

**MELAO
LE
DITAELO
TSA
MASEPALA
WA
SELE
HAE
WA
MANGAUNG**

MELAO LE DITAELO TSA MASEPALA WA SELE HAE WA MANGAUNG

Di tsebahaditswe setjhabeng ke Solomon Lechesa Tsenoli, setho sa phethahatso sa lekgotla se ikarabellang bakeng sa mmuso wa sele hae le matlo Foreisitata, ho ya ka pehelo ya karolo ya 148A ya taelo ya mmuso wa sele hae, 1962.(Taelo ya 8 ya 1962) ka tsela ya tsebiso ya Profensi ya 238 ya ka la 1 Tshitwe 2000,

Ya amohelwa le ho fetolwa ke Masepala wa sele hae wa Mangaung ho ya ka tsebiso ya mmuso wa sele hae ya 22 ya phatlalatswa tokomaneng ya se mmuso ya Profensi ya Foreisitata ya ka la 16 Hlakubele 2001,

Ya fetolwa hape ke Masepala wa sele hae wa Mangaung ho ya ka tsebiso ya 41 ya mmuso wa sele hae ya phatlalatswa tokomaneng ya se mmuso ya Profensi ya Foreisetata ya ka la 29 Phupu 2001,

DINTLHA

Khaolo ya 1

Leqhephe

1. Dithalositso

7

Khaolo ya 2

Dipehelo tsa kakaretso tse amanang le dikopano

Karolo ya 1: Qeto ka nako le sebaka sa dikopano

2. Dikopano ha di ya tlameha ho tshwarwa ka matsatsi a itseng le dibakeng tse itseng
3. Qeto ka nako le sebaka sa dikopano tse tlwaelehileng tsa lekgotla la motse
4. Qeto ka nako le sebaka sa dikopano tse ikgethileng tsa lekgotla la motse
5. Qeto ka nako le sebaka sa dikopano tsa komiti tse tlwaelehileng
6. Qeto ka nako le sebaka sa dikopano tsa komiti tse ikgethileng
7. Qeto ka nako le sebaka sa dikopano tsa setjhaba seo e leng bakgethi
8. Qeto ka nako le sebaka sa dikopano tsa ditho tsa lebatowa tse kgethilweng
- 8A Kopano mohaleng /Kopano ka mohala
9. Ho mamelwa ha setjhaba

Karolo ya 2: Tsebiso ya dikopano

10. Tsebiso ka kopano ya lekgotla la motse le komiti

11. Tsebisō ka dikopano tsa setjhaba seo e leng bakgethi, dikopano tsa ditho tsa lebatowa tse kgethilweng le dikopano tsa ho mamela setjhaba
12. Balekgotla ba tlameha ho neha Mookamedi wa Masepala aterese

Karolo ya 3: Ho ya dikopanong

13. Hoba siyo dikopanong
14. Boipiletso mabapi le ho hanwa ha kopo ya hoba siyo
15. Ho theolwa ha balekgotla ditulong ka lebaka la hoba siyo dikopanong ntle ho tumello
16. Ke mang ya tlamehang hoyā dikopanong
17. Lenane la batho bateng

Karolo ya 4: Ditokomane tse tlamehang hoba teng dikopanong

18. Ditokomane tse tlamehang hoba teng dikopanong

Karolo ya 5: Ho nka boikarabello dikopanong le ho mamelweng ha setjhaba kapa moqusuwa

19. Matla a kakaretso le mesebetsi ya badula ditulo
20. Hose ikobele matla kapa mesebetsi ya modula setulo kopanong kapa ho mamelweng ha nyeo kapa setjhaba
21. Boemo ba modula setulo kopanong
22. Ho nka boikarabello kopanong ya pele ya lekgotla la motse ka mora dikgetho tsa kakaretso
23. Ho nka boikarabello dikopanong tsa lekgotla la motse
24. Ho nka boikarabello bakeng sa sekgeo sa sebuelli sa lekgotla la motse ha se soka se tlatswa
25. Ho nka boikarabello dikopanong tsa komiti ya phethahatso
26. Ho nka boikarabello dikopanong tsa komiti ya majoro
27. Ho nka boikarabello dikopanong tsa komiti ya karolo ya 79
28. Ho nka boikarabello dikopanong tsa setjhaba seo e leng bakgethi, dikopanong tsa ditho tsa lebatowa tse kgethilweng le ho mamelweng ha setjhaba

Karolo ya 6: Boitshwaro ba batho dikopanong

29. Boitshwaro ba setjhaba dikopanong tsa lekgotla la motse kapa komiti
30. Ho ngolwa fatshe ha dintlha tsa dikopano
31. Boitshwaro ba balekgotla nakong ya kopano
32. Mokgwa wa ho apara
33. Motho ya buang le modula setulo
34. Molekgotla o lokelwa ke ho ema ha a bua
35. Nako le ho bala dintlha / puo ya sebui
36. Molekgotla o tlameha ho bua hang
37. Se amanang le seo ho buwang ka sona

38. Tokelo ya molekgotla bakeng sa lesedi
39. Ho itlhalosa, ho etsa ntlha ya taelo le tlhakisetsa
40. Tokelo ya Mookamedi wa Masepala ya hoba le keletso dintlheng tse ngotsweng

Karolo ya 7: Hose tswelle pele le ho tswella pele ha dikopano

41. Hose tswelle pele ha kopano ka lebaka la hoba siyo ha lenane le lebelletsweng kopanong
42. Hose tswelle pele ha kopano e soka e fihlella sephetho sa yona
43. Ho tswella pele ha kopano e emisitsweng
44. Ho emiswa ha kopano nakwana

Karolo ya 8: Dintlha tsa kopano

45. Dintlha tsa kopano tse ngotsweng fatshe ke tsona tseo ho buuwang ka tsona
46. Dintlha tsa kopano le kgutsufatso ya bopaki nakong ya ho mamelwa ha nyeo kapa setjhaba
47. Ho etsa boikano

Karolo ya 9: Baemedi, ditletlebo ho hanana le ho bontsha se tshwantsho

48. Baemedi
49. Hoba teng ha oditara ya kakaretso kopanong ya lekgotla
50. Ditletlebo
51. Ho hanana le ho bontsha se tshwantsho

Karolo ya 10: Dipotso

52. Dipotso tseo di seng di etswe hloko
53. Dipotso nakong ya kopano

Karolo ya 11: Dintlha tse tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le tsona

54. Dintlha tsena ditlameha dibe dingotswe fatshe
55. Ho romellwa le moo dintlha tsena difellang teng
56. Hose ananelwe le ho fetolwa ha dintlha

Karolo ya 12: Dintlha tsa sehloho ho elwa hloko ha dintlha le dikopo

57. Tokelo ya mohlahisi wa ntlha ho bua le ho araba
58. Dintlha kapa kopo mabapi le ditekanyetso
59. Dintlha kapa kopo mabapi le ketso ya molao
60. Dintlha tse a tlehileng
61. Ho fetolwa ha ntlha kapa kopo
62. Ho kgutlisetsa ntlha morao

63. Ho elwa hloko ha kgutlisetso ya ntlha morao
64. Ho kgaola ngangisano
65. Ho etsa hore ho kgethwe bakeng sa ntlha
66. Ho fetela ntlheng enngwe

Karolo ya 13: Ho etswa ha kopo ke balekgotla

67. Ho etswa ha kopo ya tjelete ke balekgotla molemong wa lekgotla la motse
68. Ho tsebahatsa mabaka a tlamehang ho phethwa
69. Ho itokolla ha molekgotla tshebetsong ya hae

Karolo ya 14: Balekgotla ba ka dinako tsohle

70. Ho lokollwa ha molekgotla wa ka dinako tsohle
71. Tlaleho ya Mookamedi wa Masepala mabapi le balekgotla ba ka dinako tsohle
72. Kopo ya balekgotla ba ka dinako tsohle bakeng sa ho nka mosebetsi o lefang
73. Matsatsi a phomolo ya balekgotla ba ka dinako tsohle

Khaolo ya 3 **Leano la puo bakeng la Masepala**

74. Qeto mabapi le leano la puo
75. Diphapang pakeng tsa dipuo bakeng sa mabaka a fapaneng
76. Dintlha tse tlamehang ho elwa hloko
77. Ho phethwa ha leano la puo

Khaolo ya 4 **Taelo ya tshebetso nakong ya kopano**

78. Taelo ya tshebetso nakong ya dikopano tse tlwaelehileng tsa le kgotla la motse
79. Taelo ya tshebetso kopanong ya pele ka mora hore ho kgethwe balekgotla
80. Taelo ya tshebetso dikopanong tse tlwaelehileng tsa komiti

Khaolo ya 5 **Ho kgetha le ho etsa qeto**

81. Ho kgetha dikopanong tsa setjhaba seo eleng bakgethi le dikopanong tsa ditho tsa lebatowa tse kgethilweng
82. Diqeto tse nkuweng mabakeng a itseng
83. Ho kgetha dikopanong tsa lekgotla la motse le komiti
84. Ha karohano eba teng
85. Ho kgetha ka pampitshana ya ho kgetha ya lekunutung
86. Tekatekano ya dikgetho

Khaolo ya 6 **Ho tloswa ha ba sebelletsi ba kantoro kantorong**

87. Ho tloswa ha sebuelli sa lekgotla la motse
88. Ho tloswa kantorong ha setho kapa ditho tsa komiti ya phethahatso
89. Ho fediswa ha komiti ya phethahatso ya lekgotla la motse pele ho nako ya yona
90. Ho tloswa ha majoro wa phethahatso
91. Ho fediswa ha kantoro ya majoro wa phethahatso pele nako e fihla
92. Ho tloswa ha ditho tsa komiti ya karolo ya 79
93. Ho tloswa ha modula setulo wa komiti ya karolo ya 79 kantorong ya majoro wa phethahatso

Khaolo ya 7
Pheletso ya dikopano

94. Dintlha tse tlamehang hoba teng bakeng sa hore kopano e ka fihla pheletsong
95. Metjha ya ho fedisa kopano
96. Melao e laolang ho fediswa ha kopano
97. Ho tswella pele ka kopano e fedisitsweng
98. Ho fana ka lesedi ho baqulutsi ba ditaba

Khaolo ya 8
Ho etsa kopo ya boitshwaro

99. Ho etsa diphuputso mabapi le pelaelo ya ho seikobele molao wa boitshwaro
100. Ho elwahloko ha tlaleho ya sebuelli sa lekgotla la motse ke le kgotla la motse
101. Ho kenngwa tshebetsong ha sephetho sa dikgetho
102. Ho fuputsa ntlha ho ya pele
103. Ho elwahloko ha tlaleho e tswellang pele ke lekgotla la motse
104. Boipiletso ba kapele mabapi le tabatabelo
105. Ho se ikobele melao le ditaello le ketso ya melao e fanang ka menyetla le e sa faneng ka menyetla

Khaolo ya 9
Ho fediswa ha lekgotla la motse

106. Dipehelo tsa ho fedisa
107. Metjha ya ho batla ho fedisa

Khaolo ya 10
Dikomiti

Karolo ya 1: Dikomiti tsa karolo ya 79

108. Tlaleho ya Mookamedi wa Masepala pele ho thehwa komiti
109. Ho elwa hloko ha tlaleho ya Mookamedi wa Masepala

- 110. Ho akanya boholo ba komiti
- 111. Tsela ya ho kgetha le ho kgetha ditho tsa komiti
- 112. Nako ya komiti le ho tlatswa ha dikgeo
- 113. Lenane le lebelletsweng le ho etsa qeto

Karolo ya 2: Komiti ya phethahatso

- 114. Kopo ya karolo ena
- 115. Ho etsa qeto mabapi le ho theha komiti ya phethahatso
- 116. Tlaleho ya Mookamedi wa Masepala mabapi le komiti ya phethahatso
- 117. Ho elwa hloko ha tlaleho ya Mookamedi wa Masepala

Karolo ya 3: Majoro wa phethahatso

- 118. Kopo ya karolo ena
- 119. Ho etsa qeto ya ho theha kantoro ya majoro wa phethahatso
- 120. Tlaleho ya Mookamedi wa Masepala mabapi le majoro wa phethahatso
- 121. Ho elwa hloko ha tlaleho ya Mookamedi wa Masepala
- 122. Komiti ya Majoro
- 123. Nako ya tshebetso le dikgeo
- 124. Lenane le lebelletsweng le ho etsa qeto

Karolo ya 4: Komiti ya oditi

- 125. Ho thehwa ha komiti ya oditi
- 126. Nako ya komiti ya oditi le dikgeo
- 127. Ho tloswa mosebetsing ha ditho tsa komiti ya oditi
- 128. Ho hanyetsana ha komiti ya oditi
- 129. Tshebetso le mesebetsi ya komiti ya oditi
- 130. Matla a komiti ya oditi
- 131. Dikopano, Metjha le ditlaleho tsa komiti ya oditi
- 132. Lenane le lebelletsweng le ho etsa qeto
- 133. Ho nolofatsa mosebetsi wa komiti

Karolo ya 5: Komiti ya tjhelete ya phethahatso

- 134. Ho thehwa ha komiti ya tjhelete
- 135. Ditho tsa komiti ya tjhelete
- 136. Kganyetso ya komiti ya tjhelete
- 137. Tshebetso le matla a komiti ya tjhelete
- 138. Nako ya tshebetso ya ditho tsa komiti ya tjhelete
- 139. Dikgeo tsa mesebetsi
- 140. Lenane le lebelletsweng le diqeto

Karolo ya 6: Komiti ya keletso

- 141. Ho thehwa le ho qhalwa ha komiti ya keletso
- 142. Tlaleho ya Mookamedi wa Masepala mabapi le kopo ya komiti ya keletso
- 143. Ho elwa hloko ha tlaleho ya Mookamedi wa Masepala
- 144. Nako ya tshebetso ya ditho
- 145. Dikgeo tsa mesebetsi
- 146. Lenane le lebelletsweng le ho etsa qeto

Karolo ya 7: Komiti ya Ad hoc

- 147. Ho thehwa le ho qhalwa ha komiti ya Ad hoc
- 148. Dintlha tsa komiti ya Ad hoc
- 149. Ho tloswa tshebetsong ha ditho tsa komiti ya Ad hoc

Karolo ya 8: Komiti ya wate

- 150. Ho etswa ha qeto ya ho theha dikomiti tsa wate
- 151. Ho elwa hloko tlaleho ya Mookamedi wa Masepala
- 152. Sepheho sa dikomiti tsa wate
- 153. Qeto ka nako, letsatsi le sebaka sa dikopano
- 154. Boemo ba dikopano
- 155. Dikopanong ho katla setjhaba le baqulutsi ba ditaba
- 156. Boitshwaro ba ditho tsa dikomiti tsa wate
- 157. Tsebisano ya dikopano tsa komiti ya wate
- 158. Lenane le lebelletsweng le ho etsa qeto
- 159. Dintlha tsa dikopano
- 160. Ho kgethwa ha ditho tsa komiti ya wate
- 161. Ditho tsa komiti ya wate ditlameha ho ya dikopanong tsa ditho tsa lebatowa tse kgethilweng le dikopano tsa komiti ya wate
- 162. Nako ya tshebetso ya komiti ya wate
- 163. Mesebetsi le matla a komiti ya wate
- 164. Ho qhalwa ha komiti ya wate
- 165. Ho shejwa ha tshebetso ya komiti ya wate
- 166. Ho nolofatswa ha mesebetsi wa komiti ya wate

Karolo ya 9: Komiti e tlameha ho ntshetsa pele mohopolo wa kahisano

- 167. Ho thehwa ha komiti bakeng sa ho etsa ntshetso pele ya mohopolo wa kahisano
- 168. Ho etsa qeto ya ho theha komiti
- 169. Ho etsa qeto ka boholo ba komiti
- 170. Tsela ya ho kgetha le ho kgetha ditho tsa komiti

Karolo ya 10: Komiti e lokelwa ke ho etsa tshebetso ya tsamaiso

- 171. Ho thehwa ha komiti bakeng sa ho etsa tshebetso ya tsamaiso

- 172. Ho etsa qeto ya ho theha komiti
- 173. Ho etsa qeto ka boholo ba komiti
- 174. Tsela ya ho kgetha le ho kgetha ditho tsa komiti

Khaolo ya 11
Ditlaleho

- 175. Ditlaleho tsa komiti ya phethahatso/majoro wa phethahatso/komiti ya ditjhelete
- 176. Ho iswa ha ditlaleho tsa dikomiti
- 177. Ho romellwa ha ditlaleho tsa dikomiti
- 178. Ho ela hloko tlaleho ya komiti
- 179. Tlaleho ya komiti ya oditi
- 180. Tlaleho ka boemo ba ditekanyetso
- 181. Tlaleho ka tshebediso ya tjhelete ka tsela e sa dumellwang
- 182. Lesedi mabapi le mokitlane o tlo etsuwang
- 183. Tlaleho ya kgwedi le kgwedi ya ditjhelete
- 184. Tlaleho ka tshallo morao
- 185. Tlaleho ka bofokodi ba ho sefihlelle boemo ba ho tlaleha kapa mosebetsi ofe kapa ofe
- 186. Ho tlaleha ka tshebetso

Khaolo ya 12
Matla ao ho nehanweng ka ona

- 187. Ho tlaleha ka tshebediso ya matla ao ho nehelanweng ka ona
- 188. Ho sekaseka qeto ya matla ao ho nehelanweng ka ona
- 189. Ho sekaseka matla ao ho nehelanweng ka ona

Khaolo ya 13
Motlatsi wa majoro le motlatsi wa majoro wa phethahatso

- 190. Tlaleho ya Mookamedi wa Masepala
- 191. Ho tlohellwa ha molao semmuso

KHAOLO YA 1 DITLHALOSETSO

Ditlhalosetso

1. Melaong le ditaelong tsena, ntle le ha ho hlalositse ka tsela e nngwe

“tsamaiso”-

- a) Jwaloka sebaka sa kgwebo e kenyelletsa Mookamedi wa Masepala le basebelletsi ba bang ba masepala,
- b) Jwaloka sebaka sa tshebetso, e kenyelletsa bookamedi le mesebetsi eo basebelletsi ba tlamehang ho e phetha ho etsa hore lekgotla la motse le kgone ho kenya tshebetsong maano le melawana ya bomasepala ya dikgetho,

“Dintlha tsa kopano” Dibolela lenane la dintlha tse tlamehang ho elwa hloko dikopanong ho kenyelletswa ditlaleho mabapi le dintlha tseo,

“Tlaleho ya oditi” E bolela tlaleho e nngwe le e nngwe e romellwang ho lekgotla la motse ke kapa boemong ba Oditara ya kakaretso mabapi le ho oditwa ha ditjhelete tsa masepala tsa selemo le selemo le ditlaleho tse ding tse amanang le ditjhelete.

“Modula setulo” Ho bolelwa motho ya tsamaisang kopano,

“tsela ya boitshwaro” Ho bolelwa tsela eo balekgotla ba tlamehang ho itshwara ka yona mokgahlelong wa 5 molaong wa boemo,

“tsela e ikgethileng ya phethahatso” Malebana le Masepala, e boletswe karolong ya 2(a) kapa (b) ya ho etsa qeto ka mefuta ya bomasepala molaong wa 2000 (Molao wa 1 wa 2000),

“Molao wa motheo” Ho bolelwa molao wa motheo wa Rephaboliki ya Afrika Borwa ho tloha ka 1996 (Molao wa 108 wa 1996),

“ditho tsa lebatowa tse kgethilweng” Ho bolelwa-

- a) Ba bakeng sa kopano ya ditho tsa lebatowa baahi ba wate sebakeng sa Masepala,
- b) Mabakeng a ho mamelwa ha setjhaba

- i. Mokgatlo o bileng le seabo dikgethong tsa kakaretso tsa balekgotla tikolohong ya masepala, le
- ii. sehlopha sa baahi tikolohong ya masepala hore ba itlhophisitse kapa tjhe mme ba na le boemo botshwanang ba moruo, ditabatabelo tsa boahi

“kopano ya ditho tsa lebatowa tse kgethilweng” ho hlaloswa kopano ya baahi wateng ya tikoloho ya masepala e boletsweng molaong wa 8,

“kopano ya ditho tsa lebatowa tse kgethilweng” ho hlaloswa kopano ya lekgotla la motse kapa komiti ho ya ka molao wa 43 o nkang sebaka sa kopano e sa fihlang pheletsong,

“lekgotla la motse” ho hlaloswa lekgotla la motse la masepala,

“molekgotla” ho hlaloswa setho se kgethilweng kapa se thontsweng sa lekgotla la motse,

“hloho ya lefapha” ho hlaloswa mosebelleksi wa masepala ya thontsweng ke lekgotla la motse e le hloho ya lefapha mme ho kenyelletswa le mosebelleksi ya tshwereng mokobobo e le hloho ya lefapha,

“komiti ya phethahatso” ho hlaloswa komiti ya mantlha ya lekgotla la motse e nang le tsela e ikgethileng ya phethahatso,

“majoro wa phethahatso” ho hlaloswa molekgotla ya kgethilweng ke lekgotla la motse e le majoro wa phethahatso wa masepala ya nang le tsamaiso ya phethahatso ya majoro,

“molao wa tlhokomelo ya tjhelete” ho hlaloswa molao wa tlhokomelo ya tjhelete ya masepala molao wa 2000 (molao 2000),

“majoro” ho hlaloswa modula setulo wa komiti ya phethahatso ho kenyelletswa setho sa komiti ya phethahatso se kgethilweng ke ditho tsa komiti ya phethahatso ho nka boikarabello ba kopano ya komiti ya phethahatso ha majoro a le siyo nakwana,

“komiti ya majoro” ho hlaloswa komiti ya lekgotla la motse e kenyelletsang balekgotla ba kgethilweng ke majoro wa phethahatso ho ya ka karolo ya 60(1) ya molao wa boemo,

“tsela ya phethahatso ya majoro” ho amaneng le masepala, ho hlaloswa masepala ya thontsweng ho ya ka karolo ya 2(c) le (d) tsa ho etsa qeto ka mefuta ya melao ya masepala,

“setho sa komiti ya phethahatso” ho hlaloswa setho sa phethahatso sa lekgotla la profensi se ikarabellang ho mmuso wa sele hae,

“Dintlha tse tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le tsona” ho hlalosa kopo e ngotsweng,

“masepala” ho hlalosa masepala eo melao le ditaelo tsena diphethahatswang ho yena,

“tikoloho ya masepala” ho hlalosa tikoloho ya se mmuso ya masepala ho ya ka mmuso wa sele hae: molao wa tsheho ya meedi ya bomasepala wa 1998 (molao wa 27 wa 1998),

“mookamedi wa masepala” ho hlalosa hloho ya tsamaiso ka ho phethahala ya masepala ya thontsweng ke lekgotla la motse mme ho kennyelletswe mosebelleksi e mong le e mong wa masepala ya tshwereng mokobobo e le mookamedi wa masepala,

“lesedinyana / koranta” ho hlalosa lesedinyana le ngodisitsweng ho ya ka molao, mme le phatlalatswa beke le beke mme le abuwa tikolohong ya masepala mme ho entswe qeto ke lekgotla la motse hore leo e tla ba lesedinyana la di tlaleho,

“tletlebo” ho hlalosa ntlha e ngotsweng, kopo kapa tletlebo mme e ngolletswe masepala kapa mosebelleksi wa masepala mme e tekennwe ke baahi ba fetang bohlango tikolohong ya masepala,

“tsela ya boipiletso ba phethahatso” malebana le masepala, ho hlalosa karolo ya masepala ya 2(e) le (f) tsa ho etsa qeto ka mefuta ya melao ya masepala,

“molao wa tefello ya thepa” ho hlalosa molao wa tefello ya thepa wa 2000 (molao wa 2000),

“kopo” ho hlalosa kopo entsweng ke molekgotla nakong ya dingangisano ka ntlha e nngwe le e nngwe kopanong ya lekgotla la motse kapa boemong bo bong le bong ba lekgotla la motse,

“ho mamelwa ha setjhaba” ho hlalosa kopano e hlophisitsweng ke lekgotla la motse, komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso bakeng sa maikutlo, ditlhaliso tsa setjhaba le ditho tsa mabatowa tse kgethilweng ntlheng eo setjhaba se nang le kgahleho ho yona tikolohong ya masepala,

“letsatsi la phomolo” ho hlalosa letsatsi le thontsweng ho ya ka molao wa matsatsi a phomolo wa 1994 (molao wa 36 wa 1994),

“kopano ya setjhaba seo e leng bakgethi” ho hlalosa kopano eo ho menngweng setjhaba mme e buletswe setjhaba sohle se o e leng bakgethi mme ba ingodisitse jwaloka bakgethi pampitshaneng ya bakgethi ya matjhabatjhaba bakeng sa masepala,

“potso” ho hlalosa potso ho ya ka molao wa 52 kapa 53 e botsitsweng nakong ya kopano ya lekgotla la motse kapa kopano ya boemo bofe kapa bofe,

“lenane le lebelletsweng kopanong” ho hlalosa bonnyane palo e itseng ya balekgotla le ditho tse ding, e bang di le teng, tse tlamehang hoba teng kopanong pele e tswella pele,

“moputso” malebana le molekgotla, ho hlalosa tefo le meropotso eo ho entsweng qeto ka yona ke lekgotla la motse ho ya ka keletso ya setho sa komiti ya phethahatso tse tlamehang ho lefuwa molekgotla,

“komiti ya karolo ya 79” ho hlalosa komiti e thontsweng karolong ya 79 ho ya ka molao wa boemo mme ho kenyelletswa le komiti e thontsweng ke lekgotla la motse bakeng sa ho thusa komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso, jwaloka ha ho tlameha hobe jwalo, ho ya ka karolo ya 80 ya molao oo,

“sebuelli sa lekgotla la motse” ho hlalosa molekgotla ya kgethilweng hore e be sebuelli sa lekgotla la motse mme ho kenyelletswa le molekgotla ya kgethilweng ke lekgotla la motse hore a tshware mokobobo nakong eo sebuelli sa lekgotla la motse se leng siyo ka yona,

“se tlamehang ho phethahatswa” malebana le dipheho tsa ditshebelletso tsa masepala, ho hlalosa dipheho tsa ditshebelletso tsa masepala ho ya ka mokgwa ona-

- a) Ho ikemiseditswe hore disebediswa bakeng sa ditshebelletso, ho kenyelletswa ditekanyetso, di lekane bakeng sa ho phetha ditjeho tsa-
 - i. ho phethahatsa ditshebelletso, le
 - ii. ho boloka, ho lokisa le ho kgutlisa disebediswa tse sebedisitsweng bakeng sa dipheho tsa ditshebelletso,
- b) Ho ikemiseditswe hore hobe le dintlafatso tse phethahetseng kapa bakeng sa ditshebelletso tse entsweng ke boramosebetsi ba fanang ka ditshebelletso, bakeng sa phaello e phethahetseng,
- c) Ho ikemiseditswe hore masepala kapa boramosebetsi ba fanang ka mosebetsi bakeng sa masepala ba fumana moputso o tshwanetseng ditshebelletso tse bafaneng ka tsona,
- d) tse etsweng hloko lekgathe lejwale le nako e tlang-
 - i. boemo le boleng ba ditshebelletso,
 - ii. tlhokeho ya ditshebelletso, le
 - iii. bokgoni le ho labalabela ha setjhaba ho lefella ditshebelletso,
- e) Ho ikemiseditswe ho nka boikarabello ba tshenyeho ya tikoloho le bophelo ba motho mme tshirelletso e lekanyeditswe bakeng sa diketsahalo,
- f) Ho ikemiseditswe hore hobe le diphitlollo tsa tikoloho tse babatsehang le bophelo ba motho mme tshirelletso e lekanyeditswe bakeng sa diketsahalo, mme
- g) Ho ikemiseditswe hore ketso ya molao eo ho ikemiseditsweng ho fanwa ka yona e tshirelletsa tikoloho le bophelo ba motho mme tshirelletso e ya phethahatswa,

“molao wa boemo” ho hlalosa mmuso wa sele hae: molao wa boemo ba masepala wa 1998 (molao wa 117 wa 1998),

“molao wa tsamaiso” ho hlalosa mmuso wa sele hae: molao wa tsamaiso ya masepala wa 2000 (molao wa 2000)

“matla a setso” ho hlalosa hore matla a baahi ka hara tikoloho ya masepala a tlameha ho ikamahanya le molao wa mantlha, le

“moetapele wa setso” ho hlalosa moetapele wa setso ya hlwauweng ke setho sa komiti ya phethahatso ho ya ka karolo ya 81(2) ya molao wa boemo ba ho nka karolo diketsahalong tsa lekgotla la motse.

Khaolo ya 2

Dipehelo tsa kakaretso mabapi le dikopano

Karolo ya 1: Ho etsa qeto ka nako le sebaka sa dikopano

Dikopano ha di ya tlameha ho tshwarwa ka matsatsi a itseng mme le dibakeng tse itseng feela

2(1) Ha hona kopano ya lekgotla la motse kapa komiti ya lekgotla la motse kapa ho mamelwa ha setjhaba ho tla tshwarwa ka sontaha kapa ka letsatsi la phomolo.

Ho ya ka dipehelo tsa molao wa (3) dikopano le ho mamelwa ha setjhaba ke

2. lekgotla la motse le dikomiti tsa lona ho tlameha ho tshwarelwa sebakeng sa masepala.
3. Ha ho etswa qeto ka sebaka sa kopano kapa ho mamelwa ha setjhaba motho ya hlophisang o tshwanelwa ke ho ela dintlha tse latelang hloko.
 - a) Ho fumaneha ha diphaphusi se bakeng sa kopano kapa ho mamelweng ha setjhaba le bakeng sa baqulutsi ba ditaba ba ratang hoba karolo ya kopano eo,
 - b) Ho fihlilleha ha sebaka seo bakeng sa setjhaba le baqulutsi ba ditaba, le
 - c) Matsapa a ka etsuwang hore setjhaba se fihlille sebaka sa kopano

Ho etsa qeto ka sebaka le nako ya dikopano tse tlwaelehileng tsa lekgotla la motse

3.1 Mookamedi wa masepala kapa, e bang ho sena mookamedi wa masepala, motho ya thontsweng ke setho sa komiti ya phethahatso, o tlameha ho etsa qeto ka letsatsi, nako le sebaka sa kopano ya pele ya lekgotla la motse kamora dikgetho tsa kakaretso tsa balekgotla ba masepala kopano eo e tlameha ho tshwarwa nakong ya matsatsi a leshome le metso e mene ka mora hore lekgotla la motse le hlalose le kgethilwe kapa, e bang ke masepala wa lebatowa, ka mora hore ditho tsohle tse tlamehang ho thonngwa ke lekgotla la motse dithonngwe.

2. Sebuelli sa lekgotla la motse se tlameha ho etsa qeto ka matsatsi, dinako le dibaka tsa dikopano tse tlwaelehileng tsa lekgotla la motse, hosa kennyelletswe

dikopano tseo ho buuweng ka tsona molaong (1), bakeng sa nako ekabang dikgwedi tse leshome le metso e mebedi bonnyane, ntle ho moo –

- a) lekgotla la motse le tlameha ho tshwara bonnyane kopano ele nngwe e tlwaelehileng bakeng sa dikgwedi tse ding le tse ding tse tharo, mme
 - b) Ha hona kopano tse tlwaelehileng tsa lekgotla la motse tse fetang bonngwe tse tla tshwarwa bakeng sa kgwedi e nngwe le e nngwe
3. Hang hoba sebuelli sa lekgotla la motse se etse qeto jwaloka ha hose ho boletswe molaong wa (2) se tlameha ho tsebisa mookamedi wa masepala ka seo. Sebuelli sa lekgotla la motse nako e nngwe le e nngwe seka, fetola letsatsi, nako le sebaka sa kopano mme se tlameha ho tsebisa mookamedi wa masepala hang hang mabapi le phethoho eo.

Ho etsa qeto ka nako le sebaka sa kopano e ikgethileng

- 4.(1) sebuelli sa lekgotla la motse seka etsa qeto ka letsatsi, nako le sebaka sa kopano e ikgethileng ya lekgotla la motse
2. sebuelli sa lekgotla la motse se tlameha hore, ebang boholo ba balekgotla ba kopa hore ho tshwarwe kopano e ikgethileng ya lekgotla la motse ka ho mongolla o tshwanela ho etsa jwalo.
- a) O tlameha ho tshwara kopano mohla letsatsi le kgethilweng kopong ka nako le sebaka se kgethilweng ke sebuelli sa lekgotla la motse,
 - b) Mme se romelle lengolo le etsang kopo eo ho mookamedi wa masepala.
3. Hang hang ka mora hore sebuelli sa lekgotla la motse se etse qeto ka letsatsi, nako le sebaka sa kopano e ikgethileng ya lekgotla la motse, se tlameha ho tsebisa mookamedi wa masepala ka sena.
4. Kopo ya kopano e ikgethileng e tlameha hoba le ntlha eo ho tlo buisanwang ka yona . Ha hona dintlha tse ding tse sa hlahelleng kopong ya kopano e kgethileng ya lekgotla la motse tseo ho tla buuwa ka tsona kopanong eo jwaloka ha ho boletswe molaong wa (2).
5. Ha sebuelli sa lekgotla la motse se sa kgone ho tshwara kopano e ikgethileng ya lekgotla la motse ho ya ka molao wa (2) mookamedi wa masepala o tlameha ho tshwara kopano ka letsatsi leo ho kopilweng hore kopano e tshwarwe ka lona ka nako le sebaka se kgethilweng ke yena.

Ho etsa qeto ka sebaka le nako bakeng sa dikopano tse tlwaelehileng tsa komiti

- 5(1) Modula setulo wa komiti ya lekgotla la motse o tlameha ho etsa qeto ka letsatsi, nako le sebaka sa kopano ya komiti e tlwaelehileng bakeng sa nako ya bonnyane dikgwedi tse leshome le metso e mebedi ka ho phethahala o tlameha

ho elahloko dikopano tse tlwaelehileng tsa lekgotla la motse tse ho molao wa 3(2) ka mora dipuisano le mookamedi wa masepala, ntle ho moo-

- a) komiti ya phethahatso kapa komiti ya majoro, e tlameha ho tshwara bonnyane kopano e tlwaelehileng bakeng sa kgwedi e nngwe le e nngwe
- b) ha hona kopano ya komiti e tla tshwarwa nakong ya kopano ya lekgotla la motse e tlwaelehileng kapa e ikgethileng ntle le ha lekgotla la motse le fana ka tumello ya mofuta oo, hape
- c) ha hona kopano ya komiti ya karolo ya 79 e tla tshwarwa nakong ya kopano ya phethahatso kapa ya komiti ya majoro.

2. Hang hang ha modula setulo a etsa qeto ka sebaka, letsatsi le nako o tlameha ho tsebisa mookamedi wa masepala. Modula setulo ya amehang nakong e nngwe le e nngwe a ka fetola letsatsi, nako kapa sebaka sa kopano e hlophisitsweng mme o tlameha ho tsebisa mookamedi wa masepala ka phethoho ya mofuta oo.

Ho etsa qeto ka sebaka le nako bakeng sa dikopano tse ikgethileng tsa komiti

- 6(1) Modula setulo wa komiti a ka hlophisa kopano e ikgethileng ya komiti nako e nngwe le e nngwe sebakeng le nakong e kgethilweng ke yena.
- 2) Modula setulo wa komiti o tlameha, e bang boholo ba ditho tsa komiti bao e leng balekgotla ba e tsa kopo ya kopano e ikgethileng ka ho mongolla
 - a) o tlameha ho tshwara kopano e ikgethileng ya komiti ka letsatsi le kopong mme ka nako le sebakeng se kgethilweng ke yena,
 - b) mme a fane ka kopo ya mofuta oo ho mookamedi wa masepala
- 3) Hang hang ha modula setulo a se a e ntse qeto ka letsatsi, nako le kopano e ikgethileng ya komiti o tlameha ho tsebisa mookamedi wa masepala ka seo.
- 4) Kopo ya kopano e ikgethileng e tlameha hoba le dintlha tseo ho tlo buisanwang ka tsona kopanong eo. Ha hona dintlha tse ding tse sa ngolwang kopong ya kopano e ikgethileng tseo ho tla buisanwa ka tsona jwaloka ha ho hlalositswe molaong wa (2).
- 5) Ha modula setulo a sa kgone ho tshwara kopano e ikgethileng ya komiti jwaloka ha ho hlalositswe molaong wa (2) mookamedi wa masepala o tlameha ho tshwara kopano mohla letsatsi le kopong ka nako le sebaka se kgethilweng ke yena.

Ho etsa qeto ka nako le sebaka sa dikopano tsa setjhaba seo e leng bakgethi

7(1) Sebuelli sa lekgotla la motse se tlameha ho-

- a) tshwara kopano ha tletlebo e kopang kopano e tekenwe ke bonnyane bakgethi ba 250, kapa
- b) ho ya ka tabatabelo ya lekgotla la motse

a ka tswella pele ka kopano ya setjhaba ba keng sa ho sekaseka dintlha tsa setjhaba le ho etsa qeto mabapi le tsona tikolohong ya masepala, ho tlameha hore batho ba tekeneg kopo ya kopano e serapeng sa (a) e be baahi ba wate e le nngwe, mme sebuelli sa lekgotla la motse seka-

- i. tshwara kopano ya setjhaba molemong wa wate ya bakgethi bao, kapa
- ii. a fana ka taelo ho molekgotla wa wate eo hore a tshware kopano ya setjhaba wateng e amehang

2) Hang hang ka mora hore sebuelli sa lekgotla la motse kapa molekgotla a ikamahanye le mlao wa (1) (ii) o etsa qeto ka letsatsi, nako le sebaka sa kopano ya setjhaba seo e e leng bakgethi, o tsebisa mookamedi wa masepala ka sena. Letsatsi la kopano hale ya tlameha hoba ka tlasa matsatsi a leshome le metso e mene ka mora letsatsi la phatlalatso ya kopano ho ya ka molao wa (10).

3) Kopo ya kopano ya setjhaba e tlameha hoba le dintlha tseo ho tlo buisanwa ka tsona kopanong eo. Ha hona ditlha tse ding tse ka thoko tseo ho tla buisanwa ka tsona kopanong eo.

4) Ha sebuelli sa lekgotla la motse se hloleha ho tshwara kopano ya setjhaba ho ya ka molao wa (1) (a) kapa (b) mookamedi wa masepala o tlameha ho tshwara kopano mme a etse qeto ka letsatsi, nako le sebaka sa kopano ya mofuta oo.

Ho etsa qeto ka nako le sebaka sa dikopano tsa ditho tsa lebatowa tse kgethilweng

8(1) molekgotla ya e metseng wate o tlameha-

- a) ho ikamahanya le molao wa (2) empa bonnyane hang nakong ya dikgwedi tse ding le tse ding tse tharo, kapa
- b) ha a laelwa ke sebuelli sa lekgotla la motse ho ya ka molao wa 7(1), kapa
- c) ka ho fumana kopo ya bakgethi ba ka tlasa 50 ba wate ya hae

a ka tshwara kopano ya setjhaba wateng eo e leng moemedi wa yona ka nako, letsatsi le sebaka se kgethilweng ke yena, mme tsebiso ya kopano e tlameha ho etswa bonnyane matsatsi a leshome le metso e mene hape sebaka sa kopano se tlameha hoba wateng e amehang.

2) balekgotla ba emetseng diwate ba tlameha, nakong ya matsatsi a mashome a mararo ka mora hore ba tsebahatswe ba kgethilwe ho tloha moo kgafetsa ka moo ho hlokalalang kateng , dikopanong tse bitsitsweng ke sebuelli sa lekgotla la

motse, ba tlameha ho tsebahatsa matsatsi a dikopano tsa ditho tsa lebatowa tse kgethilweng bakeng sa dikgwedi tse leshome le metso e mebedi tse latelang, ho tloha moo ha hona dikopano tse tla tshwarwa ka matsatsi a dikopano tsa lekgotla la motse ho ya ka molao wa 3 kapa 4.

3) Molekgotla ho ya ka molao wa (1) o tlameha hore kopanong ya pele e tlwaelehileng ya lekgotla la motse a fane ka tlaleho ya kopano ya ditho tsa lebatowa tse kgethilweng ho lekgotla la motse. Tlaleho ya mofuta ona e tlameha ho romellwa ho mookamedi wa masepala bonnyane matsatsi a leshome a tshebetso pele ho letsatsi la kopano ya lekgotla la motse hore e kenyelletswe dintlheng tsa kopano.

4) Ha molekgotla a hloleha-

- a) ho tshwara dikopano tsa ditho tse kgethilweng tsa lebatowa ho ya ka molao wa (1), kapa
- b) ho fana ka tlaleho ho ya ka molao wa (3)

Dipehelo tsa boitshwaro tse kgaolong ya 13 le 14 tsa tsela ya boitshwaro ditla kenngwa tshebetsong bakeng sa molekgotla ya amehang.

5) Sebuelli sa lekgotla la motse se tlameha ho fa mookamedi wa masepala molao wa (2). Molekgotla ya amehang abe afa mookamedi wa masepala ditlaleho tsa dikpano tse ding le tse ding ho ya ka molao wa (1)(b) kapa (c).

Kopano ka mohala kapa ka tsela ya ho bontsha setshwantsho

8A(1) Masepala a ka tshwara kopano ya lekgotla la motse le ya komiti ka tsela ya dikgokahano kapa mokgwa wa ho bontsha ditshwantsho.

2) Kopano ho ya ka molao wa (1) e ka tshwarwa ha feela-

- a) balekgotla bohle le baetapele ba setso baenale phitlello ya disebediswa tse hlokahalang bakeng sa kopano ya mofuta ona,
- b) ha ditlhophiso di entswe bakeng sa setjhaba le baqulutsi ba ditaba hore baka fumana diketsahalo tsa kopano eo,
- c) ha ditlhophiso di entswe bakeng sa ho boloka dintlha tsa kopano ya mofuta ona, le
- d) modula setulo wa kopano eo ya tlang ho e laola

3) kopano ho ya ka molao wa (1) e tlameha ho ikamahanya le melao le ditaello tsena, ntle le moo sebaka sa kopano se tlameha hoba le disebediswa tse hlokehang bakeng sa kopano ya mofuta ona.

Ho mamelwa ha setjhaba

9(1) Masepala o tlameha, pele a amohela tabatabelo-

- a) bakeng sa ho amohela kapa ho fetola ditekanyetso tsa selemo,
- b) bakeng sa ho amohela kapa ho fetola ntshetsopele ya moralo wa kaisano,
- c) bakeng sa ho amohela kapa ho fetola mokgwa wa tsamaiso,
- d) bakeng sa boleng, boemo le ditshebelletso tseo ho fanweng ka tsona,
- e) bakeng sa tharollo ya ho fana ka ditshebelletso tsa mantlha,
- f) bakeng sa ho etsa qeto ka tefello, pokello ya mekitlane, leano la ho laola mekitlane, le
- g) bakeng sa ho netefatsa leano la puo ho ya ka molao wa 74,

Ho tshwarwa ha kopano ya ho mamela setjhaba e le nngwe kapa tse ngata

- 2) Ntle le diphelelo tse molaong wa (1) wa lekgotla la motse sebuelli kapa komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso, ha ho hlokahala, baka tshwara kopano ya ho mamelwa ha setjhaba ka ntlha e nngwe le e nngwe e amang baahi tikolohong ya masepala.
- 3) Ha ho tlo tshwarwa kopano ya ho mamela setjhaba, molekgotla kapa motho e mong le e mong ya tlo tshwara kopano ya ho mamelwa ha setjhaba o tlameha ho e tsa qeto ka letsatsi, nako le sebaka sa kopano ya ho mamelwa ha setjhaba. Ha dikopano tsa ho mamelwa ha setjhaba ditlo tshwarelwa dibakeng tse fapaneng tikolohong ya masepala kapa dibakeng tse fapaneng tsa ditho tse kgethilweng tsa lebatowa kapa le ditho tse kgethilweng tsa lebatowa tse fapaneng dibakeng tse fapaneng, molekgotla kapa mtho e mong le e mong ya tlo tshwara kopano ya ho mamelwa ha setjhaba o tlameha ho hlophisa dibaka tse fapaneng le matsatsi a kopano tsa ho mamelwa ha setjhaba.
- 4) Ha hona kopano ya ho mamelwa ha setjhaba e tla tshwarwa sebakeng sele seng le kopano ya lekgotla la motse.
- 5) Hang hang ha letsatsi, nako le sebaka sa kopano ya ho mamelwa ha setjhaba kapa le nane la matsatsi, nako le dibaka tsa ho mamelwa ha setjhaba dise di hlwauwe, molekgotla kapa motho e mong le e mong ya tlo tshwara kopano ya ho mamelwa ha setjhaba o tlameha ho tsebisa Mookamedi wa masepala.
- 6) Molekgotla kapa motho e mong le e mong ya tlo tshwara kopano ya ho mamelwa ha setjhaba o tlameha ho hlwaya ntlha eo ho tlo buisanwang ka yona kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba le ho hlwaya ditho tsa mabatowa tse menngweng hoba karolo ya kopano ya ho mamelwa ha setjhaba kapa ho kgetha baemedi bakeng sa ho mamelwa ha setjhaba mme ba romelle ditokomane tsa bona ho Mookamedi wa masepala. Motho e mong le e mong ya menngweng kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba o tlameha ho mengwa ka mokgwa wa ho ngollwa mme ditjeho tsa ho ya kopanong e tla ba tsa motho eo ya menngweng.

Karolo ya 2: Ditsebisano tsa dikopano

Ditsebiso tsa dikopano tsa lekgotla la motse le dikomiti

10(1) Mookamedi wa masepala o tlameha, ntle le ha ho hlalositse ka mokgwa o mong melaong, bonnyane dihora tse mashome a mane le metso e robedi kapa letsatsi la ho qetela la ho sebetsa pele ho nako e beuweng, e leng e haufinyane, a fane ka tsebiso ka mokgwa wa ho ngola bakeng sa ho tsebisa letsatsi, sebaka le nako ya ho tshwara kopano e tlwaelehing kapa e ikgethileng-

- a) ya lekgotla la motse, ho kenyelletswa ho tswella pele ha kopano ho ya ka molao wa 43, ho molekgotla e mong le e mong, moetapele wa setso le hloho ya lefapha,
- b) ya komiti, ho kenyelletswa ho tswella pele ha kopano ho ya ka molao wa 43, ho setho se seng le seng sa komiti e amehang le ho hloho ya lefapha,
- c) o tlameha ho phatlalatsa ditokomane lesedinyaneng ho ya ka mokgwa o hlwauweng ke lekgotla la motse, mme
- d) o tlameha ho beha tsebiso eo letlapeng la ditsebiso tsa masepala.

2) Molekgotla, moetapele wa setso le hloho ya lefapha ba o tsebiso ya kopano ho fanweng ka yona ho bona ho ya ka molao wa (1) ke hore, ho fihlella letsatsi, sebaka kapa nako e fetolwa ka mokgwa wa ho ngollwa ho hloka hore ba ye kopanong eo ntle le ho etswa ha ditsebiso tse ding mabapi le kopano eo.

3) Tsebiso eo ho fanweng ka yona ho ya ka molao wa (1) oo ho fanweng ka ona ho molekgotla, moetapele wa setso le hloho ya lefapha ditlameha hoba le dintlha tsa kopano eo (ka ntle ho kopano e tswellang pele ho ya ka molao wa 43). Sebakeng sa kopano e ikgethileng ho ya ka molao wa 4 kapa 6, dintlha tsa kopano ditlameha ho kenyelletsa dintlha tseo ho tlo buisanwang ka tsona kopanong.

4) Tsebiso eo ho fanweng ka yona ho ya ka molao wa (1) ho molekgotla, moetapele wa setso le ho hloho ya lefapha e tlameha ho ikamahanya le kopano eo e tlamehang ho tshwarwa.

5) Mookamedi wa masepala o tlameha ho fana ka diketsahalo tseo ho fanweng ka tsona melaong ya 3(3), 5(2) le 8(2) ho molekgotla e mong le e mong, moetapele wa setso le ho hloho ya lefapha.

Tsebiso ya dikopano tsa setjhaba, ditho tsa lebatowa tse kgethilweng le dikopano tsa ho mamelwa ha setjhaba

11(1) Mookamedi wa masepala o tlameha, ho ya ka molao wa (3) le (4) ka mora hore a fumane ditokomane tsa kopano e ho molao wa 7(2), 8(1) (b) kapa (c), 8(2) kapa 8(5) ho ya ka tsebiso e lesedinyaneng le letlapeng la masepala la ditsebiso o tlameha ho tshwara kopano kapa kopano ya ho mamelwa ha setjhaba ka nako, letsatsi le sebaka se hlwauweng ke molekgotla kapa motho e mong le e mong ya tlo tshwara kopano kapa kopano ya ho mamelwa ha setjhaba, mme o tlameha ho fana ka tokomane ya kopano eo ho molekgotla e mong le e mong, moetapele wa

setso le hloho ya lefapha.

- 2) Tsebiso ya kopano ho ya ka molao wa (1) e tlameha ho hlalosa sepheho sa kopano kapa kopano ya ho mamelwa ha setjhaba.
- 3) Mookamedi wa masepala o tlameha, e seng ka mora matsatsi a leshome le metso e mene pele ho letsatsi la kopano ya ditho tse kgethilweng tsa lebatowa jwaloka ha ho hlalositse molaong wa 8(2), a netefatse letsatsi le sebaka le molekgotla ya amehang le ho fana ka tsebiso ya mofuta oo lesedinyaneng.
- 4) Mookamedi wa masepala o tlameha, ho ya ka diphelelo tse molaong wa 9(5), a fane ka tsebiso ya letsatsi, nako le sebaka sa kopano ya ho mamelwa ha setjhaba lesedinyaneng bonnyane matsatsi a leshome le metso e mene pele kopano ya ho mamelwa ha setjhaba e tshwarwa mme a fane ka tokomane ya kopano eo ho molekgotla, moetapele wa setso le hloho ya lefapha.
- 5) Molekgotla, moetapele wa setso le hloho ya lefapha bao tsebiso ya kopano ho fanweng ka yona ho bona ho ya ka molao wa (1) kapa (4) ke hore, ho fihlella letsatsi leo, sebaka kapa nako eo e fetolwa mme tsebiso ya mofuta oo ho nehelanwe ka yona ho bona, batlameha ho ya kopanong eo kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba ka ntle ho ketso ya tsebiso eo hape.

Balekgotla ba tlameha ho fa mookamedi wa masepala aterese

- 12(1) Molekgotla e mong le e mong o tlameha, nakong ya matsatsi a mabedi ka mora hore a hlalositse a kgethilwe kapa a thontswe mme ka mora moo kgafetsa kgafetsa ka moo ho hlokaahlang ka teng a nehelane ka aterese ho Mookamedi wa masepala e ka hara tikoloho ya masepala kapa imeili ya komporo moo dipuisano tsa semmuso le ditsebiso ditla romellwang teng.
- 2) Moetapele e mong le e mong wa setso ya nehilweng matla o tlameha ho fa mookamedi wa masepala lebitso, aterese le ditokomane tse ding tsa baetapele ba setso tse hlwauweng karolong ya 81(2) ya molao wa boemo ba ho emela matla a setso ka hara lekgotla la motse nakong ya matsatsi a leshome le metso e mene ka mora hore mookamedi wa masepala a dikope ditokomane tsa mofuta oo.
- 3) Mookamedi wa masepala a ka fana ka tsebiso e hlalositsweng molaong wa 10 kapa 11 ho motho ya bonahang e ka o dilemo tse ka hodima tse leshome le metso e tshelletseng ya atereseng eo ho fanweng ka yona ho ya ka molao wa (1).
- 4) Ho sefumane mokgwa wa dipuisano tsa semmuso kapa tsebiso e romelletsweng atereseng e hlalositsweng molaong wa (1) kapa e rometsweng ho ya ka molao wa (2)
 - a) ha ho ame boteng ba kopano e feng kapa e feng kapa tshebetso ya lekgotla la motse kapa dikomiti tsa lona hape,

- b) ha se lebaka le utlwalang la hoba siyo kopanong ntle ho tumello ya hoba siyo.

Karolo ya 3: hoba teng dikopanong le dikopanong tsa ho mamelwa ha setjhaba

Hoba siyo dikopanong

13(1) Molekgotla kapa moetapele wa setso ya-

- a) sa kgoneng ho tla kopanong kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba eo tsebiso ya yona ho fanweng ka yona
- b) ya sa tleng dikopanong ka ho phethahala kapa dikopanong tsa ho mamelwa ha setjhaba , kapa
- c) ya tla fihla ka mora nako e beilweng ya kopano kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba

O tlameha hore, bonnyane dihora tse 6 pele ho nako ya kopano kapa kopano ya ho mamelwa ha setjhaba, a etse kopo ya hoba siyo kopanong eo kapa karolong e itseng ya kopano eo ka mokgwa wa ho bua kapa ho ngolla mookamedi wa masepala.

2) Ka pele ka moo ho ka kgonehang ka teng, molekgotla, kapa moetapele wa setso ya sa kang a etsa kopo ya hoba siyo kopanong ho ya ka molao wa (1) mme a ne a le siyo kopanong kapa kopong ya ho mamelwa ha setjhaba kapa karolong e itseng ya kopano, ka mora kopano eo kapa kopano ya ho mamelwa ha setjhaba, o tlameha ho etsa kopo ya hoba siyo kopanong eo ho mookamedi wa masepala. Mme kopo eo ya hoba siyo e tlameha ho-

- a) hlalosa mabaka a ho romella kopo morao ho nako, le
- b) mabaka a hoba siyo kopanong kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba.

3) Mookamedi wa masepala o tlameha ho tsebisa modula setulo wa kopano mabapi le kopo ya hoba siyo kopanong kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba.

4) Kopo e molaong wa (1) kapa (2) e nkuwa e amohetswe kapa e sa amohelwa ke-

- a) sebuelli sa le kgotla la motse, haele kopano ya lekgotla la motse kapa kopano ya setjhaba kapa kopano ya ho mamelwa ha setjhaba,
- b) majoro, haele kopano ya komiti ya phethahatso
- c) majoro wa phethahatso haele kopano ya komiti ya majoro, kapa
- d) modula setulo haele kopano ya komiti e nngwe le e nngwe.

Ha kopo ya hoba siyo e sa amohelwa ho ya ka molao wa (1) kapa (2) –

- a. ya e hanneng o tlameha ho fana ka mabaka a ho hana

- b. mookamedi wa masepala hang hang ka mora kopano kapa kopano ya ho mamelwa ha setjhaba o lokelwa ke ho tsebisa molekgotla kapa moetapele wa setso ya amehang mme abe a fane ka mabaka a entseng hore kopo ya hae e hanwe.

6) molekgotla kapa moetapele wa setso

- a. ya sa kgoneng ho ikamahanya le molao wa (1) kapa (2) mme a le siyo kopanong kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba ho hlokeha hore a be teng kopanong, kapa
- b. eo kopo ya hae ya hoba siyo e sa amohelwang mme a le siyo kopanong kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba ho hlokeha hore abe teng kopanong eo, kapa
- c. eo kopo ya hae e sa amohelwang mme a sa ipiletse ho ya ka molao wa 14, kapa
- d. eo kopo ya hae e hannweng, kapa
- e. a sa tekena tokomane ya hoba teng kopanong e molaong wa 17

o nkuwa a le siyo kopanong ntle le ho etsa kopo ya hoba siyo kopanong eo.

7) molekgotla ya sa ikamahanyeng le molao wa (6) o tlameha ho lefa kotlo ya diporesente tse leshome ho tswa moputsong wa molekgotla eo wa kgwedi le kgwedi, mme moputso wa kotlo o tlameha ho hulwa moputsong wa pele wa kgwedi e latelang wa molekgotla ke masepala ntle le ha molekgotla a ka lefa kotlo eo pele kgwedi e fela. Mme kotlo ena e tloha ka diporesente tse 5 bakeng sa hoba siyo kopanong ka nngwe. Mookamedi wa masepala o tlameha ho ngolla molekgotla ya amehang mabapi le kotlo.

8) Mookamedi wa masepala o tlameha ho boloka dintlha tsa dinyeo ho ya ka molao wa (6) mme a romelle tlaleho e ngotsweng ho sebuelli sa lekgotla la motse bonnyane ha nngwe nakong ya dikgwedi tse tharo.

Boipiletso mabapi le hose amohelwe ha kopo ya hoba siyo

14(1) Molekgotla kapa moetapele wa setso eo kopo ya hae ya hoba siyo e sa amohelwang a ka ipiletsa ho ya ka molao wa 13(6) boipiletso bo tlameha hoba ka mokgwa ona

- a) ho ngolwa, mme
- b) bo iswe ho mookamedi wa masepala

nakong ya matsatsi a leshome le metso e mene ka mora letsatsi la ho nkuwa ha qeto, lekgotla la motse kapa komiti e tlamehang ho ela hloko boipiletso e kase bo amohele habo fihla ka mora nako tlasa mabaka a itseng.

2) Lekgotla la motse le ela hloko boipiletso ho ya ka molao wa (1) ntlheng ya hoba siyo

- a. kopanong ya lekgotla la motse kapa kopanong ya setjhaba kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba, kapa
- b. kopanong ya phethahatso kapa kopanong ya komiti ya majoro, kapa
- c. kopanong e nngwe le e nngwe ya komiti ya masepala e bang masepala a e na le tsamaiso ya phethahatso

haeba dinyeong tsohle tsa komiti ya phethahatso kapa komiti ya majoro ho elwa hloko boipiltso

3) Qeto malebana le boipiletso ho ya ka molao wa (1) e keke ya fetolwa.

Ho tloswa ha molekgotla tshebetsong bakeng sa hoba siyo dikopanong ntle ho kopo ya hoba siyo

15(1) Ha tlaleho e romelletsweng ho sebuelli sa lekgotla la motse ho ya ka molao wa 13(8) e bontsha hore-

- a) molekgotla o bile siyo dikopanog tsa lekgotla la motse tse tharo kapa ho feta ka ho latellana kapa tse tharo kapa ho feta tsa komiti ka ho latellana tseo molekgotla eo hone ho hlokahala hore ebe karolo ya tsona, kapa
- b) moetapele wa setso a bile siyo dikopanong tsa lekgotla la motse tse tharo kapa ho feta tseo hone ho hlokahala hore ebe karolo ya tsona,

sebuelli sa lekgotla la motse se tlameha ho tlaleha ntlha ena ho lekgotla la motse ka ho le ngolla kopanong ya pele e tlwaelehileng ya lekgotla la motse mme ho latelang etlaba ho nka mehato kgahlano le molekgotla ya amehang. Sebuelli sa lekgotla la motse setlameha hore, ntlheng ya moetapele wa setso, se tlalehe ntlha ena ka ho ngolla matla a setso ao moetapele wa setso a emetseng ka hara lekgotla la motse.

- 2) Lekgotla la motse le tlameha ho ela hloko tlaleho ya sebuelli sa lekgotla la motse ho ya ka molao wa (1) mme le nehe molekgotla kapa moetapele wa setso ya amehang monyetla wa ho hlalosa mabaka a hae. Hang hang ka mora hore molekgotla kapa moetapele wa setso a hlolose mabaka a hae, mme a ka tsamaya nakong ya kopano hore lekgotla la motse le ele hloko mabaka a hae.
- 3) Ebang, kamora ho elwa hloko ha mabaka a molekgotla, lekgotla la motse le na le maikutlo a hore molekgotla eo o bile siyo kopanong ka mabaka a sa utlwahaleng, mookamedi wa masepala a ka ngolla setho sa komiti ya phethahatso mme a se kope hore se tlose molekgotla eo ka hara lekgotla la motse. Ebang lekgotla la motse le fitlhella ntlha ya hore mabaka a molekgotla kapa moetapele wa setso a hoba siyo kopanong a utlwahala, lekgotla la motse leka mosupa ka monwana mme la etsa qeto ya hore o tla supuwa ka monwana bakeng sa nako e kae.
- 4) Molekgotla o dula entse e le molekgotla ho fihlella setho sa komiti ya phethahatso se tsebisa mookamedi wa masepala hore molekgotla o tlositswe tshebetsong .

- 5) Ho tloswa ha molekgotla tshebetsong kapa ho supuwa ka monwana ha ho bolele hore a seke a lefa kotlo ho ya ka molao wa 13(7).

Ke mang ya tlamehang ho ya dikopano

- 16(1) Ho fihlella lekgotla la motse kapa komiti e phethela kopano, setjhaba ekaba karolo ya kopano eo, basebelletsi ba lekgotla la motse le baqulutsi ba ditaba, ntle leha kopano ya setjhaba kapa ya ditho tsa lebatowa kapa kopano ya ho mamelwa ha setjhaba e keke ya phethelwa. Mosebelletsi e kaba karolo ya kopano ya lekgotla la motse kapa ya komiti ha fela a fumane tumello ho hloho ya lefapha la hae.
- 2) Molekgotla e mong le e mong le moetapele e mong le e mong wa setso o tlameha, hore nakong ya tsebiso e kopang kopano, e be karolo ya kopano e nngwe le e nngwe ya lekgotla la motse le ya setjhaba le kopano ya ho mamelwa ha setjhaba mme a dule e le karolo ya kopano eo kapa kopano ya ho mamelwa ha setjhaba ntle le ha a filwe tumello ya hoba siyo kapa a tlameha ho tsamaya kopanong eo ka lebaka la boitshwaro.
- 3) Setho se seng le seng sa komiti se tlameha, hore nakong ya tsebiso e kopang kopano, e be karolo ya kopano e nngwe le e nngwe ya komiti eo e leng setho sa yona mme se dule e le karolo ya kopano eo ntle le ha se filwe tumello ya hoba siyo kapa se tlameha ho tsamaya kopanong eo ka lebaka la boitshwaro.
- 4) Sebuelli sa lekgotla la motse, majoro le majoro wa phethahatso, ka matla a tshebetso ya bona ba ka ya kopanong e nngwe le e nngwe ya komiti mme ba ba le karolo kopanong eo, le ha hole jwalo-
- a) sebuelli sa lekgotla la motse se keke sa ba lekgetho dintlheng tsa kopano ya komiti,
 - b) majoro a kaba lekgetho kopanong ya komiti ya phethahatso feela,
 - c) majoro wa phethahatso a kaba lekgetho kopanong ya komiti ya majoro feela.
- 5) Molekgotla e mong le e mong eo e seng setho sa komiti kapa moetapele wa setso a ka ya kopanong ya komiti ha feela a fumane tumello ho modula setulo wa komiti eo, mme tumello eo ekeke ya tshwarellwa ka mabaka a sa utlwahaleng.
- 6) Sebuelli sa lekgotla la motse kapa modula setulo wa komiti, a ka mema motho e mong le e mong hore e be karolo ya kopano ya lekgotla la motse kapa komiti, ha e ba ho tlameha hobe jwalo.
- 7) Mookamedi wa masepala le dihloho tsa mafapha a masepala ba tlameha hoya dikopanong tsa setjhaba, dikopanong tsa ho mamelwa ha setjhaba, dikopanong tsa lekgotla la motse, dikopanong tsa komiti, ntle le ha modula setulo wa komiti eo ka mora dipuisano le mookamedi wa masepala a mokope hore e seke ya ba karolo ya kopano eo kapa hloho e nngwe le e nngwe ya lefapha e seke ya ba

karolo ya kopano ya komiti eo, kapa e bang a sa mokopa hore a be siyo, o mofa phomolo ya hoba siyo kopanong ya komiti e nngwe le e nngwe.

Lenane la batho ba teng

17(1) Mookamedi wa masepala o tlameha ho fana ka lenane la batho bateng kopanong e nngwe le e nngwe le kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba.

2) Molekgotla le moetapele e mong le e mong ya teng kopanong kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba o tlameha ho tekena lenane la hoba teng.

3) Molekgotla kapa moetapele wa setso ya neng a le teng kopanong kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba mme a saka a tekena lenane la batho ba teng kopanong, o nkuwa a ne a le siyo kopanong eo.

karolo ya 4: Ditokomane tse tlamehang hoba teng dikopanong

Ditokomane tse tlamehang hoba teng dikopanong

18. Mookamedi wa masepala o tlameha ho etsa bonnete ba hore tokomane ya boitshwaro ba ha masepala eo ho buuweng ka yona karolong ya 19 ya molao wa tsamaiso, e ba teng kopanong e nngwe le e nngwe .tokomane ya boitshwaro e tlameha ho kenyelletsa-

- a) melao le ditaello tsena,
- b) molao wa motheo,
- c) molao wa boemo,
- d) molao wa tsamaiso,
- e) molao wa tefello ya thepa,
- f) molao wa tsamaiso ya tjhelete
- g) molawana wa dikgetho wa bomasepala, le
- h) melao ya ketso ya melao ya lekgotla la motse eo le entseng qeto ka yona nako le nako.

Karolo ya 5: Ho nka boikarabello dikopanong le dikopanong tsa ho mamelwa ha setjhaba

Matla a kakaretso le mesebetsi ya badula ditulo

19(1) Modula setulo kopanong o tlameha ho-

- a) etsa bonnete ba hore kopano kapa kopano ya ho mamelwa ha setjhaba e boikarabellong ba hae e tsamaiswa ka melao le ditaello tsena,

- b) ha kopuwa ho hlalosa melao le ditaelo tsena a etse jwalo,
- c) ha etsa qeto ya ho hana ntlha e nngwe le e nngwe e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona, kopo kapa potso eo ka maikutlo a hae e ka qetellang e le
 - i. tlasa dipuisano mme ho se ho buisanwe ka yona dintlheng tsa kopano eo
 - ii. dikganyetsano tse tswelang, tse bontshang ho nkuwa ke maikutlo kapa tse sa hloka haleng, tse nyenyefatsang, ditlahiso tse sa nepahalang,
 - iii. a ka kgothalletsa, ho fokotsa le hloyo, ho kgesollwa, ho se kenyelletswe, ho tiisa molao, hoba se tshehisa, ho nka lehlakore ho ya ka mmala, semorabe, hore wa morabe o feng, botona le botshehadi kapa bodumedi, molemong wa ho utlwisa bohloko, lehloyo, morusu kapa ho nyenyefatsa kapa ho kgothalletsa tthekefetso ya morabe o mong ka tshebediso ya mantswe, hosa kgathallatsehe hore ke ka mokgwa wa ho ngola kapa wa ho bua kapa ka mokgwa wa diketso,
 - iv. ho kenyelletswa ditlahiso tse sa amohelehang, dipuo tse kgahlano le tlhaho ya motho, dipuo tse itshetlehileng ka tjebahalo ya motho, metlae ya botona le botshehadi, dipuo tse sa amohelehang ka dibopeho tsa batho,
 - v. ho kenyelletswa ditshoso, ho hlekefetswa ka puo ha basebelletsi ba bang, kगतello ya maikutlo ho ya ka ntlha e belaelwang, molao o belaelwang kapa o netefaditsweng, ho se kenyelletswe, dipuo tse fosahetseng ka mosebelletsi e mong ka tsela ya ho phethahatsa ditokelo tsa hao, kapa ho nyaola mosebelletsi e mong tshebetsong ya hae ka tsela ya hose buisane le yena ka mokgwa o nepahetseng,
 - vi. ha ikamahanye le mokgwa wa puso, tsamaiso, kapa boemo ba ha masepala,
 - vii. a kaba kgahlano le melao le ditaelo tsena kapa melao e meng le e meng, ho kenyelletswa le melao ya tsheho ya meedi ya bomasepala, kapa aba kgahlano le boleng ba setjhaba ba kakaretso,
 - viii. a kaba le sephetho se sa phethahalang kapa a diha boemo ba moruo, tshebediso e bohlaswa ya disebediswa kapa a sebe le bokgoni ba ho kenya tshebetsong, kapa
 - ix. a ka phethahatsa tshebediso e bohlaswa ya ditjhelete,
- d) a ka hanyetsana le ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona, kopo kapa potso mabapi le ntlha-
 - i. kante ho phethahatso ya masepala kapa matla a ketso ya molao ntle, le hore o tobane le yona kopo eo e ikemiseditse hoba le kopano e tlabane le baemedi mabapi le ntlha eo setsheng se nang le matla a mofuta oo, kapa
 - ii. qeto ya molao e santse e metswe
- e) a ka hanyetsana le ntlha e nngwe le e nngwe e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona kopo kapa potso
 - i. e sa tshehetswang ka ho phethahala,
 - ii. ntlha, e ka tshosang kapa ya ama tokelo ya motho e mong ya mantlha, kapa

- iii. e sa hlakang,
 - f) a ka hanyetsana le kopo eo e seng karolo ya kopano kapa e reng kopano e phethelwe mme e sa ikamahanye le molao wa 94(2),
 - g) a ka kgutsisa motho e mong le e mong ya kopanong mme a sa
 - i. ikamahanyeng le kopano, ya phethaphethang ntho e le nngwe ka makgetlo kapa eo puo ya hae e sa laoleheng, kapa
 - ii. hose ikobele taelo ha molekgotla kapa motho e mong le e mong,
 - h) ho kopa hore ntlha tse tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le tsona le kopo e entsweng mme ya tshehetswa hoka etswa kgetho mabapi le tsona,
 - i) ho phatlalatsa sephetho mabapi le seratswana sa (h), le ho
 - j) laela setjhaba kapa baqulutsi ba ditaba le mosebelletsi e mong le e mong wa lekgotla la motse ya teng kopanong eo hore ba ka qhalana ha kopano e phethetse mekgahlelo ya yona kaofela mme baseke ba hlola ba kgutlela ho yona hape ho fihlella kopano eo e ntshetswapele hape le setjhaba.
- 2) Qeto ya modula setulo mabapi le ntlha e nngwe le e nngwe e sekasekilweng haba ha etswa kgetho mabapi le yona, kopo kapa potso ke ya moshwelella ha qeto e etswa, modula setulo o tlameha ho fana ka mabaka a qeto eo.
- 3) Ho hlalosa melao le ditaello kapa qeto ya moshwelella ya modula setulo ho itshetlehole hodima hore
- a) e bang tlhaloso ya hae kapa qeto ya hae ya moshwelella hoba le dipelaello mabapi le yona kapa hoba le dipotso, modula setulo o tlameha hore, kopanong ya pele e latelang, a fane ka tlhaloso e ngotsweng kapa mabaka a qeto ya moshwelella,
 - b) molekgotla a ka kopa modula setulo hore a fane ka tlhaloso e ngotsweng kapa mabaka a qeto ya moshwelella kopanong ya pele e latelang,
 - c) lekgotla la motse kapa komiti, ha e fumana tlhaloso e ngotsweng kapa qeto ya moshwelella ya modula setulo, e ka ela hloko ntlha ya mofuta oo mme ya etsa diphethoho kapa ya fokotsa moo ho hlokehang teng.
- 4) Modula setulo ka ho phethahatsa mesebetsi le matla a hae a ka
- a) ba ledipuisano le mookamedi wa masepala,
 - b) a laela motho ya ntseng a bua hore a kgaotse ho bua kapa a molaela hore a seke a ba kgahlano le taelo kapa a kgaotse ho etsa dingangisano,

- c) a laela motho e mong le e mong hore a kope tshwarelo mme a hule mantswa a hae kapa e bang a tswa taolong, a etsa ditlhaselo tse sa hlokahaleng, a se taolong , a etsa dipuo tsa le hloyo la semorabe kapa tsa botona le botsehahadi kapa a hlohlelletsa morusu kapa a hlokofatsa kapa a theola seriti sa molekgotla kapa mosebelleksi wa masepala,
 - d) a laela motho e mong le e mong ya tswellang pele ho sitisa modula setulo kapa ya setisang morero wa kopano, hore a tsamaye kopanong eo, mme
 - e) a laela motho e mong le e mong hore a ka tsamaya e bang kopano e hloleha ho phethela mokgahlelo wa yona kapa karolo e itseng ya yona.
- 5) Ebang motho ya laetsweng hore a tsamaye kopanong kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba a hana ho tsamaya ho ya ka molao wa (4)(d) kapa (e), modula setulo a ka laela mosebelleksi e mong le e mong ya teng kopanong wa masepala ho ntsha motho eo ka kopanong kapa a etse hore motho eo a tswe ka kopanong mme amo thibele hore a seke a hlola a kgutlela ka kopanong kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba.
- 6) Modula setulo a ka fetola dintlha tsa kopano kante ho dipehelo tse beilweng mona.

Ho hloleha kapa hose phethahatse matla kapa ho iphapanya mesebetsi ha modula setulo kopanong

- 20(1) Ha molekgotla kapa moetapele wa setso ya teng kopanong kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba a enale maikutlo a hore modula setulo kopanong kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba o hlolela kapa o hana ho phethahatsa matla a hae kapa o iphapanya o mong wa mesebetsi ya hae ka ho phethahala, a ka ngolla mookamedi wa masepala mme a le kgahlano le modula setulo kopanong eo.
- 2) hose kgotsofale ho ya ka molao wa (1) ho tlameha ho qolle molao kapa metjha e sa latelwang kapa e sa phethahatswang mme ho hlaloswe hore ke ka mokgwa o jwang e sa phethahatswang.
- 3) Mookamedi wa masepala o tlameha ho romella hose kgotsofale hona ho-
- a) sebuelli sa lekgotla la motse e bang hose kgotsofale hole kgahlano le majoro kapa majoro wa phethahatso kapa modula setulo wa komiti ya karolo ya 79 ha masepala a e na le tsamaiso ya phethahatso, e bang e le teng,
 - b) majoro kapa majoro wa phethahatso e bang hose kgotsofale ho le kgahlano le modula setulo wa komiti ya 79,
 - c) lekgotla la motse e bang hose kgotsofale ho le kgahlano le sebuelli sa lekgotla la motse

mme ho romellwe tokomane ho molekgotla eo hosa kgotsofalwang kgahlano le yena

- 4) Ba ikarabellang kapa lekgotla la motse, le tlameha ho etsa qeto ka nako le sebaka sa ho mamelwa ha hose kgotsofale hona ho etsweng hloko mme ho tsebiswe mookamedi wa masepala ka hohle hohle, jwaloka ha ho hlalositswe
- a) molaong wa (3)(b), mookamedi wa masepala o tlameha ho kenyelletsa ntlha ena dintlheng tsa kopano ya pele ya kopano e tlwaelehileng ya phethahatso kapa komiti ya majoro, jwaloka ha ho tlameha hobe jwalo,
 - b) molaong wa (3)(c), mookamedi wa masepala o tlameha ho kenyelletsa ntlha ena dintlheng tsa kopano ya pele e tlwaelehileng ya lekgotla la motse
ka mora hore a fumane hose kgotsofale
- 5) Mookamedi wa masepala o tlameha ho tsebisa molekgotla ya nang le hose kgotsofale le molekgotla eo hose kgotsofale ho leng kgahlano le yena ka nako le sebaka moo ntlha ena e tla mamelwang teng.
- 6) sebakeng seo ho tlo mamelwang ntlha ena ho sona molekgotla ya bileng le hose kgotsofale le molekgotla eo hose kgotsofale ho entsweng kgahlano le yena ba tlameha ho fuwa monyetla wa ho hlalosa dintlha tsa bona, ho bitsa dipaki, ho hlahloba tokomane e nngwe le e nngwe e romelletsweng le ho botsa paki e nngwe le e nngwe dipotso.
- 7) Ka mora hore ntlha ena e mamelwe sebuelli sa lekgotla la motse, majoro, majoro wa phethahatso kapa lekgotla la motse le tlameha ho etsa qeto ya moshwelella ho ya ka dintlha tsa diketsahalo mme le fumane sephetho sa diphuputso.
- 8) Ha ho fumanwa hore hose kgotsofale ho bileng teng kgahlano le sebuelli sa lekgotla la motse ke nnete, lekgotla la motse le tlameha ho etsa qeto ka kotlo. Ha sebuelli sa lekgotla la motse se fumana hore hose kgotsofale ho bileng teng kgahlano le majoro kapa majoro wa phethahatso kapa modula setulo wa komiti ya karolo ya 79 ha masepala a anale tsamaiso ya phethahatso ho nepahetse, mme se tlameha ho romella sephetho ho lekgotla la motse mme se etse tshithinyo mabapi le kotlo. Ha majoro wa phethahatso a fumana hore hose kgotsofale ho bileng teng kgahlano le modula setulo wa karolo ya 79 ho nepahetse o tlameha ho etsa qeto mabapi le kotlo.
- 9) Kotlo e malebana e ka kenyelletsa ho supuwa ka monwana. Ha ho supuwa ka monwana ho kenngwa tshebetsong lekgotla la motse kapa komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso, o tlameha ho fana ka nako eo ho supuwa hona ka monwana ho tla fitlang pheletsong ka yona.

Boemo ba modula setulo kopanong

21. Ha modula setulo a bua kopanong, motho e mong le e mong a ntseng a bua kapa ya fuweng monyetla wa ho bua o tlameha ho dula fatshe, e bang a ema, batho bohle ba ka kopanong ba tlameha ho kgutsa hore modula setulo a ka utlwahala ntle ho tshitiso ya letho.

Ho nka boikarabello kopanong ya pele ya lekgotla la motse ka mora dikgetho tsa kakaretso

22. Mookamedi wa masepala, kapa e bang ho sena mookamedi wa masepala, motho ya thontsweng ke setho sa phethahatso sa komiti, o nka boikarabello kopanong ya pele ya lekgotla la motse ka mora dikgetho tsa kakaretso tsa balekgotla ho fihlella sebuelli sa lekgotla la motse se kgethwa.

Ho nka boikarabello kopanong ya lekgotla la motse

23(1) Sebuelli sa lekgotla la motse se nka boikarabello, ho ya ka diphelelo tsa melao le ditaello tsena, kopanong e nngwe le e nngwe ya lekgotla la motse moo a leng teng.

(2) Ha sebuelli sa lekgotla la motse sele siyo kapa a sa kgone ho nka boikarabello kapa karolong e itseng ya kopano ya lekgotla la motse, lekgotla la motse le tlameha ho kgetha hara balekgotla ba teng kopanong sebuelli sa lekgotla la motse sa nakwana nakong eo sebuelli sa lekgotla la motse se leng siyo ka yona kapa se sa kgone.

3) Mookamedi wa masepala o nka boikarabello ho kgethweng ha sebuelli sa lekgotla la motse sa nakwana.

4) Lekgotla la motse ha le ya tlameha ho kgetha setho sa komiti ya phethahatso, majoro wa phethahatso kapa setho sa komiti ya phethahatso hore ebe sebuelli sa lekgotla la motse sa nakwana.

Ho nka boikarabello kopanong ya lekgotla la motse ha sebuelli sa lekgotla la motse sele siyo

24(1) Ha sekgeo sa sebuelli sa lekgotla la motse se soka se tlatswa, mookamedi wa masepala o tlameha ho bitsa kopano e ikgethileng ya lekgotla la motse bakeng sa ho kgetha sebuelli sa lekgotla la motse ka letsatsi, nako le sebaka se kgethilweng ke yena, ntle le ha mosebetsi wa sebuelli sa lekgotla la motse e ba sekgeo nakong ya kopano ya lekgotla la motse, ha hole jwalo kopano ya lekgotla la motse e ikgethileng e tlameha ho tshwarwa nakong ya matsatsi a leshome le metso e mene ka mora hore mosebetsi wa sebuelli sa lekgotla la motse e be sekgeo.

2) Mookamedi wa masepala o nka boikarabello nakong eo ho kgethwang sebuelli sa lekgotla la motse ho ya ka molao wa (1).

3) Sebuelli sa lekgotla la motse se kgethilweng kopanong ho ya ka molao wa (1) se sebetsa jwaloka sebuelli ho fihlella nako ya sona e fihla pheletsong.

Ho nka boikarabello kopanong ya komiti ya phethahatso

25(1) Majoro o nka boikarabello kopanong ya komiti ya phethahatso ha a le teng.

- 2) Ha majoro a le siyo kapa a sa kgone ho nka boikarabello kapa karolong e itseng ya kopano-
 - a) motlatsi wa majoro (haeba a le teng) kapa
 - b) ha a le siyo motlatsi wa majoro, setho sa komiti ya phethahatso se kgethilweng ke ditho tsa komiti ya phethahatso se teng kopanong eo

setla nka boikarabello kopanong ya komiti ya phethahatso bakeng sa nako eo majoro a leng siyo ka yona kapa nakong eo a sa kgoneng.

- 3) Mookamedi wa masepala o nka boikarabello ho kgwethweng ha setho sa komiti ho ya ka molao wa (2)(b).
- 4) Komiti e keke ya kgetha sebuelli sa lekgotla la motse hore ebe sona se nkang boikarabello ho ya ka molao wa (2)(b).

Ho nka boikarabello kopanong ya komiti ya majoro

26. Majoro wa phethahatso o nka boikarabello dikopanong tsa komiti ya majoro.

Ho nka boikarabello kopanong ya komiti ya karolo ya 79

- 27(1) Setho sa phethahatso kapa komiti ya majoro, se thontsweng ke komiti kapa majoro wa phethahatso kapa molekgotla ya thontsweng ke lekgotla la motse la masepala o nale tsamaiso ya phethahatso, jwaloka modula setulo wa komiti ya karolo ya 79 (eo molaong ona a hlalositsweng jwaloka “modula setulo”), o nka boikarabello dikopanong tsa komiti ha a le teng.
 - 2) Ha modula setulo a le siyo kapa a sa kgone ho nka boikarabello kapa nakong ya karolo e itseng ya kopano ya komiti setho sa komiti se kgethilweng ke ditho tsa komiti se teng kopanong eo se nka boikarabello dikopanong tsa komiti bakeng sa nako eo modula setulo a leng siyo ka yona kapa a sakgone.
 - 3) Mookamedi wa masepala o nka boikarabello ho kgethweng ha mohlanka ya tlo nka boikarabello ho ya ka molao wa (2).

(Molao wa 27(4) o tlohetsweng semmuso ke mmuso wa sele hae ka tsebiso ya 22 ya 16 Hlakubele 2001)

Ho nka boikarabello dikopanong tsa setjhaba, dikopanong tsa ditho tsa lebatowa tse kgethilweng le dikopanong tsa ho mamelwa ha setjhaba

- 28(1) Sebuelli sa lekgotla la motse se nka boikarabello dikopanong tsa setjhaba le kopanong e nngwe le e nngwe ya ho mamelwa ha setjhaba e tshwerweng ke

lekgotla la motse, ho ya ka dipehelo tse molaong wa (2).

- 2) Molekgotla wa wate o nka boikarabello dikopanong tsa ditho tsa lebatowa kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba e tshwerweng ke lekgotla la motse wateng ya hae.
- 3) Majoro wa phethahatso o nka boikarabello kopanong e bitsitsweng ke yena.
- 4) Majoro o nka boikarabello kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba e bitsitsweng ke komiti ya phethahatso.
- 5) Ha molekgotla ya neng a tlameha hoba teng ho ya ka molao wa (1) ho fihlella ho (4) a le siyo kapa a sa kgone ho nka boikarabello karolong e itseng ya kopano ya setjhaba kapa ya ditho tsa lebatowa kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba, balekgotla ba teng ba tlameha ho kgetha modula setulo ya tla tsamaisang kopano nakong eo molekgotla ya neng a tlameha ho tsamaisa kopano a leng siyo ka yona.
- 6) Mookamedi wa masepala o nka boikarabello nakong eo ho kgethwang modula setulo ho ya ka molao wa (5).

Karolo ya 6: tsela ya boitshwaro bakeng sa batho ba dikopanong

Boitshwaro ba setjhaba kopanong ya lekgotla la motse kapa kopanong ya komiti

- 29(1) Motho e mong le e mong ya teng kopanong kapa moqulutsi wa ditaba kapa mosebelleksi wa masepala ka ntle ho mookamedi wa masepala kapa hloho ya lefapha e teng kopanong ha ya tlameha ho-
- a) bua nakong eo kopano e ntseng e tswella pele, ntle le haeba ke setho se nang le tumello ho ya ka molao wa 48,
 - b) ho sitisa sepheo sa kopano,
 - c) ho etsa tshitiso,
 - d) ho etsa tshitshinyo e sa amohelwang, dipuo kapa ho bua ka botona le botshehadi , ho phahamisa le hlakore le itseng , metlae e amanang le botona le botshadi,kapa ho nyenyefatsa, kapa ho e tsa dipuo tse sa lokelang ka sebopeho sa mmele wa motho e mong,
 - e) ho kgothalletsa , ho emela le hlakore kapa ho kgothalletsa lehloyo, ho kgesolla, ho se kenyelletse, hoba kgahlano, ho tshhehisa, ho nka lehlakore ho ya ka mmala, semorabe, botona le botshehadi kapa bodumedi se pheho e le ho utlwiswa bohloko, ho hlohlelletsa morusu, ho senya lebitso, kapa ho kgothalletsa ho hlekefetsa ka semorabe, botona kapa botshehadi kapa lequlwana la bodumedi, ka tsela ya ho sebedisa mantswa ha mpe, ekaba ka tsela ya ho ngola kapa ho bua, kapa ho etsa diketso,
 - f) ho tshosa, ho hlekefetsa, kapa ho nyenyefatsa mosebelleksi kapa ho ngola ho itseng ka yena, matshwao kapa diketsahalo tse bonahalang tsa ho tshosa, tlekefetso kapa ho nyenyefatsa ho ka e tsang hore mosebelleksi a iphumane

- a nyenyefetse, a tshoha kapa a na le kगतello ya maikutlo ho ya ka dipuo tse e ntsweng, ho belaelwang kapa ketso e pakahaditsweng, ho se kenyelletswe kapa dipuo molemong wa ho se phethahatse ditokelo tsa mosebelletsi eo, ho nyaolwa mosebetsing ka sepheo sa ho hlekefetsa kapa ho se tshware mosebelletsi eo hantle, kapa
- g) ho mosheba ka tsela e sa lokelang.

- 2) Ha kopano e kwala mokgahlelo wa yona setjhaba, baqulutsi ba ditaba le basebelletsi baka tsamaya kopanong eo hang hang mme ba seke ba kgutlela ho yona ho fihlella e tsebahatswa jwaloka kopano ya setjhaba.
- 3) setjhaba kapa baqulutsi ba ditaba ba kopanong ya lekgotla la motse kapa kopanong ya komiti ba tlameha ho ikobela matla a modula setulo.

Ho ngolwa ha diketsahalo tsa kopano fatshe

30. Ka ntle ha ho ngolwa fatshe ha dintlha tsa kopano semmuso ke mosebelletsi, ha hona motho ya tlamehileng ho dingola ntle le ha a fumane tumello ho modula setulo wa kopano, ya ho hatisa ditshwantsho tsa kopano eo.

Tsela ya boitshwaro bakeng sa balekgotla nakong ya kopano

- 31(1) Mokgwa o na wa boitshwaro ke balekgotla le baetapele ba setso nakong ya kopano ha wa dumellwa ho ya ka dipehelo tsa mokgahlelo wa 2(b) wa tsela ya boitshwaro-
- a) ho etsa ditlhaselo tse sa hlokahaleng, ho nyenyefatsa kapa ditshitshinyo tse fosahetseng kapa maikutlo a fosahetseng,
 - b) ho etsa ditshitshinyo tse fosahetseng, dipuo, ho phahamisa le hlakore le itseng, metlae e amanang le bong ba motho kapa ho nyenyefatsa kapa ho etsa dipuo tse sa lokelang ka sebopeho sa motho e mong,
 - c) ho sheba motho e mong ka tsela e sa lokelang,
 - d) ho tshehetsa kopo e kgahlano le melao le ditaello tsena kapa molao o feng kapa o feng, ho kenyelletswa melawana ya bomasepala ya dikgetho, kapa se kgahlano le boleng ba kakaretso ba setjhaba,
 - e) ho etsa kapa ho tshehetsa kopo e kabang le sephetho se sa phethahalang kapa e ka dihang maemo a moruo, ho se sebediswe hantle ha disebediswa,
 - f) ho etsa kapa ho tshehetsa kopo e kgothalletsang tshebediso ya tjhelete ka tsela e seng molaong,
 - g) ho etsa kapa ho tshehetsa kopo eo masepala a se nang phethahatso kapa matla a ketso ya molao hodima yona ntle le ha maikemisetso e le ho romella baemedi setsheng se nang le matla,
 - h) ho etsa kapa ho tshehetsa kopo e etsang ditshoso kapa e ka amang ditokelo tsa mantlha tsa motho e mong,

- i) ho kgothalletsa, ho emela kapa ho kgothalletsa le hloyo, ho kgesolla, ho sekenyelletse, ho kgesolla, ho tshehisa, ho tshehetsa ho ya ka mmala, semorabe, botona kapa botshehadi kapa bodumedi ka mokgwa wa ho utlwisa bohloko, ho hlohlelletsa morusu kapa ho nyenyefatsa, tshenyoye ya lebitso kapa ho kgothalletsa tlhekefetso ya semorabe, botona kapa botshehadi kapa bodumedi, ka ho sebedisa mantswe ka mokgwa o sa lokelang, ka tsela ya ho ngola kapa ho bua, kapa tsela ya ho etsa diketso,
- j) ho hlohlelletsa morusu ,
- k) ho etsa hore basebelletsi kapa balekgotla ba tshohe mme ba be le seabo ntlheng e nngwe ntle ho thato ya bona,
- l) ho tlola taelo,
- m) ho se hlomphe modula setulo,
- n) ho etsa ditshoso, ho hlekefetsa kapa hoba le dipuo tse nyenyefatsang kgahlano le mosebelleletsi e mong kapa ho ngola, letshwao kapa ketsahalo e nngwe le e nngwe e bonahalang e tshosa, e hlekefetsa kapa e nyenyefatsa mme e etsa mosebelleletsi eo abe le kगतello, ho tsoha, kगतello ya maikutlo ka lebaka la sebuuweng, sebelaellwang kapa se netefaditsweng, ho se kenyelletse kapa dipuo ka mosebelleletsi eo ho phethahatsa ditokelo tsa hao kapa ho nyaolwa mosebetsing le ho hlekefetsa hoba le tshwaro e sa nepahalang mabapi le mosebelleletsi eo, kapa
- o) hoba le dipuo tse dihang serithi sa molekgotla kapa mosebelleletsi wa masepala, kapa
- p) ho romella ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona kapa ho kopa mookamedi wa masepala kapa mosebelleletsi e mong le e mong wa masepala ho e tsa ntlha e
 - i. tlabang kgahlano le melao le ditaelo tsena kapa molao o mong le o mong, ho kenyelletswa melao ya tsheho ya meedi ya bomasepala, kapa e kgahlano le boemo ba kakaretso ba setjhaba,
 - ii. e tlabang le sephetho se sa phethahalang kapa e dihe maemo a moruo kapa tshebediso e mpe ya disebediswa,
 - iii. e tlabang le sephetho se seng molaong sa tshebediso ya tjhelete,
 - iv. e seng matleng a masepala a phethahatso kapa ketso ya molao ntle ha sepheo e le ho etsa hore kopano e be le diketsahalo setsheng se nang le matla.
 - v. e kabang le ditshoso kapa ya ama ditokelo tsa mantlha tsa motho e mong.

2) Moetapele wa setso ha tlameha ho tshehetsa kapa ho kgetha ntlha e nngwe le e nngwe e tlamehileng ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona, kopo, kapa potso pele ho kopano.

Mokgwa wa ho apara

32. Molekgotla kapa moetapele wa setso a ka apara ka tsela eo ho labalabelwang hore apare ka yona ha aya dikopanong.

Motho ya buang o tlamihile a kope tumello ho modula setulo

33. Motho e mong le e mong ya buang kopanong kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba o tlamehile a kope tumello ho modula setulo wa kopano eo kapa kopano ya ho mamelwa ha setjhaba

Molekgotla o lokela ho ema ha a bua

34(1) Ntle leha a fumane taelo ho modula setulo wa kopano kapa kopano ya ho mamelwa ha setjhaba molekgotla kapa moetapele wa setso ha a bua kopanong kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba o tlameha ho ema ha a bua.

2) Ha molekgotla e mong kapa moetapele wa setso a phahamisa letsoho la hae ha molekgotla e mong a ntse a bua ka tsela ya ho etsa taelo kapa ho etsa kopo modula setulo o fa molekgotla kapa moetapele wa setso sebaka, molekgotla kapa moetapele ya ntseng a bua o lokela ho dula fatshe (e bang a ema) o tlameha ho kgutsa ho fitlhella modula setulo a etsa qeto ka ntlha ya taelo kapa kopo.

Nako le ho balwa ha dipuisano tse ngotsweng

35(1) Ntle le ha ho hlalositse ka tsela e itseng melaong le ditaelong tsena, molekgotla kapa moetapele wa setso ha tlameha ho bua nako e fetang metsotso e leshome ntlheng e nngwe le e nngwe.

2) Ntle le ha molekgotla kapa moetapele wa setso a-

- a. e tsa tlaleho ya sebuelli sa lekgotla la motse, komiti ya majoro kapa komiti ya phethahatso ya majoro kapa
- b. a fana ka moralo wa ditekanyetso

a ka sebale puisano e ngotsweng, empa a ka hopotsa kelello ya hae ka ho bala se ngotsweng fatshe.

Molekgotla o lokela ho bua hang feela

36(1) Ntle le ha ho hlalositse ka tsela e nngwe melaong le ditaelong tsena, molekgotla kapa moetapele wa setso o tlameha ho bua ha nngwe ntlheng kang.

2) Mohlahisi wa ntlha kapa kopo a ka araba ka mora dipuisano empa o tlameha ho fana ka dikarabo ho dibui tse buileng.

- 3) Lekgotla la motse leka dumella majoro kapa majoro wa phethahatso kapa modula setulo wa komiti ya karolo ya 79 e bang masepala a enale kopano ya tsamaiso ya phethahatso, ho etsa tlhalosetso ka dintlha tse etsweng hloko tlalehong ya phethahatso kapa komiting ya karolo ya 79 kapa majoro wa phethahatso kapa nakong eo ho sekasekwang tlaleho le ho arabelwa ha dipotso

Ho ikamahanya le dintlha

37(1) Molekgotla kapa moetapele wa setso o tlameha ho ikamahanya le dintlha tseo ho buisanwang ka tsona.

2) Ha hona dipuisano tse tla etsahalang-

- a) tse tlo sitisa dintlha tsa kopano ntle le ha modula setulo a fana ka monyetla wa ho sekaseka dintlha tse ding tse ka thoko kapa mookamedi wa masepala a bontshitse dintlheng tsa kopano hore dintlha tse pedi kapa tse tharo ho kanna ha buuwa ka tsona kapa
- b) ntlha e nngwe le e nngwe kapa kopo e ileng ya qhelelwa ka thoko ho ya ka molao wa 19.

Tokelo ya molekgotla ya ho fumana lesedi

38. Molekgotla o na le tokelo ya ho kopa mookamedi wa masepala hore a mofe lesedi le hlokehang bakeng sa ho etsa mosebetsi wa hae jwaloka molekgotla, ho etsa dipuisano tse ngotsweng dikopanong kapa kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba. Mookamedi wa masepala ha tlameha ho fana ka lesedi ha -

- a) lesedi e le monyetla kapa e lekunutu jwaloka ha ho boletswe karolong ya 10 ya mokgwa wa boitshwano,
- b) ha maikutlo a hae a mofa hore lesedi leo le tlo phahla lekunutu la motho e mong,
- c) ha kopo, ho ya ka maikutlo a hae e fuwe nako e kgutshwanyane hore lesedi le ka fumaneha ka yona,
- d) Ha lesedi ho fumaneha hore ke lekunutu la kgwebisano kapa lesedi la lekunutu la papatso ya kgwebo e fanang ka mosebetsi ho masepala kapa motho e mong le e mong ya batlang ho fana ka tshebelletso ho masepala, kapa
- e) kopo e tla baka tsamaiso e sa tlwaelehang ho ya ka maikutlo a hae kapa e tla bakela masepala mathata a tjelete.

Mokgwa oo motho a tlamehileng ho itlhalosa ka ona, ntlha ya taelo le tlhalosetso

39(1) molekgotla kapa moetapele wa setso aka etsa qeto, nako e nngwe le e nngwe ya kopano, hore o nka karolo dinganganong kapa tjhe, a hlahisa

- a) ntlha e bang e amana le melao le ditaello tsena kapa molao o feng kapa o feng, kapa
 - b) ho hlalosa karolo ya puo ya hae eo e sa utlwahalang hantle, kapa
 - c) ho kopa hore karolo ya puo e nngwe le e nngwe eo a sa e utlwisisang hore e hlaloswe hape
- 2) Molekgotla kapa moetapele wa setso eo ho hlalositsweng ka yena molaong wa (1) o tlameha ho mamelwa.
- 3) Qeto ya modula setulo wa kopano ntlheng ya taelo kapa tlhalosong e ikamahanyang le molao wa 19(3), ke ya moshwelella mme e keke ya sekasekwa.

Tokelo ya mookamedi wa masepala hobeng le keletso ya hore dintlha tsa kopano di ngolwe fatshe

40(1) Modula setulo wa kopano o tlameha hofa mookamedi wa masepala monyetla wa ho e tsa puo ntlheng e nngwe le e nngwe pele ho nako ya kopano molemong wa ho eletsa mabapi le bohlokwa ba kopo kapa ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona pele ho kopano.

2) Mookamedi wa masepala o na le tokelo ya hoba le keletso malebana le ntlha e nngwe le e nngwe e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona kapa kopo e ka etsang hore

- a) hobe le ditshenyehelo tse sa hlokahaleng, kapa
- b) e ka hodima matla a masepala

mme keletso eo e tlameha ho ngolwa fatshe moo ho fanweng ka yona teng

Karolo ya 7: ho emiswa le ho tswellapele ha dikopano

Ho emiswa ha kopano ka lebaka la ho se fihlelle lenane le neng le tlameha ho bateng kopanong

41(1) Ha lenane la batho baneng ba tlameha hoba teng kopanong le sa finyella nakong ya metsotso e 15 ka mora nako e hlalositsweng tsebisong ya kopano ho ya ka molao wa 10 kopano ya mofuta oo hae tshwarwe empa ho tswellapele ha kopano ho a tshwarwa ho ya ka molao wa 43.

2) Ebang ho belaelwa hore nakong eo kopano ya lekgotla la motse kapa ya komiti e tswellang pele ka yona ha ho a fihlellwa lenane la batho ba neng ba tlameha hoba teng-

- a) modula setulo o lokelwa ke ho emisa kopano hang hang, mme
- b) a etse hore balekgotla ba teng ba balwe

ebang pelaelo e netefaditswe, modula setulo o lokela ho laela mookamedi wa masepala hore a letse tshepe bakeng sa motsotso o le mong. Ebang lenane le tlamehang hoba teng ha le ya finyella nakong ya metsotso e 5 ka mora hore tshepe e letswe, modula setulo o lokelwa ke ho emisa kopano eo.

- 3) Ebang ho se finyelle ha lenane ho hlalositsweng molaong wa (2) ho bakilwe ke ho ho ikgula ha molekgotla a le mong kapa ba bangata ho ya ka molao wa boitshwaro, modula setulo o lokela ho hlophisa hore ntlha ya mofuta oo ho buisanwe ka yona kopanong e latelang mme dintlha tsa kopano tse sakang tsa sekasekwa di ya sekasekwa.
- 4) Ha lenane le tlamehang hoba teng le le teng ka mora hore tshepe e letswe, kopano ya tswella, molekgotla ya neng a ntse a bua nakong eo ho e miswang kopano ka yona o na le matla a ho etsa qeto ya hore o qala puo ya hae qalong.
- 5) Ntlha e nngwe le e nngwe e hlalositsweng molaong wa (3) eo ho sakang ha buuwa ka yona kopanong e ileng ya emiswa, e tlameha ho elwa hloko ho tswelleng pele ha kopano e hlalositsweng molaong wa 43, ntlha e nngwe le e nngwe e sa qetwang e hlahellang kopanong e ikgathileng, e tlameha ho elwa hloko kopanong ya pele e tlwaelehileng e hlahlamang ntle le ha letsatsi la kopano e tlwaelehileng le hole ho ya ka letsatsi le ho molao wa 43.

Ho emiswa ha kopano pele ho qetwa dintlha tsa yona

- 42(1) Molekgotla a ka kopa hore kopano e emiswe nakong e nngwe le e nngwe mme o tlameha ho hlalosa mabaka, ha hona molekgotla ya ka kopang hore kopano e emiswe makgetlo a fetang a mabedi.
 - 2) Kopo e molaong wa (1) e tlameha ho tshhehetswa ke bonnyane balekgotla ba ba raro ba kopanong eo, mme molekgotla ha tlameha ho tshhehetsa ho emiswa ha kopano ka makgetlo a mabedi kopanong e le nngwe. Kopo ya mofuta ona e qhelelwa ka thoko hae sa tshhehetswe hantle.
 - 3) Kopo e molaong wa (1) eya phethahatswa ha boholo ba ditho tse teng kopanong di e tshhehetsa.
 - 4) Ha kopano e emiswa ho ya ka molao wa (1) pele ho qetwa dintlha tsa kopano eo, mme kopano eo e tlameha ho tshwarwa jwaloka kopano e tswellang pele ho ya ka molao wa 43 mme e tlameha o sekaseka dintlha tse sa qetwang ntle le ha letsatsi la kopano e latelang le le pele ho letsatsi le hlalositsweng molaong wa 43 dintlha tse sa qetwang tsa kopano e ileng ya emiswa di sekasekwa kopanong e tlwaelehileng .

Ho tswella pele ha kopano e ileng ya emiswa

- 43(1) Kopano e ileng ya emiswa e tswella pele ka nako le sebakeng seo kopano eo ileng ya emiswa ho sona ho ya ka molao wa 41 le 42 ka letsatsi la 7,

ntle le ha letsatsi la bosupa le le sontaha kapa e le letsatsi la phomolo, ho tswella pele ho tlameha hoba ka letsatsi la pele la tshebetso ka mora sontaha kapa ka mora letsatsi la phomolo.

2) Dintlha tsa kopano e tswellang pele ke dintlha tsa kopano e ileng ya emiswa.

Ho emiswa ha kopano nakwana

44(1) Molekgotla a ka kopa hore kopano e emiswe bakeng sa nako e kopuweng ke yena mme o tlameha ho fana ka mabaka a kopo ya hae, mme kopo ya mofuta ona e keke ya etswa ho feta makgetlo a mabedi kopanong e le nngwe mme kopo ena ha ya tlameha ho feta metsotso e mashome a mararo.

2) Ntle ho dipehelo tse ho molao wa (1) modula setulo kopanong aka, e bang maikutlo a hae a mofa hore ho emiswa kgetlo la boraro nakwana ha kopano ho ka nolofatsa se sekasekwang kapa tabatabelo ya ntlha e itseng, o dumella ho emiswa nakwana ha kopano kgetlo la boraro ho ya ka molao wa (1).

3) Kopo e molaong wa (1) e tlameha bonnyane e tshehetswe ke balekgotla ba ba raro ba kopanong eo, ntle le moo molekgotla ha tlameha ho tshehetsa kopo ya ho emiswa ha kopano ho feta makgetlo a mabedi kopanong e le nngwe. Kopo ya mofuta ona e qhelelwa ka thoko hae sa tshehetswe hantle.

4) Kopo e molaong wa (1) e ya tswella ebang boholo ba ditho tse teng kopanong bo a e tshehetsa.

5) Ho tswella pele ha kopano ho tla ba ka mora nako e beuweng molaong wa (1) mme e tswella pele ka dintlha tse sa qetwang tsa kopano.

Karolo ya 8: Dintlha tsa kopano

Dintlha tse kenelleditsweng dintlheng tsa kopano ke tsona tse tla sekasekwang kopanong

45(1) ho ya ka dipehelo tse melaong ya (2) le (5) ke dintlha tse kenelleditsweng dintlheng tsa kopano tseo ho tla buuwang ka tsona kopanong.

2) Molekgotla nakong ya kopano a ka kopa hore molao wa (1) o behellwe ka thoko bakeng sa ho sekaseka dintlha tse sa kenelletswang dintlheng tsa kopano mme o tlameha ho fana ka mabaka a etsang hore a etse kopo ya mofuta oo.

3) Kopo e molaong wa (1) ha ho hloka hore e tshehetswe mme ha hona dingangisano tse dumelletswang ho etsuwa mabapi le yona.

4) Kopo e molaong wa (2) ho tswella pele ka yona ha balekgotla ba kopanong ba e amohela kantle le hore ba itsebahatse hore ba e amohetse.

- 5) Tlaleho e bohlokwa e fumanweng phethahatsong kapa komiting ya karolo ya 79 e bang masepala a enale kopanelo ya phethahatso tsamaisong kapa majoro wa phethahatso ho ka fanwa ka yona mme ya elwa hloko kopanong ya lekgotla la motse ka tumello ya sebuelli sa lekgotla la motse. Tlaleho ya bohlokwa e tswang komiting ya 79 ho ka fanwa ka yona ya ba ya elwa hloko kopanong ya phethahatso kapa kopanong ya komiti ya majoro ka tumello ya majoro kapa majoro wa phethahatso.

Dintlha tsa dikopano le kgutsufatso ya bopaki kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba

46(1) Mookamedi wa masepala o tlameha ho boloka, kapa a etse hore ho bolokwe, dintlha tsa kopano e nngwe le e nngwe ya setjhaba, kopano ya ho mamelwa ha setjhaba, kopano ya lekgotla la motse le kopano ya komiti.

2) Dintlha tsa kopano ditlameha ho bontsha-

- a) Mabitso a balekgotla le baetapele ba setso ba teng kopanong,
- b) Mabitso a balekgotla le baetapele ba setso ba siyo kopanong ntle ho matsatsi a phomolo le ba leng siyo ba enale matsatsi a phomolo,
- c) nako eo molekgotla kapa moetapele wa setso a bileng siyo ka yona kopanong,
- d) mabitso a balekgotla ba kgethang ho itseng mme le ba leng kgahlano le ntlha e nngwe le e nngwe eo qeto ya yona e tlisang karohano,
- e) Lebitso la molekgotla e mong le e mong eo a susumeditse hore kgetho ya hae kgahlano le qeto e nngwe le e nngwe e ngolwe fatshe dintlheng tsa kopano,
- f) ho emiswa ho hong le hong ha kopano,
- g) ho itlhalosa ho hong le hong ha motho ka mong kapa tabatabelo ya molekgotla kapa moetapele wa setso
- h) keletso e nngwe le e nngwe ya mookamedi wa masepala mabapi le se bonahalang e le ditshenyehelo tse seng molaong kapa ditabatabelo tse ka hodima matla a masepala, le
- i) ditabatabelo tse entsweng.

3) Dintlha tsa kopano di tlameha ho romellwa ho balekgotla ka tsebiso ya ho tsebahatsa dintlha tsa kopano e fetileng kapa pele ho nako ya ho romella tsebiso ya mofuta oo.

4) Dintlha tsa kopano tse romelletsweng ho ya ka molao wa (3) di hlaloswa di badilwe ho ya ka ho amohelwa ha tsona.

5) Ha hona kopo mabapi le dintlha tsa kopano, ntle le ha kopo e amana le diphoso tse ka amohelwang.

- 6) Dintlha tsa kopano di tlameha ho, haeba diphethahetse, ho dumellwane ka tsona kopanong ya lekgotla la motse e latelang e tlwaelehileng kapa kopano ya komiti, mme lekgotla la motse le tlameha ho dumellana le dintlha tsa kopano ya setjhaba.
- 7) modula setulo wa kopano o tlameha ho tekena dintlha tsa kopano ka mora hore ho dumellanwe ka tsona. E bang dintlha dingotswe dipampitshaneng tse arohaneng, pampitshana ka nngwe e tlameha ho tekenwa.
- 8) Dintlha tsa kopano tse amanang le ntlha e nngwe le e nngwe, e ile ya sekasekwa mme ha fumanwa tharollo bakeng sa yona mokgahlelong o kwetsweng, e tlameha ho arolwa dintlheng tsa kopano e ileng ya tshwarwa le setjhaba.
- 9) Molekgotla kapa motho e mong le e mong ya buang kopanong a ka kopa hore puo ya hae e seke ya ngolwa fatshe. Ha mookamedi wa masepala a qeta ho fumana kopo ya mofuta oo o tla thibela ho ngolwa fatshe ha puo ya mofuta oo.
- 10) Mookamedi wa masepala o tlameha ho etsa hore, kapa a etsiswe hore, kgutsufatso ya diketsahalo kapa bopaki boo ho fanweng ka bona kopanong ya ho mamelwa ha setjhaba o boromella kopanong ya pele e tlwaelehileng ya lekgotla la motse kapa komiti ya phethahatso ka mora ho mamelwa ha bopaki kapa ho majoro wa phethahatso, jwaloka ha ho tlameha hobe jwalo.

Ho itlhalosa ha motho ka mong le ditabatabelo

- 47(1) Molekgotla kapa moetapele wa setso ya lakatsang ho hlahisa maikutlo a hae kapa tabatabelo ya hae ho ya ka mokgahlelo wa 5 wa mokgwa wa boitshwaro a ka etsa jwalo ha modula setulo a kenya ntlha ya mofuta oo dintlheng tsa kopano.
- 2) Ha hona molekgotla kapa moetapele wa setso ya dumelletswe ho bua ho feta metsotso e me hlano hore na potso ya hae e amohetswe kapa hae kopane kapa e fapane le tabatabelo ya hae.

Karolo ya 9: Batho ba dumelletswe ho emela ba bang, ditletlebo, dikganyetsano le boemedi

Batho ba dumelletswe ho emela ba bang

- 48(1) Motho e mong le e mong ya lakatsang ho botsa lekgotla la motse dipotso kapa komiti ya lekgotla la motse, o tlameha ho etsa kopo e ngotsweng fatshe mme a e romelle ho mookamedi wa masepala. mme kopo ya mofuta oo e tlameha ho hlalosa dintlha tsa yona tseo e lakatsang ho bua ka tsona.
- 2) Mme mookamedi wa masepala o tlameha ho romella kopo eo ho

- a) sebuelli sa lekgotla la motse e bang kopo e malebana le lekgotla la motse,
- b) majoro e bang kopo e le malebana le komiti ya phethahatso,
- c) majoro wa phethahatso e bang kopo e le malebana le komiti ya majoro
- d) modula setulo dintlheng tse amanang le komiti

ke mang ya ka fanang ka tumello kapa a hanana le kopo kapa a kopa lesedi mabapi le kopo e entsweng.

3) Ha sebuelli sa lekgotla la motse, majoro, majoro wa phethahatso kapa modula setulo wa komiti-

- a) a fana ka monyetla wa ho botsa dipotso, o tlameha ho etsa qeto ka letsatsi, nako le sebaka sa ho botsa dipotso lenane la batho ba e melang ba bang ba tlabang teng ho botseng dipotso, kapa
- b) ha hana kopo, o tlameha ho fana ka mabaka a etsang hore a hane kopo ya mofuta oo

mme a tsebise mookamedi wa masepala ka qeto ya hae

4) Mookamedi wa masepala a tsebise motho ya entseng kopo mabapi le qeto ya molao wa (3).

5) E bang ntlha ya kopo ho ya ka molao wa (1) e batla lesedi ka komiti sebuelli sa lekgotla la motse se ka laela hore modula setulo wa komiti eo a ele hloko kopo eo.

6) E bang komiti e botswang dipotso hae na matla hodima ntlha eo, komiti e tlameha ho romella tlaleho ya yona mme e etse ditshitshinyo ho lekgotla la motse kapa, ebang e le komiti ya karolo ya 79, ho ya ho komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso, jwaloka ha ho tlameha hobe jwalo.

7) Nakong ya ho botsa dipotso ke setho se le seng sa batho ba dumelletseng ho emela ba bang ya ka buang kopanong ntle le ha molekgotla a botsa dipotso setho se seng le se seng sa batho ba dumelletseng ho emela batho ba bang se ka fana ka karabo.

8) Ntle le ha lekgotla la motse kapa komiti e tshwaretse ho botswa ha dipotso sebakeng se kwetsweng, ditho tsa batho ba dumelletseng ho emela ba bang di ka tswa di sa eme kopanong ha lekgotla la motse kapa komiti e ntse e ela hloko ntlha ya bona ka mora ho botswa dipotso.

Hoba teng ha mohlahlubi wa tjehelete wa kakaretso kopanong ya lekgotla la motse

49(1) Ha tlaleho ya ho hlahlojwa ha tjehelete e kenyelleditswe dintlheng tsa kopano ya lekgotla la motse, mookamedi wa masepala o tlameha ho mema mohlahlubi wa

tjhelete wa kakaretso ka ho mongolla, lefapha la tjhelete la profensi le lefapha le ikarabellang bakeng sa mmuso wa sele hae e tlameha hoba karolo ya kopano eo.

- 2) Kantle ho dipehelo tsa melao le ditaello tse na le ka hose dumellane, sebuelli sa lekgotla la motse se ka fetola dintlha tsa kopano ho ya ka molao wa (1) ka ho dumella mohlahlubi wa tjhelete wa kakaretso a tshetlehele lekgotla la motse le balekgotla tlaleho mme ba botse dipotso mabapi le tlaleho ya ho hlahlojwa ha tjhelete le tse fumanweng ho hlahlojweng ha tjhelete.

ditlelebo tse tekennweng ke batho ba bangata

50(1) Molekgotla kapa moetapele wa setso o tlameha ho romella tletlebo e tekennweng ke bongata eo a e fumaneng ho sebuelli sa lekgotla la motse.

- 2) Mookamedi wa masepala o tlameha ho tsebisa sebuelli sa lekgotla la motse ka tletlebo e tekennweng ke bongata eo a e fumaneng.
- 3) Tletlebo e nngwe le e nngwe e tekennweng ke bongata ho ya ka molao wa (1) kapa (2) le tletlebo e nngwe le e nngwe e fumanweng ke sebuelli sa lekgotla la motse, e tlameha ho romellwa komiting e malebana kapa ho majoro wa phethahatso mme o tla rarolla ntlha eo.
- 4) Ebang komiti kapa majoro wa phethahatso eo tletlebo e tekennweng ke bongata e romelletswe ho yena ha a na matla a ho rarolla ntlha eo, komiti kapa majoro wa phethahatso o tlameha ho romella tlaleho ya hae le ditshitshinyo tsa hae ho lekgotla la motse, ntle le ntlheng ya komiti ya karolo ya 79 moo masepala a nang le kopanelo ka tsamaiso ya majoro wa phethahatso, tlaleho le ditshitshinyo di tlameha ho romellwa ho komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso.

Ho hanyetsa le ho emela

51(1) Ha masepala a kopa maikutlo a setjhaba, boemedi kapa ho hanyetswa mabapi le tabatabelo e entsweng ke lekgotla la motse kapa tabatabelo e nkuweng ke lekgotla la motse, mookamedi wa masepala o tlameha ho fumana motho ya tla ikarabellang ho fumaneng maikutlo a mofuta oo, boemedi le ho hanyetsa.

- 2) Motho ya fumanweng ho ya ka molao wa (1) o tlameha nakong ya matsatsi a supileng ka mora letsatsi la ho qetela la maikutlo a setjhaba, ho emela le ho ha nyetsa, a etse kgutsufatso ya maikutlo a setjhaba, boemedi le maikutlo a o a fumaneng (e bang a le teng) mme a romelle ho hloho ya lefapha le malebana.
- 3) Hloho ya lefapha o tlameha ho ela hloko kgutsufatso mme a e romelle, mmoho le tlaleho le ditshitshinyo tsa hae ho mookamedi wa masepala ya tlamehang ho e fetisetsa, mmoho le maikutlo a hae, ho lekgotla la motse kapa ho majoro wa phethahatso kapa komiti e malebana.

- 4) Majoro wa phethahatso kapa komiti e tlameha ho ela hloko kgutsufatso le tlaleho le ditshitshinyo tsa hloho ya lefapha le maikutlo a mookamedi wa masepala mme ba romelle ntlha ena ho lekgotla la motse mmoho le ditshitshinyo tsa bona.

Karolo ya 10: Dipotso

dipotso tse etsweng hloko

52(1) Molekgotla kapa moetapele wa setso nako e nngwe le e nngwe a ka romella potso ya ikemiseditseng ho e botsa nakong ya kopano ya lekgotla la motse kapa kopanong ya komiti eo e leng setho sa yona ho mookamedi wa masepala, mme potso eo e tlameha ho romellwa ho mookamedi wa masepala bonnyane matsatsi a leshome a tshebetso pele ho kopano eo potso e tla botswang ho yona. Molekgotla kapa moetapele wa setso a ka kopa mookamedi wa masepala, hore a mothuse ho botsa potso eo hantle kapa ka tsela e nepahetseng.

2) Mookamedi wa masepala hang hang ka mora hore a fumane potso ho ya ka molao wa (1), o fana ka tokomane ya potso eo ho hloho ya lefapha le malebana mme a laele hore e itokisetse ho araba potso eo. Mookamedi wa masepala a ka bolella hloho ya lefapha le tlamehang ho fumana potso eo hore le ka e letsana le hloho ya lefapha le leng le leng pele e ka ikemisetsa ho ka fana ka karabo.

3) Mme potso e tlameha bonnyane e be e fumanwe matsatsi a leshome a tshebetso pele ho letsatsi la kopano eo potso e tlo botswang ho yona, mookamedi wa masepala o tlameha ho etsa bonnete ba hore potso le karabo di ya kenyelletswa dintlheng tsa kopano ya pele e tlwaelehileng ya lekgotla la motse kapa komiti kapa ketsahalong e latelang moo potso eo e tlo botswang ho yona.

Dipotso nakong ya kopano

53(1) Molekgotla kapa moetapele wa setso kopanong ya lekgotla la motse kapa kopanong ya komiti eo e leng setho sa yona, aka botsa potso-

- a) mabapi le ntlha e hlahellang dintlheng tsa kopano, kapa
- b) mabapi le tshebetso ya masepala kakaretso mme e sa hlahelle dintlheng tsa kopano

2) Modula setulo a ka dumella potso ebang, ho ya ka maikutlo a hae, e ama baahi tikolohong ya masepala mme a ka e araba kapa a laela molekgotla e mong hore a e arabe.

3) Ha ho wa dumellwa ho sekaseka potso kapa karabo.

4) Ebang karabo ya potso ha ya hlaka ho molekgotla kapa moetapele wa setso ya e botsitseng, a ka potsa, mme o dumelletswe, ho hlaloeswa karabo.

- 5) Ebang potso e arabetswe, molekgotla kapa moetapele wa setso ya botsitseng potso a ka kopa, mme o dumelletsewe, karabo e ngotsweng fatshe nakong ya matsatsi a leshome le metso e mene ho tloha mohla letsatsi la kopano. Karabo e ngotsweng e tlameha ho kenyelletswe dintlheng tsa kopano eo e botsitsweng ho yona.
- 6) Modula setulo wa kopano eo potso e botsitsweng ho yona a ka, ka tumello ya molekgotla kapa moetapele wa setso ya botsitseng potso, arabe kopanong e tlwaelehileng ya pele ya lekgotla la motse kapa komiti kapa ketsahalong e latelang.
- 7) Potso e ka botswa nakong ya kopano bakeng sa ho fumana lesedi le utlwahalang mme ha ya tlameha ho kenyelletswe dintlha tsa leano ntle le ho kenngwa tshebetsong ha leano, hae ya tlameha ho batla ho fumana maikutlo kapa ho kenya kapa ho ikarabella dintlheng tsa puisano.

Karolo ya 11: Ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona

Ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona e tlameha ho ngolwa fatshe

- 54(1) Molekgotla kapa moetapele wa setso a ka kenya ntlha dintlheng tsa kopano ya komiti eo e leng setho sa yona kapa ya lekgotla la motse ka ho romella ntlha e ngotsweng e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona ho mookamedi wa masepala, ntle ho moo molekgotla kapa moetapele wa setso a ka kopa mookamedi wa masepala hore a kenye ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona dintlheng tsa kopano ya pele e tlwaelehileng ya komiti kapa ya lekgotla la motse kapa ketsahalong tse latelang.
- 2) Ha mookamedi wa masepala a fumana kopo ho tswa ho molekgotla kapa moetapele wa setso ho ya ka molao wa (1), o tlameha hore a e ngole fatshe, kapa a kope hore e ngolwe fatshe mme a e kenyelletse dintlheng tsa kopano e malebana.

Ho romellwa le ho fokotswa ha ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona

- 55(1) Ho ya ka diphelelo tsa molao wa (4) ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona ho ya ka molao wa 54 e tlameha ho kenyelletswe dintlheng tsa kopano e tlwaelehileng ya lekgotla la motse kapa komiti e amehang, mme e tlameha hore ebe e finyelletse ho mookamedi wa masepala bonnyane dihora tse mashome a mane a metso e robedi pele ho letsatsi le ho molao wa 10(1).
- 2) Ke ntlha e le nngwe e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona bakeng sa molekgotla kapa moetapele wa setso e tla elwang hloko kopanong.
- 3) Ha mohlahisi wa ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona a le siyo nakong ya kopano ha ntlha ya hae e tlameha ho sekasekwa, e nkuwa jwaloka ketsahalo ya kopano e tlwaelehileng ya lekgotla la motse kapa

komiti.

- 4) Ntlha e nngwe le e nngwe e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona e-
- a) kenyelletsang ho tlohela ha molao semmuso kapa ho fetolwa ha tabatabelo e nkuweng nakong ya dikgwedi tse tharo, kapa
 - b) e nang le moelelo wa ntlha e ileng ya hanyetswa nakong ya dikgwedi tse tharo

e keke ya kenyelletswa dintlheng tsa kopano, ntle hae tekennwe ke bonnyane balekgotla ba ba raro ho kenyelletswa le mohlahisi wa yona.

Ho hulwa le ho fetolwa ha ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona

- 56(1) Kante ho pehelo e nngwe le e nngwe e kgahlano le melao le ditaello tsena, mohlahisi wa ntlha a ka, nakong e nngwe le e nngwe pele ntlha ya hae e qhelelwa ka thoko kopanong, a ka e hula. Ntlha e hutsweng ha e sekasekwe.
- 2) Mohlahisi wa ntlha a ka, nakong ya kopano ha ntlha ya hae e etswe hloko, a kopa tumello ya ho fetola ntlha, mme tumello ho kanna ha fanwa ka yona kapa ya hanyetswa ntle le ho sekasekwa.

Karolo ya 12: ntlha ya sehloho le ho elwa hloko ha dintlha tse tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe qeto mabapi le tsona le dikopo.

Tokelo ya mohlahisi wa ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe qeto mabapi le yona ya ho bua le ho araba

57. Mohlahisi wa ntlha ho ya ka molao wa 54 o na le tokelo, ebang ntlha e sa hanyetswa kapa e sa hulwa, ya ho hlahisa ntlha abe arabe.

Ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe qeto mabapi le yona kapa kopo mabapi le ditekanyetso

- 58(1) Majoro wa phethahatso kapa majoro kapa molekgotla ya ikarabellang tjeleteng, o tlameha ho hlahisa moralo wa ditekanyetso kapa moralo wa ditekanyetso o sekasikilweng kapa moralo wa ditekanyetso o lokisitsweng (ho ya ka molao ona “moralo wa ditekanyetso”) kopanong ya lekgotla la motse.
- a) o sa tlamehang ho patelwa setjhaba le baqulutsi ba ditaba mme
 - b) bonnyane ho tlameha hobe ho fanwe ka tsebiso ya dihora tse mashome a robong a metso e tshelletseng, kante ho dipehelo tse molaong wa 10(1).
- 2) Molekgotla ya hlahisang moralo wa ditekanyetso o tlameha ho hlahisa dintlha tse latelang ha a hlahisa moralo wa ditekanyetso:

- a) Tshebediso e neng e le belletswe ya tjelete ya masepala bakeng sa selemo seo sa ditjelete seo moralo o entsweng ka sona le mabaka a tshebediso ya tjelete.
 - b) Tlathlho ya pokello ya mekitlane ya masepala, ho laolwa ha mekitlane, tshehetso ya bohloki le meralo ya ho lefa, metjha le ho kenya tshebetsong.
 - c) Mekutu e meng le e meng e entsweng, meralo le manane a entsweng bakeng sa ho ntlafatsa tshebediso ya tjelete ya masepala bakeng sa selomo setlang sa ditjelete kapa sehopotso mabapi le selemo seo sa ditjelete ha moralo wa ditekanyetso o se o kile wa sekasekwa kapa ho ntlafatsweng ha moralo wa ditekanyetso.
 - d) Motjha, o nang le bopaki ba hore baahi ba bile le seabo le ditherisano le ditho tsa mabatowa a fapaneng, o latetsweng ha ho ne ho etswa tokomane ya ditekanyetso.
 - e) Tshusumetso e bileng teng ho nkeng karolo le ditherisano le ho mamelwa ha setjhaba tokomaneng ya ditekanyetso.
 - f) Ditlhoko tsa mantlha tsa baahi tse tla hlahellang tokomaneng ya ditekanyetso le hore qeto e entswe jwang mabapi le tsona le ho hlalosa hore ke bokae.
 - g) Dintlha tsa bohlokwa, se lebelletsweng le dikakanyo tse bileng le tshusumetso tokomaneng ya ditekanyetso.
 - h) Dikamano tsa mantlha tse lebelletsweng lekenong ho tswa disebedisweng tse fapaneng tsa lekeno la lekgetho ho isa ho lekeno le lebelletsweng le tshebediso ya tjelete bakeng sa dintho tsa mantlha ho isa ho tshebediso ya tjelete e lebelletsweng, ho etsa phapang bakeng tsa tjelete e tsetetsweng le tjelete e sebediswang.
 - i) Dikopo mabapi le ho adima, ebang ho hlokeha, le tshusumetso eo ho adima ho nang le yona hodima sekgahla sa tshebediso, lekgetho, meputso le tjelete e lefuwang bakeng sa tshebelletso.
 - j) Mokgwa oo tokomane ya ditekanyetso e amang moralo wa ntshetsopele ya ho kopanngwa ha setjhaba ke masepala.
 - k) Dikopo mabapi le ho eketswa ha sekgahla sa tshebediso, lekgetho, meputso, le tjelete e lefuwang bakeng sa tshebelletso.
 - l) Le ntlha e nngwe le e nngwe e malebana le tokomane ya ditekanyetso.
- 3) Kopo e tla etsang hore hobe le keketso lekenong la lekgetho le lebelletsweng kapa ho fokotsa tshebediso ya tjele ho ya ka mokgwa oo ho neng ho lebelletswe kateng.ho keke ha etswa kgetho mabapi le tsona ho fihlella dingangisano mabapi le tokomane ya ditekanyetso di phethetswe.Ha dingangisano dise di phethetswe mme molekgotla ya etsang tokomane ya ditekanyetso a se a phethetse ho araba dikopo tse entsweng nakong ya dingangisano, dikopo ho etswa kgetho mabapi le tsona ho ya ka lenane le o dietsweng ka lona.
 - 4) Kopo e tla etsang hobe le keketseho lekenong la lekgetho le lebelletsweng kapa ho fokotseha ha tshebediso ya tjelete ho ya ka moo honeng ho lebelletswe ka teng mme e fetola sebopeho sa tokomane ya ditekanyetso hae phethahatswa.

- 5) Kopo e tla etsang hobe le ho fokotseha lekenong la lekgetho le neng le lebelletswe e keke ya fetola ditekanyetso ho fihlella ntle le ha poloko ya tshebediso ya tjelete e etswa mme e phethahatswa. Mme ha kopo eo e sa phethahatswe, kopano e fihla pheletsong ho ya ka molao wa 42.
- 6) Kopo e tla etsang hobe le keketseho tshebedisong ya tjelete e neng e lebelletswe hae fetole tokomane ya ditekanyetso ho fihlella ntle le ha ho etswa kopo keketsehong ya sekgahla sa tshebediso, meputso, tjelete e lefellowang bakeng sa tshebelletso kapa lekgetho le tla kwalang sekgeo sa keketseho ya tjelete e neng e lebelletswe ho sebediswa mme e phethahatswa. Ebang kopo eo hae phethahatswe, kopano eo eya phethelwa ho ya ka molao wa 42.
- 7) Ebang morokotso o bolokilweng kapa o fumanweng ho ya ka molao wa (5) kapa (6) hao kgone ho kwala sekgeo se lebelletsweng hobane o sa lekana, tokomane ya ditekanyetso hae fetolwe empa e fetisetswa ho majoro wa phethahatso kapa komiti ya phethahatso kapa ho molekgotla ya ikarabellang bakeng sa tjelete, jwaloka ha ho tlameha, mme kopano eya phethelwa ho ya ka molaowa 42.
- 8) Kopanong e tswellang ho ya ka molao wa 43, kopo e nngwe le e nngwe e entsweng ho ya ka molao wa (5) kapa (6) le puo ya molekgotla ya hlahisang tokomane ya ditekanyetso ho tlameha hore ho ngangisanwe ka tsona
- 9) Sebuelli sa lekgotla la motse se tlameha ho e tsa hore ho kgethwe mabapi le kopo e ho molao wa (7) ha dingangisano ho ya ka molao wa (8) di sa fitlhe pheletsong. ha kopo e nngwe le e nngwe e phethahatswa, tokomane ya ditekanyetso e ya fetolwa ho ya ka qeto e entsweng.
- 10) Ebang ha hona kopo e entsweng jwaloka ha ho hlahositswe molaong wa (3) kapa hang hang ka mora hore dingangisano tse molaong wa 9 di sa fitlhe pheletsong, sebuelli sa lekgotla la motse se tlameha ho etsa hore tokomane ya ditekanyetso ho etswe kgetho mabapi le yona kaofela ha yona. Ebang ho fetolwa ha tokomane ya ditekanyetso ho amohelwa, ditekanyetso dikennngwa tshebetsong

Ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona kapa kopo e mabapi le ketso ya molao

59. Ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona kapa kopo pele lekgotla la motse le tlohella molao semmuso, ho etswa kapa ho fetolwa ha ketso ya molao ho tlameha hore, pele lekgotlal la motse le ela seo hloko, molao o tlameha ho romellwa le ho elwa hloko ke komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso kapa komiti ya karolo ya 79 e malebana e bang masepala a enale kopano ya phethahatso ya tsamaiso bakeng sa tlaleho le ditshitshinyo.

Dikopo tse tlamehang ho etswa kapa tse dumelletsweng

60(1) Ho ya ka diphelelo tse molaong wa 19(1) (c) ho fihlella ho (f), ke dikopo tse latelang tse ka e tsuwang nakong eo ho tshohlwang e nngwe ya dintlha tse tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe qeto mabapi le tsona, kopo kapa dintlha tse kenyelleditsweng dintlheng tsa kopano e leng tse latelang

- a) Ho fetolwa ha ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona kapa kopo,
- b) Ho kgutlisetswa ha ntlha ho komiti ya phethahatso, majoro wa phethahatso kapa komiti e malebana hore ntlha e shebuwe ho ya pele,
- c) Ho ela hloko hore ntlha e diheisitswe,
- d) Hore dingangisano di emiswe,
- e) Hore ho etswe kgetho mabapi le ntlha,
- f) Hore kopano e fetele ntlheng e latelang.

2) Kopo e nngwe le e nngwe e molaong wa (1) ho ka etswa kgetho mabapi le yona e bang e tshheditswe ka mokgwa o nepahetseng.

Ho fetolwa ha ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona kapa kopo

61(1) Kopo ya hore ntlha kapa kopo (kamora hore ebe “ntlha ya sethatong”) e tlameha ho fetolwa, ho ka etswa feela ke molekgotla kapa moetapele wa setso nakong ya puo ya hae mabapi le ntlha ya sethatong.

- 2) Ha hona molekgotla kapa moetapele wa setso ya dumelletsweng ho etsa kopo ya hore ntlha e fetolwe ho feta bonngwe bakeng santlha ya sethatong.
- 3) Kopo ho ya ka molao wa (1) e tlameha ho ipapisa le ntlha ya sethatong mme modula setulo o tlameha ho e toboketsa kopanong pele a ka fana ka monyetla wa hore ho etswe kgetho mabapi le yona.
- 4) Ka ho ipapisa le molao wa (5) ho fetolwa ha ntlha ya sethatong ho feta bonngwe ho ka hlahiswa. Ho fetolwa ho hong le hong ho hlahisitsweng ho tlameha ho etswa kgetho mabapi le hona kamora dingangisano.
- 5) Ha kopo e entswe ho ya ka molao wa (1), ha hona kopo e nngwe etla e tsuwang ho fihlella mohlahisi wa yona a tshetlehetse kopano puo. Molekgotla kapa moetapele wa setso ya entseng kopo aka tshetlehela kopano puo bakeng sa metso e mehlano ka kopo ya hae, empa ha ana tokelo ya ho araba. Motshehetsi wa kopo ha tlameha ho tshetlehela kopano puo mabapi le kopo.
- 6) Mohlahisi wa ntlha ya sethatong a ka, ha kopo e molang wa (1) e entswe mme mohlahisi wa yona a se a tshetlehetse kopano puo ho ya ka molao wa (5), tshetlehela kopano puo a sa tinngwe monyetla wa hae wa hore a ka araba e bang kopo ya hae e hanwa. e bang kopo e molaong wa (1) e hanwa, ho tlameha ho etswa kgetho mabapi le ntlha ya sethatong ntle le ho e sekaseka.

- 7) E bang diphetoho tse fetang bonngwe dientswe hodima ntlha ya sethatong, ho tlameha hore ho etswe kgetho mabapi le tsona ho ya ka moo dientsweng ka teng. e bang ho fetolwa ho itseng ho kenngwa tshebetsong, ntlha kapa kopo e fetotsweng e nka sebaka sa ntlha ya sethatong mme e ba yona ntlha kapa kopo eo ho tlameha hoba le kgetho mabapi le yona e bang ho etswa kopo ya hore phetoho e be teng.

Ho kgutlisetswa ha ntlha morao

- 62(1) Kopo ya hore ntlha kapa kopo (kamora hore e be “ntlha ya sethatong”) e tshwanela ho kgutlisetswa mora, ho ka etswa feela ke molekgotla kapa moetapele wa setso nakong eo a tshetlehelang kopano puo mabapi le ntlha ya sethatong.
- 2) Kopo e molaong wa (1) e ka etswa feela nakong ya kopano ya lekgotla la motse ho ya ka tshitshinyo ya komiti ya phethahatso, majoro wa phethahatso kapa komiti ya karolo ya 79 e bang masepala a e nale kopano ya tsamiso ya phethahatso, jwaloka ha ho tlameha hobe jwalo, kopo e molaong wa (1) e ka etswa nakong ya kopano ya phethahatso kapa komiti ya majoro ho ya ka tshitshinyo ya komiti ya karolo ya 79.
- 3) Ebang kopo ho ya ka molao wa (1) e entswe, ha hona kopo e nngwe e tla e tsuwang ho fihlella mohlahisi wa yona a tshetlehetse kopano puo. Molekgotla kapa moetapele wa setso a ka tshetlehela kopano puo bakeng sa metsotso e mehlano mabapi le kopo ya hae, empa ha a na tokelo ya ho araba. Motshehetsi wa ntlha ha tlameha ho tshetlehela kopano puo mabapi le kopo.
- 4) Mohlahisi wa ntlha ya sethatong aka, ha kopo e entswe molaong wa (1) mme kamora hore mohlahisi a bue ho ya ka molao wa (3), a tshelthele kopano puo mabapi le kopo ntle le hore a tinngwe moyetla wa ho araba ha kopo ya hae e hanwa. Ebang kopo e molaong wa (1) e hanwa, ho tlameha ho etswa kgetho mabapi le ntlha ya sethatong ntle le hore e sekasekwe ho ya pele.
- 5) Kopo e molaong wa (1) ho keke ha etswa kgetho mabapi le yona ho fihlella majoro kapa majoro wa phethahatso kapa modula setulo wa komiti e malebana, a tshetlehetse kopano puo. e bang kopo ya mofuta ona e amohelwa, dingangisanong mabapi le tshitshinyo di tlameha ho fihla pheletsong mme kopano e fetela ntleng ya yona e latelang.

Ho dieha ho ela hloko ntlha

- 63(1) Molekgotla kapa moetapele wa setso ya sa nkang karolo dingangisanong mabapi le ntlha kapa kopo (kamora hore e be “ntlha ya sethatong”) qetellong ya puo mabapi le ntlha ya sethatong aka e tsa kopo ya hore ntlha eo e diehiswe.
- 2) Molekgotla kapa moetapele wa setso ya etsang kopo ho ya ka molao wa (1) a ka tshetlehela kopano puo bakeng sa metsotso e mehlano mabapi le kopo ya hae, empa ha a na tokelo ya ho araba. Motshehetsi wa ntlha a keke a tshetlehela kopano puo

mabapi le kopo.

- 3) Kopo e tshwanang le e molaong wa (1) e keke ya etswa nakong ya metsotso e mashome a mararo ka mora hore kopo ya pele e se atlehe e tshwanag le ntlha ya sethatong.
- 4) Mohlahisi wa ntlha ya sethatong aka, ha kopo e molaong wa (1) e entswe mme mohlahisi wa yona a se a buile ho ya ka molao wa (2), tshetlehela kopano puo ntle le ho tinnngwa tokelo ya ho araba ebang kopo ya hae e sa amohelwe. Ebang kopo ho ya ka molao wa (1) e hanwa, ho tlameha ho etswe kgetho mabapi le yona ntle le hore e sekasekwe ho ya pele.
- 5) Ebang kopo e molaong wa (1) e kenyelletsa tshitshinyo ya komiti ya phethahatso, majoro wa phethahatso kapa komiti ya karolo ya 79 ebang masepala a e nale kopano ya tsamaiso ya phethahatso, ntlha e tlemha ho, ha kopo eo e amohelwa, e kenyelletswe tlalehong e latelang ya komiti ya phethahatso, majoro wa phethahatso, kapa komiti ya karolo ya 79 lekgotleng la motse. Ebang kopo e molaong wa (1) e kenyelletsa tshitshinyo ya komiti ya karolo ya 79 masepala a e nale tsamaiso ya kopanelo kapa tsamaiso ya phethahatso ya majoro, ntlha e tlameha ho, ebang kopo e amohelwa, e kenyelletswe tlalehong e latelang ya komiti ho ya phethahatsong kapa komiti ya majoro. Ebang kopo e molaong wa (1) e kenyelletsa ntlha e nngwe, ntlha eo e tlameha ho kenyelletswa dintlheng tsa kopano e latelang e tlwaelehleng ya lekgotla la motse

Ho emiswa ha dingangisano

- 64(1) Molekgotla kapa moetapele wa setso ya sa nkang karolo nakong ya dingangisano mabapi le ntlha kapa kopo (kamora hore e be “ntlha ya sethatong”) qetellong ya puo e mabapil le ntlha ya sethatong a kopa hore dingangisano diemiswe, ntle ho moo ha ho na molekgotla kapa moetapele wa setso ya ka tlosang kapa a tshheheta kopo hofeta lekgotlo le le leng hore dingangisano di emiswe nakong ya kopano e nngwe le e nngwe.
- 2) Molekgotla kapa moetapele wa setso ya e ntseng kopo ho ya ka molao wa (1) a ka tshetlehela kopano puo bakeng sa metsotso e mehlano mabapi le kopo ya hae, empa ha a na tokelo ya ho araba. Motshehetsi a keke a tshetlehela kopano puo mabapi le kopo.
- 3) Kopo e tshwanang le kopo e molaong wa (1) e keke ya etswa nakong ya metsotso e mashome a mararo kamora hore kopo ya pele e hlolehe mabapi le ntlha ya sethatong e tshwanang le yona.
- 4) Mohlahisi wa ntlha ya sethatong aka, ha kopo e molaong wa (1) e entswe kamora hore mohlahisi wa yona a buile ho ya ka molao wa (2), tshetlehela kopano puo mabapi le kopo ntle le ho tinnngwa monyetla wa ho araba ha kopo ya hae e sa amohelwa. Ebang kopo e molaong wa (1) hae a mohelwe, ho tlameha ho etswa

kgetho mabapi le ntlha ya sethatong ntle le hore e sekasekwe ho ya pele.

- 5) Kopo e molaong wa (1) e tlameha ho hanwa ebang lekgotla la motse kapa komiti le tlanngwa ke molao hore le etse tabatabelo mabapi le ntlha eo pele ho le tsatsi la yona.
- 6) Ebang kopo e molaong wa (1) e ya amohelwa, kopano e tlameha ho tswellapele ka ntlha e latelang dintlheng tsa kopano. ntlha eo, dingangisano di emisitsweng bakeng sa yona, e tlameha hoba yona ya pele dintlheng tsa kopano e latelang ya lekgotla la motse kapa komiti.
- 7) Ho tswellengpele ha dingangisano tse emisitsweng, motho ya e ntseng hore dingangisano di emiswe o tlameha ho tshetlehela kopano puo pele.

Ho etsa hore hobe le kgetho hodima ntlha

- 65(1) Molekgotla kapa moetapele wa setso ya sa nkang karolo dingangisanong tse mabapi le ntlha kapa kopo (kamora hore e be “ntlha ya sethatong”) qetellong ya puo e mabapi le ntlha ya sethatong aka kopa hore ntlha eo ho etswe kgetho mabapi le yona.
- 2) Molekgotla kapa moetapele wa setso ya e ntseng kopo e molaong wa (1) aka tshetlehela kopano puo bakeng sa metsotso e mehlano mabapi le kopo ya hae empa ha ana tokelo ya ho araba. Motshehetsi a keke a tshetlehela kopano puo mabapi le kopo
- 3) Kopo e tshwanang le kopo e molaong wa (1) e keke ya etswa nakong ya metsotso e mashome a mararo kamora hore kopano ya pele e hanwe bakeng sa ntlha ya sethatong e tshwanang le yona.
- 4) Mohlahisi wa ntlha ya sethatong aka, ha kopo e entswe ho ya ka molao wa (1) mme mohlahisi wa yona a buileng ho ya ka molao wa (2), tshetlehela kopano puo ntle le ho tinngwa monyetla wa ho araba ha kopo ya hae e sa amohelwa. Ebang kopo e molaong wa (1) e sa amohelwa, ho ka etswa kgetho mabapi le ntlha ya sethatong ntle le hore e sekasekwe ho ya pele.
- 5) Mohlahisi wa ntlha ya sethatong o nale tokelo ya ho araba pele ntlha ya hae ho etswa kgetho mabapi le yona.

Ho fetala ntlheng e latelang ya kopano

- 66(1) Molekgotla kapa moetapele wa setso ya sa nkang karolo dingangisanong hodima ntlha kapa kopo (kamora hore e be “ntlha ya sethatong”) qetellong ya puo e mabapi le ntlha ya sethatong aka etsa kopo ya hore kopano e fetele ntlheng e latelang ya kopano.

- 2) Molekgotla kapa moetapele wa setso ya entseng kopo ho ya ka molao wa (1) aka tshetlehela kopano puo bakeng sa metsotso e mehlano mabapi le kopo ya hae, empa ha a na tokelo ya ho araba. Motshehetsi ha tshetlehele kopano puo mabapi le kopo.
- 3) Kopo e tshwanang le e molaong wa (1) e keke ya etswa nakong ya metsotso e mashome a mararo ka mora hore kopo ya pele e hlolehe mabapi le ntlha ya sethatong e tshwanang le yona.
- 4) Mohlahisi wa ntlha ya sethatong aka, ha kopo e molaong wa (1) e entswe mme mohlahisi wa yona a buile ho ya ka molao wa (2), tshetlehela kopano puo mabapi le kopo ya hae ntle le hore a tinnngwe tokelo ya ho araba ha kopo ya hae e sa amohelwa Ebang kopo e sa amohelwa ho ya ka molao wa (1), ho ka etswa kgetho mabapi le kopo ntle le hore e sekasekwe ho ya pele.
- 5) Kopo e molaong wa (1) e tlameha ho hanwa ebang lekgotla la motse kapa komiti, e kopuwa ka molao hore e etse tabatabelo hodima ntlha eo kapa pele ho letsatsi la yona.
- 6) Ebang kopo e molaong wa (1) e ya amohelwa ntlha e ntseng e sekasekwa e fihla pheletsong ntle le hore e sekasekwe ho ya pele.

Karolo ya 13: Dikopo tse etswang ke balekgotla le baetapele ba setso

Dikopo tse etswang bakeng sa ho fumana tjhelete molemong wa lekgotla la motse

- 67(1) Molekgotla kapa moetapele wa setso a ka etsa kopo e ngotsweng ho mookamedi wa masepala ho fihlella se lakatswang ke lekgotla la motse ho ya ka molao wa 6(2) wa mokgwa wa boitshwaro.
- 2) Mookamedi wa masepala o tlameha ho romella kopo e molaong wa (1) lekgotleng la motse e sale ka nako.
 - 3) Molekgotla kapa moetapele wa setso ya romelletseng kopo e molaong wa (1) ha tlameha hoba teng nakong eo kopo ya hae e elwang hloko.
 - 4) Lekgotla la motse hale ya tlameha ho phethela kopano nakong eo le elang kopo hloko e molaong wa (1).
 - 5) Lekgotla la motse le ka amohela kapa la hana kopo mme le tlameha ho fana ka dipehelo mabapi le tshebediso hale amohela kopo.
 - 6) Ha lekgotla la motse le hana kopo e molaong wa (1) le tlameha ho fana ka mabaka a ho hana.

Ho tsebahatsa takatso e entsweng

- 68(1) Mookamedi wa masepala o tlameha ho etsa tokomane eo a tla ngolang takatso tsa tshebediso ya tjelete bakeng sa balekgotla le baetapele ba setso jwaloka ha ho hlalositswe karolong ya 7(1) ya mokgwa wa boitshwaro.
- 2) Hang hang ha mookamedi wa masepala a se a phethetse tokomane ya boingodiso e molaong wa (1) o tlameha hore a e romelle lekgotleng la motse.
 - 3) Ha lekgotla la motse le fumana tokomane ya boingodiso e molaong wa (2) kopanong ya sekgukgu le etsa qeto ya hore ke ditakatso dife tsa tshebediso ya tjelete tse tlamehang ho tsebiswa setjhaba ho sa lebalwe bohlokwa ba sephiri le bohlokwa ba ho tsebisa setjhaba.
 - 4) Molekgotla kapa moetapele wa setso ya entseng takatso ya ho sebedisa tjelete ha tlameha hoba teng kopanong nakong eo ho elwang ntlha ya hae hloko.
 - 5) Ntlha e nngwe le e nngwe e sa phatlalatswang setjhabeng ho ya ka molao ona ke lekunutu.

Ho itokolla mosebetsing ha balekgotla le dikgeo tsa mesebetsi dikantorong

- 69(1) Molekgotla a ka itokolla ka ho ngola tsebiso mme a e tekona a e romella ho mookamedi wa masepala, sena setla bontsha hore o itkollotse jwaloka-
- a) Molekgotla kapa,
 - b) tshebetsong e nngwe le e nngwe ya hae
- 2) Molekgotla aka itokolla nako e nngwe le e nngwe eo ho tswerweng kopano ya lekgotla la motse kapa kopano ya komiti ka ho tsebisa lekgotla la motse kapa komiti ka sena, mme le kante le ho etsa sena o tlameha ho itkolla ka ho ngola tsebiso ya ho itokolla. Tsebiso ya mofuta ona e keke ya hulelwa morao.
 - 3) Haeba ho itokolla ho etswa ke sebuelli sa lekgotla la motse, majoro, setho sa komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso, lekgotla la motse le tlameha hore ha le fumana tsebiso e ngotsweng ho molekgotla ya amehang mme e tekennwe ya ba ya fuwa mookamedi wa masepala ho ya ka molao wa (2), le kgetha sebuelli sa lekgotla la motse, majoro wa phethahatso, setho sa komiti ya phethahatso kapa majoro, ntle ho diphele tsa molao wa 23 kapa 24 jwaloka ha ho tlameha hobe jwalo.
 - 4) Ho itokolla ho molaong wa (1) kapa (3) ho keke ha hulelwa morao mme ho kenngwa tshebetsong hang hang ka mora hore ho fumanwe ke mookamedi wa masepala. Ebang majoro wa phethahatso a itokolla tshebetsong, ditho tsa komiti ya majoro dinkuwa di itokollotse tshebetsong ka letsatsi leo majoro wa phethahatso a itokollotseng ka lona.
 - 5) Mookamedi wa masepala ha fumana tsebiso ya ho itokolla ha molekgotla kapa

hao ba le sekgeo sa mosebetsi lekgotleng la motse o tlameha a tlalehele sebuelli sa lekgotla la motse, ntle le ha ho itokolla kapa sekgeo sa mosebetsi e le sa sebuelli sa lekgotla la motse, mme a tlalehele-

- a) Majoro, ha ho itokolla ho etswa ke setho sa komiti ya phethahatso,
 - b) Majoro wa phethahatso, ha ho itkolla ho etswa ke setho sa komiti ya majoro.
- 6) Mookamedi wa masepala o tlameha ho etsa bonnete ba hore ho itokolla ho hong le ho hong kapa tlaleho e nngwe le e nngwe ya sekgeo sa mosebetsi e kenyelletswa dintlheng tsa kopano e latelang e tlwaelehileng ya lekgotla la motse ka mora hore sekgeo sebe teng.
- 7) Lekgotla la motse le tlameha, ntle le ha sekgeo se hlaha komiting ya majoro, kapa kopanong eo sekgeo sa mosebetsi se tlalehwang ho yona, ho kgetha mohlhlami mahareng a balekgotla bakeng sa ho tlatsa sekgeo sa molekgotla ya itokollotseng. Molekgotla ya kgethilweng ho ya ka molao ona o tla sebetsa bakeng sa nako e neng e salletse molekgotla eo a nkang sebaka sa hae.

Karolo ya 14: Balekgotla ba ka nako tsohle

Ho thonngwa ha Balekgotla ba ka dinako tsohle

70. Pele lekgotla la motse le thonya molekgotla e mong le e mong ya hlwauweng ke setho sa komiti ya pethahatso jwaloka molekgotla ya ka bang moelegotla wa ka dinako tsohle, le tlameha ho fumana le ho ela hloko tlaleho e tswang ho mookamedi wa masepala. Ntle le sena mookamedi wa masepala o tlameha ho romella tlaleho kopanong ya pele ya lekgotla la motse ka mora dikgetho tsa kakaretso tsa balekgotla.

Tlaleho ya mookamedi wa masepala mabapi le balekgotla ba ka dinako tsohle

71(1) Tlaleho e molaong wa 70, e tlameha ho etsa dintlha hodima tsena-

- a) boemo ba matla le tshebetso ya masepala,
- b) tlhokahalo ya ho fana ka matla le tshebetso bakeng sa ho ntlafatsa morolo le tjantjello tshebetsong ya molekgotla wa ka dinako tsohle,
- c) matla a lekanyeditsweng hoka fuwa molekgotla wa ka dinako tsohle le moo ho kannang haba le balekgotla ba fetang bonngwe ba ka dinako tsohle, le matla a fapaneng a ka fuwang e mong le e mong wa bona,
- d) mabaka a etsang hore matla le tshebetso ya mofuta ona e seke ya nehelwa ho mosebetsi e mong le e mong wa masepala,
- e) tjelete e fumanehang bakeng sa disebediswa tsa tsamiso ya masepala bakeng sa ho tshehetsa molekgotla wa ka dinako tsohle kapa balekgotla, ho kenyelletswa ho fumanahala kapa ditjeho tsa ho theha le ho ntlafatsa disebediswa tse hlokalang tsa kantoro, thepa ya kantoro le thuso ya bongodi,

- f) tlhokahalo ya ho sebedisa disebediswa ka morolo le tjantjello ho ipapisitswe le boemo ba moruo,
- g) mojaro le mosebetsi wa molekgotla wa ka dinako tsohle o ka etswa ka ho fana ka ketellopele e hlakileng ya mmuso,
- h) tlhokeho ya ho kgona ho etsa qeto,
- i) tlhokeho ya ho fumanahala ha molekgotla bakeng sa setjhaba le baeti ba masepala,
- j) tlhokeho ya ho hlahloba ntle ho boemo ba dipoloti le ho nka boikarabello bakeng sa tsamaiso,
- k) ho ntlafatsa dikamano pakeng tsa lekgotla la motse le tsamaiso,
- l) tlhokeho ya ho theha le ho ntlafatsa dikamano tse utlwahalang pakeng tsa basebelletsi ba mmuso dikarolong tse fapaneng tsa mmuso,
- m) tshusumetso eo matla a bona e kabang le yona ho faneng ka morolo ho balekgotla bao e seng ba ka dinako tsohle
- n) tshebetso ya molekgotla wa ka dinako tsohle e tlameha hoba mosebetsi wa kantoro,
- o) ntlafatso ya boeleng le potlako ya etsa qeto ebang kantoro e se kantoro ya ka dinako tsohle, le
- p) ntlha e nngwe le e nngwe e malebana.

2) Tlaleho e tlameha ho kenya ditshitshinyo mabapi le-

- a. the hora tsa tshebetso bakeng sa molekgotla jwaloka ha dihlalositswe molaong wa 72(1),
- b. tlhophiso mabapi le ho fumaneha ha disebediswa tsa kantoro le thepa le tshebetso ya tsa bongodi bakeng sa molekgotla wa ka dinako tsohle le ditekanyetso tse entsweng bakeng sa disebediswa le ditshebelletso moo di sa lekanag teng,
- c. matla a lekanyeditsweng hoka fuwa molekgotla wa ka dinako tsohle le moo ho kannang haba le balekgotla ba fetang bonngwe ba ka dinako tsohle, le matla a fapaneng a ka fuwang e mong le e mong wa bona,
- d. mokgwa wa ho phatlalatsa le ho hlophisa tlaleho ya diketsahalo tsa molekgotla wa ka dinako tsohle le mokgwa wa ho sebedisa matla a fuweng,
- e. tlhalosetso le tlhakisetsa ya karolo le boikarabello ba molekgotla wa ka dinako tsohle kapa balekgotla le mookamedi wa masepala le dihloho tsa mafapha a masepala, mabapi le mesebetsi le boikarabello ba mookamedi wa masepala, le
- f. ntlha e nngwe le e nngwe e malebana

3) ho thonngwa ha molekgotla jwaloka molekgotla wa ka dinako tsohle ha ho thehe khiri bakeng tsa molekgotla ya amehang le masepala

Dikopo tsa balekgotla bakeng sa ho etsa mesebetsi e meng e lefellang

72(1) Lekgotla la motse ha le thonya molekgotla jwaloka molekgotla wa ka dinako tsohle le tlameha ho etsa qeto mabapi le dihora tsa tshebetso bakeng sa molekgotla eo.

- 2) Molekgotla ya thontsweng jwaloka molekgotla wa ka dinako tsohle a ka etsa kopo l lekgotleng la motse ho etsa mosebetsi e meng e lefellang (ho ya ka molao ona “mosebetsi o ka thoko”)
- 3) Kopo ya ho etsa mosebetsi o ka thoko e tlameha ho etswa ka ho ngolla mookamedi wa masepala mme o tlameha ho hlalosa tse latelang:
 - a. mofuta wa mosebetsi oo molekgotla a lakatsang ho etsa
 - b. ho lekanya hore mosebetsi oo o tlo hloka molekgotla bakeng sa nako e kae le ho fumanahala ha molekgotla, le
 - c. hore mosebetsi oo o tlo etswa kae.
- 4) Lekgotla la motse le ka fana ka tumello kapa la hanetsa molekgotla ho etsa mosebetsi o ka thoko ntle le moo
 - a. tumello ya ho etsa mosebetsi o ka thoko ha ya tlameha ho hanwa ntle ho mabaka, le
 - b. ha lekgotla la motse le hana kopo le tlemeha ho fana ka mabaka a etsang hore le hane kopo ya mofuta oo
- 5) Kopano ya ho ela hloko kopo ya ho etsa mosebetsi o ka thoko e keke ya eba kopano ya sephiri
- 6) Molekgotla ya etsang kopo a kanna aba siyo nakong eo kopano e sekasekang kopo ya hae, ntle ho moo sebueelli sa lekgotla la motse seka kopa molekgotla hore a fane ka lesedi jwaloka ha lekgotla la motse le kopa nakong ya kopano eo. Ha kopo ya mofuta ona e etswa ho molekgotla, molekgotla a ka fana ka lesedi le kopuweng ka ho tshetlehela kopano puo kapa tlhalosetso nakong ya kopano.
- 7) Lekgotla la motse pele le ela hloko kopo ya ho etsa mosebetsi o ka thoko, le ka kopa lesedi le eketsehileng mabapi le mosebetsi oo jwaloka ha ho hlokeha hore kopo eo e elwe hloko hantle ka ho e romella e ngotswe.
- 8) Tumello ya ho etsa mosebetsi o ka thoko ho fanwa ka yona bakeng sa dikgwedi tse leshome le metso e mebedi ka mora moo molekgotla ya amehang o tlameha ho ho romella kopo e ntjha mme e itshetlehile hodima dipheho tse latelang:
 - a. mosebetsi o ka thoko o ka etswa dihoreng tseo e seng tsa tshebetso tse hlalositsweng molaong wa (1)
 - b. mosebetsi o ka thoko ha wa tlameha ho setisa molekgotla tshebetsong ya hae jwaloka molekgotla,
 - c. ha hona ditlhophiso kapa dikopano tse tla etsuwang tse amanang le mosebetsi o ka thoko dihoreng tsa tshebetso tse hlalositsweng molaong wa (1),
 - d. molekgotla ha tlameha ho sebedisa thepa, basebellets, disebediswa tsa lekgotla la motse bakeng sa mosebetsi o ka thoko,

- e. lebokose la poso la lekgotla la motse, mohala, nomoro ya feks aterese ya komporo ha ya tlameha ho sebediswa bakeng sa mosebetsi o ka thoko,
 - f. mosebetsi o ka thoko ha wa tlameha ho etsa hore molekgotla a tlole diphelelo tsa molao wa boitshwaro,
 - g. molekgotla ha ano sebedisa boemo ba hae le lekgotla la motse bakeng sa ho hira, le
 - h. diphelelo tse ding le tseng tseo lekgotla la motse le tla etsa qeto ka tsona.
- 9) Tumello e nngwe le e nngwe e hlalositsweng molaong ona hae e fe molekgotla tumello ya ho se ikamahanye le molao wa boitshwaro mme hae tshirelletse molekgotla kgahlano le dipuo tse etswang mabapi le ho se ikobele molao.
- 10) Ho etswa ha mosebetsi o ka thoko ho ka hanwa ebang, le kgotla motse le nale maikutlo a hore ho kanna haba le kgohlano pakeng tsa mosebetsi o ka thoko le mosebetsi wa hoba molekgotla
- 11) Lekgotla la motse leka hula tumello ya lona bakeng sa ho etsa mosebetsi o ka thoko ka ho tsebisa molekgotla ya amehang ebang ho bile le hose ikamahanye le diphelelo tse hlalositsweng molaong wa (7) kapa kgohlano e hlalositsweng molaong wa (10). Tsebisu ya mofuta ona e tlameha hoba le mabaka a etsang hore tumello eo e hulwe mme e hlalose hore ke diphelelo difeng tseo hosa ikamahangwang le tsona.
- 12) Pele lekgotla la motse le fana ka tsebisu e molaong wa (11) le tlameha hofa molekgotla monyetla wa ho hlalosa mabaka a hae.
- 13) Ho hanwa ha kopo e nngwe le e nngwe kapa ho hulwa ha tumello eo ho neng hose ho fanwe ka yona ho keke ha fetolwa mme molekgotla ya amehang o tlameha ho ikobela qeto eo.
- 14) Kopo e hannweng e tla elwa hloko hape ka mora dikgwedi tse tshelletseng ho tlhoha mohlang e neng e hanwa, mme molekgotla ya amehang o tlameha ho e tsa kopo e nngwe hape. kopo e ntjha ya ho etsa mosebetsi o ka thoko e keke ya elwa hloko nakong ya dikgwedi tse tshelletseng ka mora hore tumello ya ho etsa mosebetsi o ka thoko e hulwe ho ya ka molao wa (11).

Matsi a phomolo bakeng sa molekgotla wa ka dinako tsohle

73(1) molekgotla wa ka dinako tsohle o dumelletse ho-

- a. a ka phomola bakeng matsatsi a 21 mme a ntse a fumana moputso wa hae o felletse ka mora selemo se seng le se seng a ka emisa tshebetsong ya ka dinako tsohle mme matsatsi a 15 a latellanang a tlameha ho nkuwa nakong ya dikgwedi tse tshelletseng ka mora pheletso ya selemo seo.
- b. ho nka matsatsi a 10 a ho kula mme a ntse a fumana moputso o felletseng bakeng sa selemo se seng le se seng a ka emisa mosebetsing wa ka dinako

- tsohle, ntle le sena lekgotla la motse le ka fana ka matsatsi a phomolo ya ho kula ho molekgotla, mme
- c. ho ekelletswa phomolo hoka etswa ntle ho tefo kapa ho tlatswa fela hore lekgotla la motse le nka qeto ya mofuta o feng
- 2) Molekgotla ha tlameha ho nka matsatsi a phomolo ya ho kula molemong wa ho phetha mabaka a hae.
- 3) Molekgotla wa ka dinako tsohle o tlameha ho etsa kopo ya hoba siyo bakeng sa nako eo a tlobang siyo ka yona kapa eo a bileng siyo ka yona nakong ya dihora tsa tshebetso tsa masepala tse hlalositse molaong wa 71(2)(a).
- 4) Kopo ya hoba siyo e molaong wa (1) e tlameha ho ngolwa mme e romellwe ho mookamedi wa masepala.
- 5) Mookamedi wa masepala o tlameha ho romella kopo e molaong wa (4) lekgotleng la motse ha hang hang ka mora hore a e fumane.
- 6) Lekgotla la motse le tlameha ho amohela kopo e bang ke kopo ya ho phomola ho ya ka molao wa (1).Ebang lekgotla la motse le amohela kopo ya phomolo ya sebuelli sa lekgotla la motse kapa majoro ebang ho sena motlatsi wa majoro, lekgotla la motse le tlameha ho kgetha sebuelli sa lekgotla la motse kapa majoro wa nakwana bakeng sa nako eo sebuelli sa le kgotla la motse kapa majoro a tlobang siyo ka yona.
- 7) Phomolo e fuwang molekgotla molemong wa hae ha emisa tshebetso ya hae e kanna ya selifuwe.

KGAOLO YA 3

LEANO LA PUO LA MASEPALA

Ho etswa qeto ka leano la puo

74. Lekgotla la motse le tlameha hore kopanong ya lona ya pele ka mora dikgetho tsa kakaretso tsa balekgotla le shebe botjha leano la puo bakeng sa masepala ho ya ka molao wa 77 mme, moo leano la mofuta ona le leng siyo, le tlameha ho laela mookamedi wa masepala ho ntshetsapele moralo wa puo mme a o romelle ho lekgotla la motse.

Ho etsa phapang mahareng a dipuo bakeng sa mabaka a fapaneng

75. Lekgotla la motse le ka etsa qeto ya hore puo e le nngwe kapa dipuo tse fetang bonngwe di sebediswe-
- a) bakeng sa mabaka a mmuso wa sele hae wa masepala,
 - b) bakeng sa dipuisano tse ngotsweng tsa ka hare ho masepala tse amanang le tshebetso,

- c) bakeng sa ho hlophisa ditlha tsa kopano,
- d) nakong ya dingangisano le dikopanong tsa komiti,
- e) nakong ya dikopano tsa baahi, dikopanong tsa ditho tsa lebatowa le ho mamelweng ha maikutlo a setjhaba,
- f) bakeng sa puisano ya ngollano le batho ba etsang puisano le masepala, ho kenyelletswa le puo kapa dipuo tseo mekitlane ya masepala e tla ngolwang ka tsona,
- g) bakeng sa ditsebiso tsa setjhaba le tlhokomelo le ditsebiso tsa semmuso tsa masepala,
- h) bakeng sa ho tsebahatsa melao ya bomasepala ya tsheho ya meedi,
- i) bakeng sa ho hlophisa mokgwa wa boitshwaro wa masepala ho ya ka karolo ya 19 ya molao wa tsamaiso, le
- j) diforomo tse sebediswang kapa tse sebedisitsweng ke masepala.

Dintlha tse tlamehang ho elwa hloko

76. Lekgotla la motse le tlameha ho ela dintlha tse lateng hloko:

- a) Tlhokeho ya tshebediso ya dipuo tsa MaAfirka tseo e leng dipuo tsa semmuso ho ya ka karolo ya 6(1) ya molao wa motheo.
- b) tshebediso ya puo le ditabatabelo tsa baahi tikolohong ya masepala.
- c) bokgoni le dijeho tsa ho kgetha dipuo kapa puo e nngwe le e nngwe.
- d) tokelo ya tshebediso ya puo bakeng sa mohiruwa ya qosetswang tshebetso e sa nepahalang ya ho hlalosa dintlha tsa hae ka puo ya kgetho ya hae nakong eo ho nkuwang mehato ya kgalemo kgahlano le yena le hore diketsahalo tsa kgalemo eo di fetolelwe puong eo.
- e) dipuo tse tla sebediswang ke masedinyana a phatlalatswang tikolohong eo.
- f) tokelo ya motho e mong le e mong ya ho sebedisa puo ya kgetho ya hae.
- g) tshebediso e phethahetseng bakeng sa disebediswa tsa mruo.

Ho shejwa botjha ha leano la puo

77(1) Lekgotla la motse le ka sheba botjha le ho fetola leano la puo, le ikamahantse le dintlha tse molaong wa 76.

- 2) Lekgotla la motse le ka sheba botjha leano la puo hale funamana kopo e ngotsweng e le qobellang ho sheba botjha leano la puo mme e tekennwe ke bonnyane bongata ba balekgotla.

- 3) Kopo e molaong wa (2) e tlameha ho hlalosa mabaka a etsang hore ho qobellwe kopo ya mofuta oo mme ho tlameha hoba le dikopo bakeng sa phethoho e nngwe le e nngwe, mme ho tlameha ho elwa hloko dintlha tse molaong wa 76.
- 4) Kopo e molaong wa (2) e tlameha ho romellwa ho mookamedi wa masepala.
- 5) Mookamedi wa masepala o tlameha ho romella tokomane ya kopo ho sebuelli sa lekgotla la motse mme a etse bonnete ba hore kopo eo e kenyelletswa dintlheng tsa kopano ya pele ya lekgotla la motse e latelang.
- 6) Sebuelli sa lekgotla la motse se tlameha ho romella tlaleho e ngotsweng le ditshitshinyo mabapi le kopo ho mookamedi wa masepala, mme o tlameha ho dikenyelletsa dintlheng tsa kopano bakeng sa kopano e hlalositsweng molaong wa (5).

KGAOLO YA 4

TATELLANO YA DINTLHA TSA KOPANO

Tatellano ya dintlha tsa kopano bakeng sa kopano e tlwaelehileng ya lekgotla la motse

78. Tatellano ya dintlha tsa kopano kopanong e tlwaelehileng ya lekgotla la motse, ntle le kopano ya pele ya lekgotla la motse ka mora dikgetho tsa kakaretso tsa balekgotla, e ka mokgwa o latelang ntle le ha tatellano e nngwe ya dintlha tsa kopano ho ka etswa geto ka yona:

- a) Pulo
- b) Dikopo tsa hoba siyo kopanong
- c) Ho tsebiswa se mmuso ha sebuelli sa lekgotla la motse
- d) Ditlaleho tsa sebuelli sa lekgotla la motse ho ya ka molao wa 15(1) le 99(4)
- e) Dikopo le boipiletso ho tswa ho balekgotla ho ya ka molao wa 14(1), 67 le 72
- f) Ditlaleho tse fumanweng ho sebuelli sa lekgotla la motse
- g) Dintlha tsa kutlwelo bohloko le ditebohisso ka sebuelli sa lekgotla la motse
- h) Dintlha tsa kutlwelo bohloko le ditebohisso balekgotla ba bang
- i) Dikomiti le ho botswa dipotso
- j) Ho hlahisa tabatabelo
- k) Dintlha tsa kopano e fetileng
- l) Dipotso tse ileng tsa elwa hloko
- m) Tlaleho ya komiti ya phethahatso/ majoro wa phethahatso/ ditlalaleho tsa komiti
- n) Tlaleho ya diqeto tse ileng tsa etswa tlasa matla ao ho fanweng ka ona

- o) Dintlha tse tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le tsona
- p) Pheletso

(Molao wa 78 o fetotswe ke mmuso wa sele hae ka tsebiso ya 22 ya ka la 16 Hlakubele 2001)

Tatellano ya dintlha tsa kopano kopanong ya pele ya lekgotla la motse ka mora dikgetho tsa kakaretso tsa balekgotla

79. Tatellano ya dintlha tsa kopano kopanong ya pele ya lekgotla la motse ka mora dikgetho tsa kakaretso tsa balekgotla e ka mokgwa o latelang ntle le ha tatellano e nngwe ho ka etswa qeto ka yona

- a. Pulo
- b. Dikopo tsa hoba siyo kopanong
- c. Ho kgehtwa ha sebuelli sa lekgotla la motse
- d. Ntlha ya tebohiswa ya mookamedi wa masepala
- e. Ntaha ya tebohiswa ho tswa ho balekgotla ba bang
- f. Puo ya ho amohela boema ka sebuelli sa lekgotla la motse
- g. Ho tsebahatsa mofuta wa masepala
- h. Ho kgethwa ha ditho tsa komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso
- i. Ho kgethwa ha majoro
- j. Ho thongwa ha molekgotla ya ikarabellang ho tsa tjehele
- k. Ho kgethwa ha baemedi ba tla e melang masepala wa lebatowa
- l. Ho thongwa ha balekgotla ba ka dinako tsohle
- m. Ho kgethwa ha baemedi ba komiti ya phehahatso ya FRELOGA
- n. Ho shejwa botjha ha leano la puo
- o. Ho shejwa botjha ha matla ao ho fanweng ka ona
- p. Pheletso

(Molao wa 79 o fetotswe ke mmuso wa sele hae ka tsebiso ya 22 ya ka la 16 Hlakubele 2001)

Tatellano ya dintlha tsa dikopano tsa dikomiti

80. Tatellano ya dintlha tsa kopano e tlwaelehileng ya komiti ya phethahatso kapa komiti ya majoro e ka mokgwa o latelang ntle le ha tatellano e nngwe ho ka etswa qeto ka yona

- a) Pulo
- b) Dikopo tsa hoba siyo
- c) Ditsebiso tsa semmuso
- d) Dintlha tsa kutlwelo bohloko le ditebohiswa
- e) Ho hlahisa tabatabelo

- f) Dintlha tsa kopano e fetileng
- g) Dipotso tse etsweng hloko
- h) Dintlha tse ileng tsa diehiswa kopanong e fetileng
- i) Tlaleho ya komiti ya karolo ya 79 (ebang e le teng)
- j) Ditlaleho tsa komiti ya masepala
- k) Dikomiti le ho botswa dipotso
- l) Pheletso

(Molao wa 80 o fetotswe ke mmuso wa sele hae ka tsebiso ya 22 ya ka la 16 Hlakubele 2001)

KGAOLO YA 5

HO KGETHA LE HO ETSA QETO

Ho kgetha dikopanong tsa setjhaba le dikopanong tsa mabatowa

- 81(1) Dipotso kapa dikopo tse e entsweng kopanong ya setjhaba kapa kopanong ya ditho tsa lebatowa ho etsa qeto mabapi le tsona ka ho phahamisa matsoho a bakgethi ba teng kopanong
- 2) Modula setulo wa kopano a ka kopa mookamedi wa masepala ho nka mehato yohle e lokelang ho etsa bonnete ba hore ke bakgethi ba teng kopanong eo ba etsang kgetho kopanong eo.
- 3) Ho kenngwa ha sephetho sa dikgetho dintlheng tsa kopano seo ke sesupo sa hore ke sona sephetho sa moshwelella.

Qeto e nkuwang dintlheng tse itseng

- 82(1) Ha hona qeto e tla nkuwang ntle le ha lekgotla la motse kapa komiti e nale lesedi le lekaneng. Lesedi la mofuta oo le tlameha hore ebe tlaleho e ngotsweng
- 2) Pele lekgotla la motse le e tsa qeto ka ntlha e amanang le tikoloho ya matla a setso ka ho otloloha le tlameha ho mema moetapele wa setso ho tlo etsa dipuisano le lekgotla la motse mabapi le ntlha ya mofuta oo
- 3) Moetapele wa setso o nkuwa a sena maikutlo mabapi le ntlha ebang a sa fane ka karabo nakong ya matsatsi a mashome a mabedi a motso o mong ka mora hore a fumane memo e hlalositse molaong wa (2)
- 4) Ntlha ya hore moetapele wa setso ha araba memo e hlositsweng molaong wa (2) ha ho thibele tokelo ya hae ya ho ya kopanong ya lekgotla la motse mme a nke karolo ho sekasekweng ha ntlha ya mofuta ona.

Ho etsa kgetho kopanong ya lekgotla la motse le dikopanong tsa komiti

83(1) Ho etsa kgetho kopanong ya lekgotla la motse kapa kopanong ya komiti ho etswa ka ho phahamisa matsoho, ntle le ha molekgotla a kopa hore ho etswe kgetho ya sephiri. Ha kopo ya mofuata ona e entswe diphelelo tse moalong wa 85 di a phathahatswa.

2) Ka mora hore modula setulo a tsebise sephetho sa dikgetho molekgotla aka moqobella hore a-

- a) etse kgetho mabapi le ntlha eo mme kgetho ya hae e ngolwe fatshe, kapa
- b) karolelano.

3) Ho kenngwa ha sephetho sa dikgetho dintlheng tsa kopano seo ke sesupo sa hore ke sona sephetho sa moshwelella.

Ha karolelano e etswa

84(1) Ha karolenano e etswa ho ya ka molao wa 83, mamati a moo kopano e tshwaretsweng teng a tlameha ho kwalwa mme ha hona molekgotla ya dumelletsweng ho tsamaya kapa ho kena ka mora hore mamati a kwalwe ho fihlella sephetho se phatlaladitswe

2) Hang hang modula setulo wa kopano o tlameha ho phetha ntlha kapa kopo a etse hore ho kgethwe mabapi le ntlha kapa kopo mme a be a nka kgetho ya molekgotla ka mong.

3) Modula setulo o tlameha ho phatlalatsa sephetho ka mora hore balekgotla bohle ba kgethe

4) Ha karolelano e etswa molekgotla e mong le e mong o tlameha ho kgetha ntlha kapa kopo kapa a ka kgetha kgahlano le ntlha kapa kopo eo karolelano e entswang bakeng sa yona.

5) Molekgotla a entseng hore karolelano e be teng a keke a tsamaya se bakeng sa kopano ho fihlella sephetho se phatlaladitswe.

6) Ho kenngwa ha sephetho sa dikgetho dintlheng tsa kopano seo ke sesupo sa hore ke sona sephetho sa moshwelella.

Ho kgetha ka pamphitshana ya lekunutu la ho kgetha

85(1) Kopo e moalong wa 83 ya hore ho kgethwe ka pamphitshana ya lekunutu la ho kgetha bakeng sa ntlha kapa kopo e nngwe le e nngwe, e ya phethahatswa e bang e fumana tshehetso.

- 2) Mookamedi wa masepala o tlameha ho etsa hore dipamphitshana tsa lekunutu la ho kgetha diba teng kopanong e nngwe le e nngwe mme ditlameha hoba ka mokgwa ona mme di lekane bohle.

For t For the proposal (ba dumellanang)	
Agai Against the proposal (ba sa dumellaneng)	

- 3) Hang hang ka mora hore kopo ya hore ho kgethwe ka pamphitshana ya dikgetho ya lekunutu la ho kgetha e tshehetswe, mookamedi wa masepala o tlameha ho fa molekgotla e mong le e mong pamphitshana ya ho kgetha.
- 4) Ka mora hore molekgotla ka mong a fumane pamphitshana ya ho kgetha o tla bontsha hore o dumellana kapa ha dumellane le kopo kapa ntlha mme ha qeta o tlameha ho mena pamphitshana ya hae ya ho kgetha mme a nehe mookamedi wa masepala
- 5) Ha balekgotla bohle base ba nehelane ka dipamphitshana tsa bona tsa ho kgetha, mookamedi wa masepala o tla etsa qeto mabapi le sephetho mme a tsebise modula setulo sephetho.
- 6) Ntlha ya hore ho bile le dikgetho tsa lekunutu e tlameha ho ngolwa dintlheng tsa kopano
- 7) Dipampitshana tsohle tse sebedisitsweng bakeng sa ho kgetha ditlameha ho tabolwa ha kopano e fihla pheletsong.
- 8) Ho kenngwa ha sephetho sa dikgetho dintlheng tsa kopano seo ke sesupo sa hore ke sona sephetho sa moshwelella.

Ho lekana ha dikgetho

- 86(1) Ntle le ha ho nale bahlodi bakeng sa ntlha enngwe le e nngwe ha kgetho ya lekunutung e entswe kapa ha ho hlahositswe ka tsela e nngwe melaong le ditaelong tsena, modula setulo wa kopano o etsa kgetho ya hae ha ho nale tekatekano dikgethong kapa ha honale potso e nngwe le e nngwe mabapi le kgetho ya hae.
- 2) Ebang ho enale tekano dikgethong ka mora hore karolelano e entswe mme modula setulo a hana ho etsa kgetho ya hae, ntlha eo e tlameha ho kgutlisetswa ho komiti ya phethahatso, majoro wa phethahatso kapa komiti e malebana ya karolo ya 79 ebang masepala a e nale kopanelo ya phethahatso ya tsamaiso kapa e dihehiswe ho fihlella kopano e latelang ebang ho sena komiti kapa majoro wa phethahatso.
- 3) Ebang ho enale tekatekano ka mora hore ho kgethwa ha lekuntu ho entswe, ntlha eo tlameha ho kgutlisetswa komiting ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso kapa komiti ya karolo ya 79 ebang masepala a nale kopanelo ya phethahatso ya tsamaiso kapa ntlha eo e dihehiswe ho fihlella kopano e latelang ebang ho sena

komiti kapa majoro wa phethahatso.

- 4) Dintlheng tsohle ka ntle ho tse hlalositsweng molaong wa (2) and (3) moo ho nang le tekatekano ya dikgetho mme modula setulo a hana ho kgetha ntlha eo e tlameha ho kgutlisetswa ho komiti ya phethahatso, majoro wa phethatso kapa komiti e malebana ya karolo ya 79 ebang masepala a e nale kopanelo ya phethahatso ya tsamaiso kapa e dihehiswe ho fihlella kopano e latelang ebang ho sena komiti kapa majoro wa phethahatso.

KGAOLO YA 6

HO TLOSWA HA MOSEBELLETSI TSHEBETSONG

Ho tloswa ha sebuelli sa lekgotla la motse

- 87(1) Molekgotla(mona o bitswa “mohlohlelletsisi”) ka ho ngola ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona, mme bonnyane e tlameha ho tshhetswa ke balekgotla ba ba raro, ba ka etsa hore sebuelli sa lekgotla la motse se tloswe tshebetsong. Ntlha ya mofuta ona e tlameha ho romellwa ho mookamedi wa masepala mme e seke ya romellwa ka emaili, faks kapa telegrama. ebang kopo ya mofuta ona e romelletswe ka tse hlalositsweng ka hodimo tokomane ya yona ya mantlha e tlameha ho iswa ho mookamedi wa masepala nakong ya matsatsi a 7.
- 2) Ntlha e tlameha ho hlalosa mabaka ka botlalo a etsang hore ho etswe ntlha ya mofuta ona.
- 3) Ntlha e molaong wa (1) ntle ho dipehelo tse molaong wa 56 e kanna ya se hulwe.
- 4) Mookamedi wa masepala ha fumana ntlha e molaong wa (1) o tlameha ho romella tokomane ya yona ho sebuelli sa lekgotla la motse.
- 5) Ntle le hore sebuelli sa lekgotla la motse se itokolle mosebetsing ho ya ka molao wa (1) ka mora hore se fumane tokomane ya mofuta ona se tlameha ho etsa qeto mabapi le letsatsi, nako le sebaka sa kopano e ikgethileng ya lekgotla la motse ho ya ka molao wa (4). Letsatsi la kopano hale ya tlameha hoba ka tlasa matsatsi a 14 mme e seng ho feta matsatsi a 21 ho tloha mohlang sebuelli sa lekgotla la motse se fumaneng tokmane ya ntlha ena ho mookamedi wa masepala.
- 6) Ntle ho dipehelo tse molaong wa 10(1) bonnyane tsebiso ya matsatsi a 7 ya kopano e hlalositsweng molaong wa (5) e tlameha ho fuwa molekgotla e mong le e mong le moetapele wa setso.
- 7) Ebang sebuelli sa lekgotla la motse nakong e nngwe le e nngwe pele ho kopano e hlalositsweng molaong wa (5) se itokolla tshebetsong, ntlha eo ha hosa tswelletswe pele ka yona mme le kopano eo ha e tswelle pele.

- 8) Kopano eo ho keke ha thibellwa setjhaba kapa baqulutsi ba ditaba ho tla ho yona pele ho etswa kgetho mabapi le ntlha e molaong wa (1).
- 9) Mookamedi wa masepala o nka boikarabello diketsahalong tsa ntlha e hlalositsweng molaong wa (1) empa a keke a etsa kgetho.
- 10) Sebuelli sa lekgotla la motse se nale tokelo mme se tlameha ho fuwa monyetla nakong ya diketsahalo ho
 - a. araba dipuong tsohle tse entsweng ntlheng e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona nakong ya diketsahalo,
 - b. bitsa dipaki le ho botsa paki e nngwe le e nngwe dipotso tse bitsitsweng ke moqhusi, le
 - c. ho romella ditokomane le ho hlahloba tokomane e nngwe le e nngwe e romelletsweeng ke moqhusi,

Ntle le haeba sebuelli sa lekgotla la motse ha seyo nakong eo kopano e tshwerweng ka yona, lekgotla la motse leka tswella pele ka kopano. Kopano ya ho tswella pele ka kopano ntle le sebuelli sa lekgotla la motse e ya amohelwa ebang bongata ba balekgotla ba dumellana le yona.

- 11) Ho ya ka molao wa 35 le 36 mookamedi wa masepala a ka etsa hore ho etswe kgetho mabapi le ntlha ka mora hore dingangisano diphethelwe.
- 12) Ebang sebuelli sa lekgotla la motse nakong e nngwe le e nngwe ya diketsahalo tsa kopano pele ho etswa kgetho mabapi le ntlha, a etsa qeto ya ho inehela ho ya ka molao wa 69(2) diketsahalo tsa kopano di ya emiswa hang hang mme ntlha eo e ya tlohella mme lekgotla la motse le tswella pele ka ho kgetha sebuelli sa lekgotla la motse se setjha ka ntle ho diphelelo tse ding le tse ding tse sa dumellaneng le melao le ditaello tsena.
- 13) Ebang ntlha eo eya amohelwa sebuelli sa lekgotla la motse se tloswa tshebetsong hang hang mme lekgotla la motse le tswella pele ka ho kgetha sebuelli se setjha sa lekgotla la motse ntle ho diphelelo tse ding le tse ding tse sa dumellaneng le melao le ditaello tsena.
- 14) Molekgotla ya kgethilweng ho ya ka molao wa (12) kapa (13) o kena tshebetsong bakeng sa nako e neng e salletse sebuelli sa lekgotla la motse se tlositsweng tshebetsong.
- 15) Ebang ntlha ena e hlolehile ha hona ntlha e tla etswang e buang ka dintlha tse tshwanang le tsa ya pele e tla romellwang bakeng sa nako e kana ka dikgwedi tse tharo tse latelang ntle le ha lekgotla la motse le ka etsa ka mokgwa o mong.

Ho tloswa ha ditho tsa komiti ya phethahatso tshebetsong

- 88(1) Molekgotla (Mona o bitswa “mohlohlelletsi”) ka ho ngola ntlha e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona, mme bonnyane e tlameha ho tshhetswa ke balekgotla ba ba raro, ba ka etsa hore setho kapa ditho tsa komiti ya phethahatso di tloswe tshebetsong. Ntlha ya mofuta ona e tlameha ho romellwa ho mookamedi wa masepala mme e seke ya romellwa ka emaili, faks kapa telegrama. ebang kopo ya mofuta ona e romelletswe ka tse hlahositsweng ka hodimo tokomane ya yona ya mantlha e tlameha ho iswa ho mookamedi wa masepala nakong ya matsatsi a 7.
- 2) Ebang ntlha hae etswe bakeng sa ditho tsohle tsa komiti ya phethahatso e tlameha ho hlalosa mabitso a balekgotla ba tlamehaho tloswa tshebetsong ya komiti ya phethahatso.
 - 3) Ntlha e tlameha hoba le kgutsufatso ya dintlha ka botlalo le mabaka a entseng hore hobe le ntlha ya mofuta ona. Ebang ntlha e entswe bakeng sa ditho tsa komiti ya phethahatso tse pedi kapa tse fetang bobedi e tlameha hoba le kgutsufatso ya dintlha ka botlalo le mabaka bakeng sa setho ka seng.
 - 4) Ntlha e molaong wa (1) ntle ho dipehelo tse molaong wa 56 e keke ya hulwa.
 - 5) Mookamedi wa masepala ha fumana ntlha e molaong wa (1) o tlameha ho romella tokomane ya yona ho sebuelli sa lekgotla la motse le ditho tsa komiti ya phethahatso.
 - 6) Sebuelli sa lekgotla la motse hase fumana ntlha e na se tlameha ho etsa qeto mabapi le letsatsi, nako le sebaka bakeng sa kopano e ikgethileng ya lekgotla la motse ho ya ka molao wa 4. Letsatsi la kopano e ikgethileng le tlameha hoba ka tlase ho matsatsi a 14 mme e seng ho feta matsatsi a 21 ho tloha letsatsing le o sebuelli sa lekgotla la motse se fumaneng tokomane ya ntlha eo ka lona ho mookamedi wa masepala.
 - 7) Ntle ho dipehelo tse molaong wa 10(1) bonnyane tsebiso ya matsatsi a supileng ho ya ka molao wa (6) e tlameha ho fuwa molekgotla e mong le e mong le moetapele wa setso.
 - 8) Ebang ditho tsa komiti ya phethahatso kapa ditho tse hlahellang ntlheng di itokolla nako e nngwe le e nngwe pele ho letsatsi la kopano le hlahositsweng molaong wa (6), ntlha e o eya tlohellwa mme kopano eo hae tswelle pele. Ebang setho se le seng kapa tse fetang bonngwe empa e seng kaofela ha bona empa setho sele seng sa komiti ya phethahatso se itokolla pele ho letsatsi la kopano empa ba sa itokolle tshebetsong kaofela ha bona ho ya ka molao wa (6) ntlha eo eya tlohellwa empa kopano e tswella pele bakeng sa molekgotla e mong le e mong ya sa itokollang tshebetsong.

- 9) Kopanong eo ho keke ha thibellwa setjhaba le baqhulutsi ba ditaba pele ho etswa kgetho mabapi le ntlha eo.
- 10) Sebuelli sa lekgotla la motse se nka boikarabello bakeng sa diketsahalo tsa kopano eo ho ya ka molao wa (1) empa ha ana tokelo ya ho kgetha ebang hoba le tekatekano ya dikgetho.
- 11) Balekgotla ban ale tokelo mme ba tlameha ho fuwa monyetla nakong ya diketsahalo tsa kopano ka bonngwe ho
- a. araba dipuong tsohle tse entsweng ntlheng e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona nakong ya diketsahalo tsa kopano,
 - b. bitsa dipaki le ho botsa paki e nngwe le e nngwe dipotso tse bitsitsweng ke moqhusi, le
 - c. ho romella ditokomane le ho hlahloba tokomane e nngwe le e nngwe e romelletsweeng ke moqhusi,

Ntle le haeba setho se seng le seng sa komiti ya phethahatso seo ntlha e romelletsweeng mabapi le sona ha seyo kopanong lekgotla la motse le tswella pele ka diketsahalo tsa kopano. Kopo ya hore kopano e tswelle pele ntle le molekgotla o feng kapa o feng eya amohelwa ebang bongata ba balekgotla ba masepala ba e tshehetsa.

- 12) Ho ya ka molao wa 35 le 36 sebuelli sa lekgotla la motse se tlameha ho etsa hore ho etswe kgetho mabapi le ntlha ka mora hore dingangisano di fihle pheletsong. Ntlha e nngwe le e nngwe ho etswa kgetho mabapi le yona bakeng sa molekgotla e mong le e mong.
- 13) Ebang molekgotla e mong le e mong a eo diketsahalo tsa kopano dineng dile kgahlano le yena nakong ya dingangisano empa pele ho etswa kgetho a be a inehela ho ya ka molao wa 69(2), dingangisano di ya emiswa hang hang kgahlano le yena mme ntlha e fihla pheletsong mabapi le yena.
- 14) Molekgotla e mong le e mong e o ntlha e amohelwang kgahlano le yena o tloswa hang hang tshebetsong
- 15) Hang hang kamora hore diketsahalo tsa kopano di fihle pheletsong lekgotla la motse le tswella pele ho tlatsa dikgeo tsa komiti ya phethahatso ntle ho dipehelo tse kgahlano le molao le ditaello tsena. Ebang boemo ba majoro ke sekgeo sa mosebetsi lekgotla la motse le tswella pele ho kgetha majoro mahareng a ditho tsa komiti ya phethahatso ka mora hore sekgeo se seng le seng sa komiti ya phethahatso se tlatswe.
- 16) Molekgotla ya kgethilweng hoba setho sa komiti ya phethahatso ho ya ka molao wa (15) o ba tshebetsong ho fihlella nako ya eo a mohlahlamang e fihla pheletsong.

- 17) Ebang ntlha eo e hlolehile ha hona ntlha e nngwe e tla etsang hape kagano le molekgotla eo ya hlotseng, e phethang dintlha tse tshwanang le tsa pele e tla romellwang nakong ya dikgwedi tse tharo tse latelang ntle le ha lekgotla le sebetsa ka mokgwa o mong.

Ho fediswa ha komiti ya phethahatso pele tshebetso ya yona e fihla pheletsong

89(1) Lekgotla la motse la masepala le nang le kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso nakong e nngwe le e nngwe ya tshebetso ya lona le tlameha ho

- a. hale fumana tshitshinyo e tswang ho komiti ya phethahatso, kapa
- b. ntlha e kopang hore komiti ya phethahatso e fediswe, mme e tshehetswa ke balekgotla ba ba raro, mme e romelletswe.

e lakatsa hore ho fediswe komiti ya phethahatso

- 2) Ntlha e molaong wa (1)(b) e tlameha ho romellwa ho mookamedi wa masepala mme e seke ya romellwa ka emaili, faks kapa telegrama. Ebang ntlha ya mofuta ona e romelletswe ka tse boletsweng mona, tokomane ya yona ya mantlha e tlameha ho iswa ho mookamedi wa masepala nakong ya matsatsi a 7.
- 3) Ntlha kapa tshitshinyo e molaong wa (1) e tlameha hoba lekgutsufatso ka botlalo ya mabaka a etsang hore hobe le ntlha ya mofuta ona.
- 4) Dipehelo tse molaong wa 88(4) to (7), (9) le (12) di phethahatswa ka lebaka la ho elwa hloko ha ntlha kapa tshitshinyo e molaong wa (1).
- 5) Ebang tshitshinyo kapa ntlha e molaong wa (1) e ya amohelwa, komiti ya phethahatso e fediswa hang hang, mme ditho tsa komiti ya phethahatso di nkuwa di itokollotse tshebetsong ho tloha letsatsi leo mme lekgotla la motse letla sebetsa e le masepala ya nang le kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso.
- 6) Ntlha, kopo, kapa tshitshinyo ya-
 - a. hore ho thehwe botjha komiti ya phethahatso e ileng ya fediswa, kapa
 - b. ho fedisa komiti ya phethahatso

ho keke ha etsawa, hwa romellwa kapa ho elwa hloko nakong ya dikgwedi tse tsheletseng ka mora hore ho etswe ntlha kapa tshitshinyo e tshwanang leo mme e ile ya amohelwa kapa e ile ya hloleha.

Ho tloswa ha majoro wa phethahatso tshebetsong

90(1) Molekgotla (Mona o bitswa “mohlohleletsisi”) aka ngola ntlha e tlamehang ho tshehetswa ke bonnyane balekgotla ba ba raro ya hore majoro wa phethahatso a

- tloswe tshebetsong. Ntlha ya mofuta ona e tlameha ho romellwa ho mookamedi wa masepala mme ha ya tlameha ho romellwa ka emaili faks kapa telegrama. Ebang e romelletswe ka tse hlahositsweng mona, tokomane ya yona ya mantlha e tlameha ho romellwa ho mookamedi wa masepala nakong ya matsatsi a supileng.
- 2) Ntlha e tlameha hoba le kgutsufatso ka botlalo ya mabaka a etseng hobe le ntlha ya mofuta ona.
 - 3) Ntlha e molaong wa (1) ntle ho diphelelo tse molaong wa 56 e keke ya hulwa.
 - 4) Mookamedi wa masepala ha fumana ntlha e molaong wa (1) aka romella tokomane ya yona ho sebuelli sa lekgotla la motse le majoro wa phethahatso.
 - 5) Sebuelli sa lekgotla la motse hase fumana ntlha ena se tlameha ho etsa qeto ka letsatsi, nako le sebaka bakeng sa kopano e ikgethileng ya lekgotla la motse ho ya ka molao wa 4. Letsatsi la kopano e ikgethileng hale ya tlameha hoba ka tlase ho matsatsi a 14 mme e seng ho feta matsatsi a 21 ho tloha letsatsi leo sebuelli sa lekgotla la motse se fumaneng ntlha ho tswa ho mookamedi wa masepala.
 - 6) Ntle ho diphelelo tse molaong wa 10(1) bonnyane tsebiso ya matsatsi a supileng ya kopano ho ya ka molao wa (5) e tlameha hore ho fanwe ka yona.
 - 7) Ebang majoro wa phethahatso a itokolla tshebetsong nakong e nngwe le e nngwe pele ho kopano e molaong wa (5) ntlha eo e ya tlohellwa mme kopano ha e tswelle pele. Ebang majoro wa phethahatso a itokolla tshebetsong, ditho tsa komiti ya majoro di nkuwa di itokollotse tshebetsong ho tloha letsatsi leo.
 - 8) Kopanong eo ho keke ha thibellwa setjhaba le baqhulutsi ba ditaba pele kgetho e etswa mabapi le ntlha eo.
 - 9) Sebuelli sa lekgotla la motse se nka boikarabello bakeng sa diketsahalo tsa kopano e mabapi le ntlha e molaong wa (1) empa ha a tokelo ya ho kgetha.
 - 10) Majoro wa phethahatso o nale tokelo mme o tlameha ho fuwa monyetla nakong ya diketsahalo tsa kopano ya ho-
 - a) araba dipuong tsohle tse entsweng ntlheng e tlamehang ho sekasekwa hobe ho etswe kgetho mabapi le yona nakong ya diketsahalo tsa kopano,
 - b) bitsa dipaki le ho botsa paki e nngwe le e nngwe dipotso tse bitsitsweng ke moqhusi, le
 - c) ho romella ditokomane le ho hlahloba tokomane e nngwe le e nngwe e romelletsweeng ke moqhusi,

Ntle le ha majoro wa phethahatso a le siyo nakong ya kopano, lekgotla la motse leka tswella pele ka diketsahalo tsa kopano. Kopo ya ho tswella pele majoro wa phethahatso a le siyo eya amohelwa ha bongata ba balekgotla ba masepala ba dumellana ka yona

- 11) Ho ya ka dipehelo tse molaong wa 35 le 36, sebuelli sa lekgotla la motse seka etsa hore hobe legetho mabapi le ntlha ka mora hore dingangisano di fihle pheletsong.
- 12) Ebang majoro wa phethahatso nakong e nngwe le e nngwe ya dingangisano pele ho etswa kgetho mabapi le ntlha abe a inehela ho ya ka molao wa 69(2), dingangisano di ya emiswa hang hang mme ntlha eo eya tlohellwa mme lekgotla la motse le tswella pele ho kgetha majoro wa phethahatso e motjha ntle ho dipehelo tse kgahlano le melao ena. Ha ho inehela ha mofuta ona ho etsahala ditho tsa komiti ya majoro di nkuwa di itokollotse tshebetsong.
- 13) Ebang ntlha e ya amohelwa mme majoro wa phethahatso o tloswa tshebetsong hang hang mme lekgotla la motse le tswella pele ho kgetha majoro wa phethahatso e motjha ntle ho pehelo e nngwe le e nngwe e kgahlano le melao ena.
- 14) Molekgotla ya kgethuweng jwaloka majoro wa phethahatso ho ya ka molao wa (12) le (13) o sebetsa ho fihlella nako ya ya mohlalamang e fihla pheletsong.
- 15) Ebang ntlha eo e hlolehile ha hona ntlha e nngwe e tla etswang hape kgahlano le molekgotla eo ya hlotseng, e phethang dintlha tse tshwanang le tsa pele e tla romellwang nakong ya dikgwedi tse tharo tse latelang ntle le ha lekgotla le sebetsa ka mokgwa o mong.

Ho fediswa ha tshebetso ya majoro wa phethahatso nakong ya tshebetso ya lekgotla la motse

91. Dipehelo tse molaong wa 89 di etswa ha diphehoho boemong ba majoro wa phethahatso di hlokeha, hape e bang ntlha kapa tshitshinyo ya ho fedisa tshebetso ya majoro wa phethahatso eya amohelwa, ditho tsa komiti ya majoro di nkuwa di itokollotse tshebetsong ho tloha tsatsing leo.

Ho tloswa ha ditho tsa dikomiti tsa karolo ya 79

- 92(1) Molekgotla (mona o bitswa “mohlhohleletsisi”) ka kopo e ngotsweng mme e tlamehang ho tshehetswa bonnyane ke balekgotla ba ba raro ya ho tlosa setho kapa ditho tsa komiti ya karolo ya 79 (mona e tsejwa jwaloka “komiti”) tshebetsong. Ntlha ya mofuta ona e tlameha ho romellwa ho mookamedi wa masepala mme ha ya tlameha ho romellwa ka emaili, faks kapa telegrama. Ebang ntlha ya mofuta ona e romellwa ka tse hlahositsweng mona, tokomane ya mantlha ya yona e tlameha ho iswa ho mookamedi wa masepala nakong ya matsatsi a supileng.
- 2) Ntlha ya ho tlosa modula setulo wa komiti ya karolo ya 79 ebang masepala a enale kopanelo ya phethahatso ya tsamaiso ho tlameha ho sebetsanwe le yona ho ya ka molao wa 88. Ntlha ya ho tlosa modula setulo wa komiti ya karolo ya 79 ebang masepala a enale tsamaiso ya phethahatso ya majoro e tlameha ho fitisetswa ho majoro wa phethahatso ho ya ka molao wa 93.

- 3) Ebang ntlha hae etswe bakeng sa ditho tsohle tsa komiti e tlameha ho hlalosa mabitso a balekgotla ba tlamehang ho tloswa tshebetsong.
- 4) Ntlha e tlameha hoba le kgutsufatso ka botlalo ya mabaka a entseng hore hobe le ntlha ya mofuta ona. Ebang ntlha e entswe bakeng sa ditho tse pedi kapa ho feta bonngwe tsa komiti e tlameha hoba le kgutsufatso ya mabaka a ntlha mabapi le setho se seng le se seng.
- 5) Ntlha e molaong wa (1) ntle ho dipehelo tse molaong wa 56 e keke ya hulwa.
- 6) Mookamedi wa masepala ha fumana ntlha e molaong wa (1), o tlameha ho romella tokomane ya yona ho sebuelli sa lekgotla la motse, majoro kapa majoro wa phethahatso le ho ditho tsa komiti e amehang.
- 7) Ha sebuelli sa lekgotla la motse se fumana ntlha se e tsa qeto ka letsatsi, nako le sebaka sa kopano e ikgethileng ya lekgotla la motse ho ya ka molao wa 4. Letsatsi la kopano e ikgethileng hale le ya tlameha hoba ka tlase ho matsatsi a 14 mme e seng ho feta matsatsi a 21 ho tloha mohlang sebuelli sa lekgotla la motse se fumaneng tokomane ka lona ho tswa ho mookamedi wa masepala.
- 8) Bonnyane tsebiso ya matsatsi a supileng e tlameha hore ho fanwe ka yona ho ya ka molao wa (7), ntle ho dipehelo tsa molao wa 10(1).
- 9) Ebang ditho tsa komiti kapa ditho tseo mabitso a tsona a hlahellang ntlheng ba itokolla tshebetsong nako e nngwe le e nngwe pele kopano e molaong wa (7) e tshwarwa, ntlha eya tlohellwa mme kopano hae e tswelle pele. Ebang setho se le seng kapa tse pedi di itokolla tshebetsong empa ba sa itokolle kaofela ha bona pele kopano e molaong wa (7) e tshwarwa ntlha eya tlohellwa bakeng sa bona empa kopano e tswella pele bakeng sa molekgotla e mong le e mong ya sa itokollang tshebetsong.
- 10) Kopanong eo ho keke ha thibellwa setjhaba kapa baqhulutsi ba ditaba pele ho e tswa kgetho mabapi le yona.
- 11) Ntle le ha ntlha e molaong wa (1) e romelletswe sebakeng sa setho sa komiti ya majoro, sebuelli sa lekgotla la motse se nka boikarabello bakeng sa diketsahalo tsa ntlha e molaong wa (1) empa ha se ya tlameha ho e tsa kgetho e bang hoba le tekatekano sephethong sa dikgetho.
- 12) Balekgotla bao diketsahalo di etshalang kgahlano le bona ba nale tokelo mme ba tlameha, ho fuwa monyetla nakong ya diketsahalo ya ho
 - a. araba kgahlano le dipuo tse entsweng ntlheng le nakong ya dingangisano.
 - b. ho bitsa dipaki le ho botsa dipotso paking e nngwe le nngwe e bitsitsweng ke moqhusi, le

- c. ho romella ditokomane le ho hlaloba tokomane e nngwe le e nngwe e romelletswe ke moqhusi.

Ha setho se seng le se seng sa komiti seo ntlha e romelletswe kgahlano le sona sele siyo kopanong, lekgotla la motse le tswella pele ka diketsahalo tsa kopano. Kopo ya ho tswella pele ka kopano molekgotla e mong le e mong a le siyo eya phethahatswa ebang bongata ba balekgotla ba masepala ba e tshehetsa.

- 13) Ka mora hore dingangisano di fihle pheletsong sebuelli sa lekgotla la motse se e tsa hore hobe le kgetho mabapi le ntlha. Ho etswa kgetho bakeng sa ntlha e nngwe le e nngwe e entsweng bakeng sa molekgotla e mong le e mong.
- 14) Ebang molekgotla eo ho entsweng ntlha mabapi le yena ho ya ka molao wa (1) nakong e nngwe le e nngwe ya dingangisano empa pele ho etswa kgetho a inehela ho ya ka molao wa 69(2), dingangisano di ya emiswa hang hang bakeng sa molekgotla eo mme ntlha e ya tlohellwa bakeng sa hae.
- 15) Molekgotla eo ntlha e entsweng kgahlano le yena ha ho dumellanwa o wa tloswa tshebetsong hang hang.
- 16) Ha diketsahalo di se di phethetswe lekgotla la motse le tswella pele ho tlatsa dikgeo tsa tshebetso bakeng sa komiti ntle ho dipehelo tse kgahlano le melao le ditaello tse.
- 17) Molekgotla ya kgethilweng hoba setho sa komiti ho ya ka molao wa (16) o ba tshebetsong bakeng sa nako e neng e salletse ya mohlalhamang.
- 18) Ebang ntlha e hloleha, ha hona ntlha e tla etsuwang kgahlano le molekgotla eo e etsang dipuo tse tshwanang le tsa ya pele nakong ya dikgwedi tse tharo tse latelang ntle le ha lekgotla la motse le sebetsa ka mokgwa o mong.

Ho tloswa ha modula setulo wa komiti ya karolo ya 79 tsamaisong ya phethahatso ya majoro.

- 93(1) Molekgotla (mona o bitswa “mohlhelleletsi”) ka ho ngola ntlha e tlamehang bonnyane e tshehetswe ke balekgotla ba ba raro, aka etsa hore setho sa komiti ya majoro se tloswe tshebetsong.

modula setulo wa komiti ya karolo ya 79 ke mang ya ka tloswang jwaloka modula setulo wa komiti e amehang, kapa a tloswe jwaloka setho.

- 2) Ntlha e molaong wa (1) e tlameha ho romellwa ho mookamedi wa masepala mme hae ya tlameha ho romellwa ka emaili, faks kapa telegrama. Ebang e romellwa ka tse hlalositse mona, tokomane ya yona ya mantlha e tlameha ho iswa ho mookamedi wa masepala nakong ya matsatsi a supileng.

- 3) Ntlha e tlameha hoba le kgutsufatso ka botlalo ya mabaka a entseng hore hobe le ntlha ya mofuta ona.
- 4) Ntlha e molaong wa (1) ntle ho dipehelo tse molaong wa 56, e keke ya hulwa.
- 5) Mookamedi wa masepala ha fumana ntlha e molaong wa (1) o tlameha ho romella tokomane ya yona ho majoro wa phethahatso.
- 6) Majoro wa phethahatso ha fumana ntlha aka-
 - a. tebela molekgotla eo ka ho mongolla hang hang, kapa
 - b. a etsa qeto ka letsatsi, nako le sebaka sa kopano e ikgethileng ya komiti ya majoro ho ya ka molao wa (6) mme a romella tokomane ya ntlha ho molekgotla ya amehang.
- 7) Letsatsi la kopano e ikgethileng ya komiti ya majoro hale ya tlameha hoba ka tlasa matsatsi a 14 mme e seng ho feta matsatsi a 21 ho tloha letsatsi leo majoro a fumaneng tokomane ya ntlha ho tswa ho mookamedi wa masepala.
- 8) Ntle le dipehelo tse molaong wa 10(1) bonnyane tsebiso ya kopano ho tlameha hore ho fanwe ka yona nakong ya matsatsi a supileng ho ya ka molao wa (6)(b).
- 9) Ebang molekgotla ya amehang a itokolla pele ho kopano e molaong wa (6)(b), ntlha eo eya tlohellwa mme kopano hae tswelle pele.
- 10) Kopanong eo ho keke ha thibellwa setjhaba le baqhulutsi ba ditaba pele ho etswa kgetho mabapi le yona
- 11) Majoro wa phethahatso o nka boikarabello bakeng sa diketsahalo tsa ntlha eo ho ya ka molao wa (1) empa ha yetse kgetho.
- 12) Molekgotla ya amehang o nale tokelo mme o tlameha hore a fuwe monyetla nakong ya diketsahalo ya ho
 - a. araba dipuong tsohle tse entsweng ntlheng le nakong ya dingangisano,
 - b. ho bitsa dipaki le ho botsa paki e nngwe le e nngwe e bitsitsweng ke moqhusi, kapa
 - c. ho romella ditokomane le ho hlahloba tokomane e nngwe le e nngwe e romelletsweng ke moqhusi.

Ebang molekgotla ya amehang a le siyo nakong ya kopano, majoro wa phethahatso aka tswella pele ka diketsahalo tsa kopano.

- 13) Ka mora hore dingangisano diphethelwe, majoro wa phethahatso o tlameha ho etsa hore hobe lekgetho mabapi le ntlha.

- 14) Ebang molekgotla ya amehang nakong e nngwe le e nngwe ya dingangisano pele ho etswa kgetho mabapi le ntlha a be a inehela ho ya ka molao wa 69(2), dingangisano di fihla pheletsong mme ntlha e ya tlohellwa.
- 15) Ebang ntlha e amohelwa, majoro wa phethahatso o tlameha ho tlosa molekgotla ya amehang tshebetsong hang hang. Majoro wa phethahatso a ka tlatsa sekgeo se fumanehang ho ya ka molao wa (9) le (14).
- 16) Molekgotla ya thontsweng hoba setho sa komiti ya majoro ho ya ka molao wa (14) kapa (15) o ba tshebetsong ho fihlella nako ya ya mohlahlamang e fihla pheletsong.
- 17) Ebang ntlha e hlolehile, ha hona ntlha e tla romellwang e etsang dipuo tse tshwanang le tsa ntlha ya pele nakong ya dikgwedi tse tharo tse latelang ntle le ha lekgotla la motse le ka sebetsa ka mogwa o mong.

KGAOLO YA 7

HO KWALWA HA DIKOPANO

Maemo a tlamehang hoba teng hore kopano e ka kwalwa

94(1) Ka ho hlokomela bonaletso le mmuso o nang le boikarabello lekgotla la motse kapa komiti ka pehelo e nngwe le e nngwe e kgahlano le melao le ditaello tsena kapa molao o mong le o mong, le ka kwala karolo e nngwe le e nngwe ya kopano bakeng sa setjhaba le baqhulutsi ba ditaba.

2) Tabatabelo e molaong wa (1) e ka etswa feela

- a. ebang ho enale kopo e entsweng mme e amohetswe ho ya ka melao le ditaello tsena,
- b. ebang kopo e entswe mabapi le ntlha e batlang ho sekakekwa
 - i. sephiri sa kgwebisano kapa lesedi la kgwebisano la sephiring bakeng sa mofani e mong le mong wa ditshebelletso tsa masepala kapa motho e mong le e mong ya batlang ho fana ka ditshebelletso bakeng la masepala,
 - ii. ditaba tsa sephiring le lesedi la sephiri la molekgotla e mong le e mong kapa mosebelletsi e mong le e mong wa masepala,
 - iii. theko eo masepala a ka fanang ka yona bakeng sa lefatshe
 - iv. Maikemisetsa a masepala a hore rekiswa mobu kapa lefatshe
 - v. Mokgwa o mong le o mong o ka sebediswang bakeng sa ho tshirelletsa kapa ho rerisana ka mehato ya molao kgahlano kapa ke masepala
 - vi. mehato ya kgalemo kgahlano le mosebelletsi wa masepala, kapa
 - vii. kapa ntlha e nngwe le e nngwe e sa tlamehang ho buuwa phatlalatsa ho ya ka molao, kapa
- c) ho dumellana ka dintlha tsa karolo e nngwe le e nngwe ya kopano eo ho sa dumellwang mang kapa mang hore e kaba karolo ya yona

Mokgwa wa ho kwala kopano

95(1) Molekgotla ho ya ka molao wa 87 le 93 ha karolo e itseng ya kopano ho etswa hore hobe le kgotso mabapi le ntlha kapa nakong e nngwe le e nngwe ya dingangisano, aka kopa hore ntlha eo e sekasekwe karolong ya sekgukgu.ya kopano.

- 2) Mme ha ho hlokehe hore hobe le motshehetse ntlheng e molaong wa (1)
- 3) Ntle ho se seng le se seng se kgahlano le melao le ditaelo tsena,ke mohlahisi wa ntlha ya tlamehang ho bua mabapi le kopo bakeng sa nako e sa feteng metsotso e mehlano nakong eo a fuweng monyetla wa ho bua o tlameha ho tshetleha mabaka a entseng hore a hlahise kopo ya mofuta ona.
- 4) Modula setulo e bang a sa hanane le kopo, o tlameha ho etsa hore hobe le kgetho mabapi le ntlha ya mofuta ona hang hang ka mora hore mohlahisi wa yona a bue.
- 5) Ebang ntlha ena e amohelwa modula setulo o tlameha ho etsa qeto ya hore ntlha ena ho tla ngangisanwa neng ka yona.
- 6) Ha lekgotla la motse kapa komiti e dumellana ka ho kwala karolo e itseng ya kopano ho ya ka nako eo modula setulo a entseng qeto ka yona ho ya ka molao wa (5) setjhaba sohle le baqulutsi ba ditaba le basebelletsu ba masepala ba teng kopanong, ntle ho basebelletsu ba modula setulo a tla kopang hore ba sale, ba tlameha ho tswa ka kopanong mme ba se ke ba kgutla ho fihlella karolo eo e kwetsweng e fihla pheletsong.

Melao e busang dikopano tse kwetsweng

96(1) Ha kopano e kwetswe ho ya ka molao wa 95, dipehelo tsa melao ena di ya phethahatswa.

- 2) Ebang kopo e molaong wa 95 e ya amohelwa, dingangisano mabapi le ntlha eo ditla tswella pele ho sa natswe hore ke karolong ya kopano e kwetsweng kapa e buletsweng mang le mang.
- 3) Ka mora hore ho pehethelwe dingangisano bakeng sa karolo e neng e kwetswe, setjhaba seka kgutlela ka kopanong hape.

Ho bula kopano eo hosa dumellwang mang le mang ho yona

97(1) Molekgotla nakong e nngwe le e nngwe ya kopano e kwetsweng aka kopa hore setjhaba se boele se dumellwe hoba karolo ya kopano.

- 2) Ha ho hloka hore hobe le motshetsi bakeng sa ntlha e molaong wa (1).
- 3) Ntle ho se seng le se seng se kgahlano le melao le ditaelo tsena, ke mohlahisi wa

ntlha ya dumelletsweng ho bua bakeng sa nako e sa feteng metsotso e mehlano o tlameha ho hlalosa mabaka a entseng hore a etse kopo ya mofuta ona.

- 4) Modula setulo wa kopano e bang a sa hanane le sena o tlameha ho etsa hore ho etswe kgetho mabapi le kopo ena hang hang ka mora hore mohlahisi wa kopo a bue.
- 5) Ebang kopo e amohelwa hang hang setjhaba se ya dumellwa hore e be karolo ya kopano.

Ho fana ka lesedi hoba qulutsi ba ditaba

98(1) Mookamedi wa masepala aka e tsa hore dintlha tsa kopano tse netefaditsweng le dintlha tsa semmuso tsa kopano di fumanehe ho motho e mong le e mong ya nang le kgahleho ho tsona kapa lesedinyaneng le ngodisitsweng ka molao le ka fumana dintlha tsa kopano ka ditjheho tseo lekgotla la motse le entseng qeto ka tsona kapa ntle ho tefo ya letho (ho sa kenyelletswe dintlha tse sekasikilweng molaong wa 95).

- 2) Mookamedi wa masepala ha laelwa ke lekgotla la motse kapa komiti hore a etse hore dintlha tse netefaditsweng le dintlha tsa semmuso tsa kopano difumanehe karolong ya ditsebiso tsa bohlokwa tsa laeaborari e tikolohong ya masepala (ho sa kenyelletswe dintlha tse sekasikilweng molaong wa 95).
- 3) Sebuelli sa lekgotla la motse kapa majoro molemg wa komiti ya phethahatso, kapa majoro wa phethahatso molemong wa komiti ya majoro kapa modula setulo wa komiti ya karolo ya 79 e bang masepala a enale kopanelo ya phethahatso ya tsamaiso molemong wa komiti eo, aka tshwara seboka sa baqulutsi ba ditaba mme a fana ka lesedi ka botlalo.
- 4) Mookamedi wa masepala molemong wa ntlha e nngwe le e nngwe ho kenyelletswa dintlha tsa semmuso kapa dintlha tsa kopano tse netefaditsweng aka fana ka lesedi ho baqulutsi ba ditaba mme a tshwara seboka sa baqulutsi ba ditaba a fana ka lesedi ka botlalo.
- 5) Hloho ya lefapha ka ditherisano pakeng tsa hae le mookamedi wa masepala molemong wa ntlha e nngwe le e nngwe e amang lefapha la hae aka fana ka lesedi ho baqulutsi ba ditaba mme a tshwara seboka sa baqulutsi ba ditaba.

KGAOLO YA 8

HO KENNGWA TSHEBETSONG HA MOKGWA WA BOITSHWARO

Ho fuputswa ha ditlolo tse belaelwang tsa molao wa boitshwaro

99(1) Ha ho nale menyenyetsi e entsweng ho mookamedi wa masepala kapa a nale

mabaka a ho dumela hore molekgotla kapa moetapele wa setso o hlolehile ho ikamahanya le dipheho tsa molao wa boitshwaro o tlameha ho e tlaleha ka ho ngolla sebuelli sa lekgotla la motse. Ebang menenyetsi ena e entswe ho hloho ya lefapha e tlameha ho e tlaleha ho mookamedi wa masepala.

- 2) Ka ho fumana tlaleho e molaong wa (1) mme sebuelli sa lekgotla la motse se nale mabaka a ho dumela hore dipheho tsa molao wa boitshwaro ditlotswe se tlameha hore se
 - a) fuputse dintlha le maemo a taba ya mofuta ona, mme
 - b) se fe molekgotla kapa moeta pele wa setso ya amehang nako e lekaneng ya ho araba ka mokgwa wa ho ngola mabapi le menenyetsi ena.
- 3) Ha ho etswa diphuphutso tse molaong wa (2) sebuelli sa lekgotla la motse seka hlahloba tlaleho e nngwe le e nngwe ya semmuso le ditokomane tsa masepala le ho botsa dipotso ho motho e mong le e mong.
- 4) Hang ha sebuelli sa lekgotla la motse se phethetse diphuphutso se tlameho ho romella
 - a) tlaleho e ngotsweng e tlamehang ho kenyelletsa seo a se fumaneng le tshitshinyo ya hae, le
 - b) karabo e ngotsweng ya molekgotla kapa moetapele wa setso, ebang e le teng.

ho mookamedi wa masepala hore a dikenyelletse dintlheng tsa kopano ya pele e tlwaelehileng ya lekgotla la motse e latelang. Mookamedi wa masepala o tlameha ho isa tokomane ya tlaleho eo ho molekgotla kapa moetapele wa setso ya amehang le ho matla a setso amehang ka mokgwa o phethahetseng.

- 5) Ebang molekgotla kapa moetapele wa setso a hloleha ho araba menenyetsing ena nakong ya matsatsi a leshome le metso e mene ka mora hore sebuelli sa lekgotla la motse se mokohe hore a etse jwalo, sebuelli sa lekgotla la motse seka romella tlaleho ya sona ntle le tlaleho ya molekgotla kapa moetapele wa setso.
- 6) Sebuelli sa lekgotla la motse seo se se fumaneng ha seya tlameha ho nka lehlakore
- 7) Ebang sebuelli sa lekgotla la motse se fumana hore molekgotla kapa moetapele wa setso ya amehang ha a ikobela molao wa boitshwaro se etsa tshitshinyo ya hore
 - a) lekgotla la motse le e tse kopo ho setho sa komiti ya phethahatso ya ho behella molekgotla ya amehang ka thoko nakwana, mme se tlameha ho etsa tshitshinyo ya hore molekgotla eo o tlameha ho behellwa ka thoko bakeng sa nako e kae.
 - b) mme ho tlameha hore hobe le kotlo, mme se tlameha ho etsa tshitshinyo ya hore kotlo e tlameha hoba bo kae, kapa

- c) o tlameha ho supuwa ka monwana mme se tlameha ho etsa tshitshinyo ya hore o tlameha ho supuwa ka monwana bakeng sa nako e kae.
- 8) Ha ho na motho ya tlamehang ho tshosa motho e mong le e mong ya fanang ka bopaki diphuputsong tse mabapi le melao ena.

Ho elwa hloko ha tlaleho ya sebuelli sa lekgotla la motse ke lekgotla la motse

100(1) Sebuelli sa lekgotla la motse ha se ya tlameha hoba modula setulo kopanong eo tlaleho e molaong wa 99 hae beuwa ka manane.

- 2) Ha sebuelli sa lekgotla la motse se tlohella hoba modula setulo ho ya ka molao wa (1) mookamedi wa masepala o nka boikarabello bakeng sa dingangisano mabapi le tlaleho ya mofuta oo.
- 3) Diketsahalo tse molaong wa (2) ho keke ha thibellwa setjhaba le baqulutsi ba ditaba ho tsona.
- 4) Ka mora hore sebuelli sa lekgotla la motse se phatlalatse tlaleho ya sona, mookamedi wa masepala o tlameha ho dumella molekgotla kapa moetapele wa setso ya amehang hore a fane ka karabo mabapi le menyenyetsi le se fumanweng.
- 5) Hang ha molekgotla kapa moetapele wa setso a se a entse puo, ntlha ena ho ngangisanwa ka yona ho ya ka melao ena.
- 6) Ntle ho diphelelo tse kgahlano le melao le ditaelo tsena, molekgotla kapa moetapele wa setso ya amehang o nale tokelo ya ho
 - a) araba hodima menyenyetsi yohle e entsweng nakong ya dingangisano pele sebuelli sa lekgotla la motse se arabela.
 - b) ho hlahloba tokomane e nngwe le e nngwe e romelletsweng ke sebuelli sa lekgotla la motse kapa ke molekgotla e mong le e mong kapa moetapele wa setso mme aromelle ditokomane bakeng sa tshirelletso ya hae, le
 - c) ho bitsa dipaki le ho botsa paki e nngwe le e nngwe e bitsitsweng ke sebuelli sa lekgotla la motse.
- 7) Ho ya ka diphelelo tse molaong wa 35 le 36 sebuelli sa lekgotla la motse, ka mora dingangisano se tlameha ho araba mme se etse kopo ya hore-
 - a) tlaleho ya hae, seo a se fumaneng le tshitshinyo ya hae di amohelwe, kapa
 - b) tlaleho ya hae le seo a se fumaneng le tshitshinyo tse fapaneng di amohelwe, kapa
 - c) lekgotla la motse le kgethe komiti e tla etsang diphuputso ho ya pele mabapi le ntlha ena.

- 8) Kopo e molaong wa (7) ha ho hlokahale hore e tshehetswe.
- 9) Ka mora hore kopo e molaong wa (7) e etswe, mookamedi wa masepala o tlameha ho etsa hore hobe lekgetho mabapi le ntlha ena.
- 10) Ebang kopo e molaong wa (7) e
- a) hloleha ntlha eo e ya tlohellwa, kapa
 - b) ebang e amohelwa, mookamedi wa masepala o tlameha ho kenya tabatabelo tshebetsong

Ho kenngwa ha sephetho sa dikgetho tshebetsong

- 101(1) Ebang kopo e molaong wa 100(7)(a) kapa (b) e amohelwa ho tlameha hobe le kotlo, mookamedi wa masepala o tlameha ho hula moputso wa kotlo moputsong wa pele wa masepala ho molekgotla ya amehang ntle le haeba o lefile kotlo e sale ka nako.
- 2) Ebang kopo e molaong wa 100(7)(a) kapa (b) e mohelwa molekgotla kapa moetapele wa setso ya amehang o tlameha ho behellwa ka thoko nakwana kapa a tloswe ho hang lekgotleng la motse, mookamedi wa masepala o tlameha ho etsa kopo ya mofuta ona ho setho sa komiti ya phethahatso.
- 3) Ebang setho sa komiti ya phethahatso ho ya ka kopo ya lekgotla la motse se behella molekgotla kapa moetapele wa setso ka thoko nakwana ntle ho molao o mong le o mong o kgahlano le molao ona, molekgotla kapa moetapele wa setso o tlameha ho nkuwa a le matsatsing a phomolo bakeng sa kopano e nngwe le e nngwe eo a neng a tlameha hoba ho yona ebang a ne a sa behellwa ka thoko nakwana.
- 4) Ha menyenetsi e fumanwa e le nnete kgahlano le moetapele wa setso, mookamedi wa masepala o tlameha ho tsebisa matla a setso a amehang mabapi le ntlha ena.

Ho etsa diphuputso tse tswelang pele mabapi le ntlha

- 102(1) Lekgotla la motse hang hang le tlameha ho thonya ditho tsa komiti e fuputsang mahareng a ditho tsa lona tse seng ka tlasa bo raro mme e seng balekgotla ba fetang bo hlano mme le thonye modula setulo wa komiti ebang
- a) kopo e molaong wa 100(7)(c) e amohelwa, kapa
 - b) sebuelli sa lekgotla la motse se tlalehile ho ya ka molao wa 99(4) hore se fumane ditlaleho tseo di sena motheo mme bopaki ho fanwe ka bona nakong ya kopano e molaong wa 100 hore menyenetsi e kanna ya eba nnete ntle le seo sebuelli sa lekgotla la motse le se fumaneng,

Ntle le mona sebuelli sa lekgotla la motse se keke sa eba karolo ya komiti eo.

- 2) Komiti ya diphuputso e tlameha ho kgethwa ntle le ho nka lehlakore pakeng tsa mekgatlo le ditabatabelo tsa lekgotla la motse.
- 3) Komiti ya diphuputso e tlameha ho phethela diphuputso tsa yona matsatsing a sa feteng mashome a mabedi a motso o mong ka mora hore e thonngwe.
- 4) Ha komiti ya diphuputso e hlalositsweng molaong wa (3) e etsa tshebetso ya yona e tlameha ho hlahloba tlaleho e nngwe le e nngwe ya semmuso le ditokomane tsa masepala le ho botsa dipotso ho motho e mong le e mong. Komiti ya diphuputso e tlameha ho ela hloko dintlha tsa kopano e hlalositsweng molaong wa 100 nakong ya diphuputso tsa yona.
- 5) Mookamedi wa masepala o tlameha ho etsa hore tokomane ya dintlha tsa kopano e molaong wa 100 e fumantshwa molekgotla kapa moetapele wa setso ya amehang ka pele ka moo ho ka kgonahalang ka teng ka mora hore kopano e fitlhe pheletsong.
- 6) Molekgotla kapa moetapele wa setso o dumelletse ho ngolla komiti e etsang diphuputso, empa komiti ha ya dumellwa ho kopa molekgotla kapa moetapele wa setso ho fana ka dintlha mabapi le menyenyetsi e entsweng ka mokgwa wa ho ngola.
- 7) Mookamedi wa masepala o tlameha ho etsa hore tshehetso ya tsamaiso eo komiti ya diphuputso e ye hlokang e ya fumanaha nakong ya diphuputso.
- 8) Ka pele ka moo ho kgonahalang ka teng ha komiti ya diphuputso e se e phethetse diphuputso tsa yona e tlameha ho romella tlaleho e ngotsweng, ho kenyelletswa le seo e se fumaneng le ngollano e nngwe le e nngwe e entsweng ho ya ka moloa wa (6), ho mookamedi wa masepala hore a dikenyelletse dintlheng tsa kopano e latelang e tlwaelehileng ya lekgotla la motse. Mookamedi wa masepala o tlameha ho isa tlaleho ena ho molekgotla kapa moetapele wa setso ya amehang hang hang le ho matla a setso a mabapi.
- 9) Komiti ya diphuputso e phatlalatsa seo e se fumaneng e sa nke lehlakore.
- 10) Ha komiti ya diphuputso e fumana hore molekgotla kapa moetapele wa setso ya amehang ha ikobela molao wa boitshwaro eka sisinya hore
 - a) seo sebuelli sa lekgotla la motse le se fumaneng le ditshitshinyo tsa sona tse molaong wa 99(8) di netefatswe, kapa
 - b) seo sebuelli sa lekgotla la motse se se fumaneng se netefatswe mme ho etswe tshitshinyo e fapaneng.
- 11) Ebang komiti ya diphuputso e sisinya hore-

- a) lekgotla la motse le etse kopo ho setho sa komiti ya phethahatso ya ho behella molekgotla ya amehang ka thoko nakwana, mme e tlameha ho sisinya hore a behellwe ka thoko nakwana bakeng sa nako e kae,
- b) ho tlameha hobe le kotlo mme komiti ya diphuputso e tlameha ho sisinya hore kotlo e tlameha hoba bokae, kapa
- c) ho tlameha hore molekgotla ya amehang a supuwe ka monwana, mme komiti ya diphuputso e tlameha ho sisinya hore a supuwe ka monwana bakeng sa nako e kae.

12) Ha hona motho ya tlamehileng ho etsa ditshoso kgahlano le motho e mong le e mong ya fanang ka bopaki nakong ya diphuputso ho ya ka molao ona.

Ho elwa hloko ha tlaleho e tswelang pele ke lekgotla la motse

103(1) Dipehelo tse molaong wa 100 di kenngwa tshebetsong mme ho etswa diphethoho tse hlokahalang, bakeng sa ho ela hloko tlaleho ya komiti ya diphuputso, Ntle le ha bopaki bo bong le bong bo molaong oo bo tshwana le ba modula setulo wa komiti ya diphuputso.

2) Komiti e ya qhalwa ha ho phethelwa dingangisano mabapi le tlaleho ya yona nakong ya kopano ya lekgotla la motse.

Tshusumetso eo boipiletso bo tla bang le yona hodima tabatabelo

104(1) Ebang molekgotla kapa moetapele wa setso ya amehang a etsa boipiletso kgahlano le diphuputso kapa kotlo ya lekgotla la motse kapa a le kgahlano le tsona di le pedi jwaloka ha ho hlalositswe molaong wa 100 pele mookamedi wa masepala a hula kotlo moputsoeng wa hae, o tlameha ho diehisa ntlha ena ho fihlella sephetho sa boipiletso se tsebahaditswe.

2) Ebang molekgotla kapa moetapele wa setso ya amehang a etsa boipiletso pele mookamedi wa masepala a romella kopo e molaong wa 101(4), mookamedi wa masepala o tlameha ho diehisa ntlha ena ho fihlella sephetho sa boipiletso se tsebahaditswe.

Ho se ikobele melao le ditaello tsena kapa ketso ya molao e amanang le menyetla le tshirelletso

105 Monyenyetso o mong le o mong wa ho se ikobele dipehelo tsa melao le ditaello tsena moo motjha o itseng le kotlo e sa hlaloswang kapa ketso ya molao e bebofatsang menyetla le tshirelletso ya balekgotla, ho tlameha ho sebetsanwe le yona ho ya ka dipehelo tsa molao wa 99 ho isa ho 1004.

KGAOLO YA 9

HO QHALWA HA LEKGOTLA LA MOTSE

Dipehelo bakeng sa ho qhalwa ha lekgotla la motse

106(1) Lekgotla la motse nako e nngwe le e nngwe ka mora dilemo tse pedi ka mora hore lekgethwe le ka ela hloko taba ya hore lekgotla la motse le tlameha ho qhalwa.

- 2) Lekgotla la motse le ka ela hloko taba ya ho qhalwa ha lona ka mora dilemo tse pedi ka mora hore lekgethwe
 - a) hale fumana tletlebo e kopang hore lekgotla la motse le qhalwe mme e tekennwe ke bakgethi baseng ka tlase ho 500, kapa
 - b) hale fumana tshitshinyo e kopang hore le qhalwe ho tswa ho sebuelli sa lekgotla la motse, majoro wa phethahatso, komiti ya phethahatso kapa komiti ya karolo ya 79 ebang masepala a enale kopanelo ya tsamiso ya phethahatso, kapa
 - c) hale laelwa ke setjhaba kopanong ho ya ka molao wa 8, kapa
 - d) hale fumana ntlha e kopang hore le qhalwe ho tswa ho molekgotla mme e tekennwe ke bongata ba ba lekgotla ho kenyelletswa le ya entseng tlhahiso ya mofuta ona, kapa
 - e) ha karolo ya 139 ya molao wa motheo e sebedisitswe bakeng sa masepala.

Mokgwa wa ela hloko ho qhalwa ha lekgotla la motse

107(1) Ha e nngwe le e nngwe ya diketsahalo tse molaong wa 106(2) di etsahala, sebuelli sa lekgotla la motse se tlameha ho etsa qeto ka letsatsi, nako le sebaka bakeng sa kopano e ikgethileng ya lekgotla la motse ho ya ka molao wa 4. Letsatsi la kopano e ikgethileng ha le ya tlameha hoba ka tlase ho matsatsi a leshome le metso e mene mme e seng ho feta matsatsi a mashome a mabedi a motso o mong ho tloha letsatsing leo le fumaneng tletlebo, tshitshinyo, tabatabelo, ntlha e romelletsweng ka lona kapa taelo e molaong wa 106(2) e fumanwe.

- 2) Bonnyane tsebisano ya kopano nakong ya matsatsi a supileng ho ya ka molao wa (1) ho tlameha hore ho fanwe ka yona, ntle ho dipehelo tse molaong wa 10(1).
- 3) Kopano e molaong wa (1) ha wa tlameha hore setjhaba le baqulutsi ba ditaba ba thibellwe hoba karolo ya yona.
- 4) Ntle ho pehelo e nngwe le e nngwe e kgahlano le melao le ditaello tsena mookamedi wa masepala o nka boikarabello nakong ya dingangisano tsa tletlebo, tshitshinyo, tabatabelo kapa ntlha.
- 5) Ho ya ka dipehelo tsa molao wa 35 le 36 mookamedi wa masepala o tlameha ho etsa hore hobe lekgetho ya lekunutu mabapi le tletlebo, tshitshinyo, tabatabelo

kapa ntlha ho ya ka molao wa 85 ntle ho diphelelo tse molaong wa 83 ha dingangisano di fihlile pheletsong.

- 6) Kopo e ya amohelwa e bang balekgotla ba bangata ba masepala ba dumellana le yona.
- 7) Lekgotla la motse le ya qhalwa mme balekgotla ba tloha ditulong tsa bona hang hang ebang kopo e ya amohelwa.

KGAOLO YA 10

DIKOMITI

Karolo ya 1: dikomiti tsa karolo ya 79

Tlaleho ya mookamedi wa masepala pele ho thehwa komiti

108(1) Ho ya ka diphelelo tsa karolo ya 3 le 4 kgaolong ena lekgotla la motse, pele le theha komiti le ho kgetha ditho tsa komiti ya karolo ya 79 le tlameha ho ela hloko tlaleho ya mookamedi wa masepala mabapi le theho ya komiti ya mofuta ona.

2) Mookamedi wa masepala ha itlhophisetsa tlaleho e hlalositse molaong wa (1) o tlameha ho ela hloko tlhokahalo ya komiti ya mofuta ona, mme a ele tse latelang hloko

- a) matla a e keditse le tshebetso ya masepala,
- b) tlokeho ya ho fana ka matla ao le tshebetso bakeng sa ho phamisa morolo le mafolofolo tshebetsong,
- c) mabaka a etsang hore ho seke ha fanwa ka matla ao le tshebetso eo ho komiti e teng (ebang e le teng) kapa ho majoro wa phethahatso (ebang a le teng) kapa ho mosebetsi wa masepala,
- d) phumanahalo ya tjelele le disebediswa tsa tsamaiso bakeng la masepala ho tshehetsa mosebetsi wa komiti, ho kenyelletswa tlhophiso ya dintlha tsa komiti,
- e) tlhokeho ya moruo, morolo tshebediso ya disebediswa ka phethahalo,
- f) morwalo wa mosebetsi oo komiti eo e tlabang le ona bakeng sa ditho tsa yona.
- g) tlhokeho ya ho etsa diqeto boemong ba lekgotla la motse le dikarolo tsa lona,
- h) metjha e kgonahalang ya ho fokotsa phapanyetsano ya dintlha pakeng tsa dikomiti tsa lekgotla la motse ho kenyelletswa ho fetolwa ha pokelletso ya dikomiti tse ding, le
- i) boleng bo ntlafaditsweng le ho etsa qeto ka pele e bang komiti e theuwe.

3) Tlaleho ya mookamedi wa masepala e tlameha ho kenyelletsa ditshitshinyo mabapi le dintlha tse hlalositse molaong wa 109 le mokgwa wa tsamaiso ya

dikgetho o hlalositsweng molaong wa 111, ntle le tshitshinyo e nngwe le e nngwe eo aka e etsang hore komiti ya mofuta ona e seke ya thehwa.

4) Mookamedi wa masepala o tlameha ho romella tlaleho ya hae ho komiti ya phethahatso (ebang e le teng) kapa ho majoro wa phethahatso (ebang a le teng), jwaloka ha ho tlameha hobe jwalo. Moo masepala a nang le komiti ya kopanelo ya tsamiso ya phethahatso tlaleho e tlameha ho romellwa ho lekgotla la motse.

5) Komiti ya phethahatso (ebang e le teng) kapa majoro wa phethahatso (ebang a le teng), jwaloka ha ho tlameha hobe jwalo, o tlameha ho ela hloko tlaleho le ditshitshinyo tsa mookamedi wa masepala mme a diromelle mmoho le maikutlo a hae le ditshitshinyo tsa hae ho lekgotla la motse.

Ho elwa hloko ha tlaleho ya mookamedi wa masepala

109(1) Kamora hore lekgotla la motse le e le hloko tlaleho ya mookamedi wa masepala le maikutlo le tshitshinyo ya komiti ya phethahatso (ebang e le teng) kapa majoro wa phethahatso (ebang a le teng), mme lekgotla la motse le nka qeto ya ho theha komiti, lekgotla la motse le tlameha ho-

- a) ho etsa qeto ka boholo ba komiti,
- b) ho etsa qeto mabapi le matla a komiti,
- c) ho etsa qeto ka matla a fuwang komiti (ebang a le teng)
- d) ho etsa qeto ka mokgwa oo komiti eo ho tlo kgethwang ditho tsa yona kateng mme ditho tsa komiti eo dikgethwe ka mokgwa oo,
- e) ebang masepala a enale kopanelo ya tsamiso ya phethahatso mahareng a ditho tsa yona ho tla kgethwa modula setulo wa komiti,
- f) ho etsa mokgwa wa hore komiti e tla kopana jwang,
- g) ho ela hloko ho fa komiti matla a ho thonya batho bao e seng balekgotla kapa basebelletsi ba masepala jwaloka ditho tsa komiti, le
- h) ho etsa mokgwa oo komiti e tlamehang ho romella tlaleho ho lekgotla la motse, ebang masepala a enale kopanelo ya tsamiso ya phethahatso, kapa komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso, jwaloka ha ho tlameha hobe jwalo.

2) Ebang lekgotla la motse le fa komiti matla a ho thonya batho bao e seng balekgotla kapa basebelletsi ba masepala jwaloka ditho tsa komiti, le tlameha ho-

- a) ho etsa qeto ka mangolo a thuto, boiphitlello, tsebo e ikgethileng, bokgoni bo bontshitsweng le boikarabello bo o motho e o a tlamehang hoba le bona,
- b) ho etsa qeto ka mokgwa wa ho kgetha le ho thonya motho e mong le e mong wa mofuta ona, le
- c) ho etsa qeto ka moputso (ebang o le teng) bakeng sa motho e mong le e mong ya sebelletsang komiti le diphelelo tsa moputso oo, ntle le moo lekgotla la motse leka etsa qeto ya hore ditjeho tsa maeto,

moputso oo lekgotla le entseng qeto ka ona, le ditshenyehelo tse utlwahalang bakeng sa botho ba motho eo ke tsona tse tla lefuwang.

Ho etsa qeto ka bohloko ba komiti

110(1) Ha ho wa tlameha hore diporesente tse fetang mashome a mabedi ebe balekgotla ba lekgotla la motse kapa balekgotla ba leshome ba ka kgethwang jwaloka ditho tsa komiti, komiti e tlameha bonnyane ebe le balekgotla ba ba raro.

2) Ebang lekgotla la motse le fa komiti matla a ho thonya batho ba hlahositsweng molaong wa 109(g) jwaloka ditho tsa komiti le tlameha ho etsa qeto ya hore e tlameha hore ebe batho ba ba kae ba thonngwang, ntle le mona-

- a) palo ya balekgotla ba tlo sebelletsang komiti e fokotswa ka palo eo ho dumellanwang ka yona, mme
- b) ka mehla palo ya balekgotla ba ka hara komiti e tlameha ho feta palo ya batho bao e seng balekgotla ba ka hara komiti.

3) Ho keke ha fokotswa palo ya balekgotla e hlahositsweng molaong wa (2) ebang komiti e nale balekgotla ba ba raro bao e leng ditho tsa komiti, ntle ho mona palo ya ditho tsa komiti tseo e seng balekgotla kapa basebelletseng ba masepala e keke ya feta bobedi.

Mokgwa wa ho kgetha le ho kgethwa ha ditho tsa komiti

111(1) Ditho tsa komiti tseo e leng balekgotla ditlameha ho kgethwa ka mokgwa o netefatsang hore mekga le ditabatabelo tsa lekgotla la motse di ya phethahatswa ka hara komiti eo

(Molao wa 111(2) o hlakotswe ke mmuso wa sele hae ka tsebiso ya 22 ya la 16 Hlakubele 2001)

2) Hang hang kamora hore lekgotla la motse le etse qeto ka mokgwa oo ho tlo kgethwang ditho tsa komiti ka ona ho ya ka molao wa (1) le tlameha ho kgetha ditho tsa komiti.

Nako ya tshebetso ya komiti le ho tlatswa ha dikgeo tsa komiti

112(1) Ditho tsa komiti di ya kgethwa le ho thonngwa, ho ya ka molao wa (2) bakeng sa nako eo lekgotla la masepala le latelang le hlahoswang le kgethilwe.

2) Setho sa komiti se tlohella tshebetso ya sona komiting nakong ya tshebetso ya lekgotla la motse ebang setho seo se-

- a) itokolla jwaloka setho sa komiti,

- b) se tloswa jwaloka setho sa komiti ho ya ka molao wa 92,
 - c) se tlohella hoba molekgotla.
- 3) Lekgotla la motse ho ya ka molao wa 111(1), le tlameha hang ha sekgeo se hlahella, le kgethe kapa le thonye motho e mong ya tla sebelletsang komiti bakeng sa nako e neng e salletse eo ya tlohetseng tshebetso ya komiti.

Palo e neng e lebelletswe hoba teng le ho etswa ha qeto

- 113(1) Bongata ba ditho tsa komiti ditlameha hoba teng pele qeto e nkuwa mabapi le ntlha e nngwe le e nngwe.
- 2) Potso e ka pela komiti ho etswa qeto ka yona ebang bongata ba ditho bo dumellana ka yona tse teng kopanong eo.
 - 3) Ebang ho enale tekatekano sephethong sa dikgetho, modula setulo o tla etsa kgetho ya hae.

Karolo ya 2: Komiti ya phethahatso

Ho kenngwa tshebetsong ha karolo ena

114. Karolo ena e kenngwa tshebetsong masepaleng ya nang le kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso feela.

Ho etsa qeto ya ho theha komiti ya phethahatso

- 115(1) Lekgotla la motse, ka mora dikgetho tsa kakaretso tsa balekgotla kopanong ya pele, hang ka mora hore le kgethe sebuelli sa lekgotla la motse, le tlameha ho ela hloko hore le tlameha ho theha komiti ya phethahatso kapa the.
- 2) Lekgotla la motse le etsa qeto ho ya ka molao wa (1) ka mora hore le ele hloko tlaleho ya mookamedi wa masepala ho ya ka molao wa 116.

Tlaleho ya mookamedi wa masepala mabapi le komiti ya phethahatso

- 116(1) Mookamedi wa masepala ha ithophisetsa tlaleho e molaong wa 115(2) o tlameha ho ela hloko tlhokeho ya komiti ya phethahatso, mme a ele tse latelang hloko-
- a) matla le tshebetso ya masepala,
 - b) tlhokeho ya ho fana ka matla le tshebetso bakeng sa ho phamisa morolo le mafolofolo tshebetsong ya komiti ya phethahatso,
 - c) mabaka a entseng hore matla le tshebetso eo e seke ya fuwa mosebelletsi wa masepala,

- d) ho fumanahala ha tjelele bakeng sa disebediswa tsa tsamaiso ya masepala ho tshetsa mosebetsi wa komiti ya phethahatso, ho kenyelletswa le tlhophiso ya dintlha tsa komiti,
- e) tlhokeho ya mruo, tshebedisong ya disebediswa ka morolo le mafolofolo
- f) morwalo wa mosebetsi oo komiti ya phethahatso e ka jarisang ditho tsa yona,
- g) tlhokeho ya ho etsa qeto,
- h) tshusumetso eo matla ao ho fanwang ka ona aka bang le yona morolong le ditabatabelong tsa balekgotla bao ba sa kgethwang jwaloka ditho tsa komiti ya phethahatso,le
- i) ntlafatso ya boleng le ho etsa qeto ka pele ebang komiti ya phethahatso e thehwa.

2) Tlaleho e tlameha ho kenyelletsa ditshitshinyo mabapi le-

- a) matla ao hoka fanwang ka ona ho komiti ya phethahatso,
- b) sebopeho, karolelano le tshetsa ya tlaleho bakeng sa diketsahalo tsa komiti ya phethahatso le tshebediso ya matla ao ho fanwang ka ona ho yona,
- c) tshebetso ya semmuso eka tshepelwang majoro,
- d) mokgwa wa ho kgetha le motjha o ka sebediswang bakeng sa ho fumana sephetho se hlalositsweng molaong wa 43(2) wa maemo a molao,
- e) tlhalosetso mabapi le karolo le boikarabello ba komiti ya phethahatso le majoro ka lehlakoreng le leng le mookamedi wa masepala le dihloho tsa mafapha a masepala mabapi le mesebetsi ya sehloho le boikarabello ba mookamedi wa masepala, le
- f) ntlha e nngwe le e nngwe e malebana.

Ho elwa hloko ha tlaleho ya mookamedi wa masepala

117(1) Ka mora hore lekgotla la motse le ele hloko tlaleho ya mookamedi wa masepala, mme lekgotla la motse le etsa qeto ya ho theha komiti, lekgotla la motse le tlameha ho-

- a) etse qeto mabapi le boholo ba komiti ho ya ka molao wa 43(1) wa molao wa maemo,
- b) le etse qeto ka matla ao le faneng kaona ho komiti (ebang a le teng),
- c) le kgethe ditho tsa komiti ho ya ka mokgwa wa dikgetho oo lekgotla la motse le entseng qeto ka ona ho ipapisitswe le ditshitshinyo tsa mookamedi wa masepala,
- d) le kgethe mahareng a ditho le kgethe majoro ho ya ka moralo wa 3 wa molao wa maemo,
- e) le hlalose hore komiti e tlameha ho kopana jwang,

- f) le hlalose sebopeliso, karolelano le tshehetso ya ditlaleho le diketsahalo tsa komiti ya phethahatso le ho kenya tshebetsong matla ao ho fanweng ka ona ho yona,
- g) le hlalose mesebetsi ya semmuso e tshepatsweng majoro,
- h) le hlakise le ho hlalosa karolo le boikarabello ba komiti ya phethahatso le majoro ka lehlakoreng le leng le mookamedi wa masepala le dihloho tsa mafapha a masepala mabapi le mesebetsi ya sehloho le boikarabello ba mookamedi wa masepala.

2) Ebang lekgotla la motse ka mora hore le ele hloko tlaleho ya mookamedi wa masepala le etsa qeto ya hore le seke la theha komiti ya phethahatso-

- a) ntlha eo e keke ya elwa hloko hape nakong ya dikgwe tse tharo tse latelang, mme
- b) lekgotla la motse le tla sebetsa jwaloka masepala ya nang le kopanelo ya tsamiso ya phethahatso

Karolo ya 3: Majoro wa phethahatso

Ho kenngwa tshebetsong ha karolo ena

118. Karolo e na e phethahatswa feela ha masepala a enale tsamaiso ya phethahatso ya majoro.

Ho etswa ha qeto ya ho theha kantoro ya majoro wa phethahatso

119(1) Lekgotla la motse kopanong ya lona ya pele ka mora dikgetho tsa kakaretso tsa balekgotla, hang ka mora hore le kgethe sebuelli sa lekgotla la motse, le ela hloko hore le kgethe majoro wa phethahatso kapa tjhe.

2) Lekgotla la motse le nka qeto e molaong wa (1) ka mora hore ele hloko tlaleho ya mookamedi wa masepala ho ya ka molao wa 120.

Tleleho ya mookamedi wa masepala mabapi le majoro wa phethahatso

120(1) Mookamedi wa masepala ha itlhophisetsa tleleho e molaong wa 119(2) o tlameha ho ela hloko tlhokeho ya majoro wa phethahatso, mme a ele hloko-

- a) matla le tshebetso ya masepala,
- b) tlhokeho ya ho fana ka matla le tshebetso ya ho phahamisa morolo le mafolofolo tshebetsong ya majoro wa phethahatso,
- c) mabaka a entseng hore ho seke ha fanwa ka matla kapa tshebetso ho mosebelletsi e mong le e mong wa masepala,
- d) ho fumanahala ha tjhelete le disebediswa tsa tsamaiso tsa masepala bakeng sa ho tshehetsa mosebetsi wa majoro wa phethahatso, ho kenyelletswa tlhophiso ya dintlha tsa komiti ya majoro,

- e) ho fumanahala ha disebediswa tsa kantoro, thepa ya kantoro le tshehetso ya bongodi bakeng sa majoro wa phethahatso,
- f) tlhokeho ya moruo tshebedisong ya disebediswa ka morolo le mafolofolo
- g) morwalo oo majoro wa phethahatso a tlo o jarang tshebetsong ya hae,
- h) tlhokeho ya ho etsa qeto,
- i) tshusumetso ya matla ao ho fanweng ka ona eka bang le yona morolong le ditabatabelong tsa balekgotla ba sa thonngwang komiting ya majoro, le
- j) ntlafatso ya boleng le ho etsa qeto ka pele ebang majoro wa phethahatso a kgethwa.

2) Tlaleho e tlameha ho kenyelletsa ditshitshinyo mabapi le-

- a) matla ao ho ka fanwang ka ona ho majoro wa phethahatso,
- b) sebopeho, karolelano le boemo ba tlaleho tshebetsong ya majoro wa phethahatso le tshebediso ya matla ao a fuweng,
- c) tlhakisetsa le tshalosetsa ya karolo le boikarabello ba majoro wa phethahatso ka le hlakoreng le leng le mookamedi wa masepala le dihloho tsa mafapha a masepala, ka le hlakoreng le leng mesebetsi ya sehloho le boikarabello ba mookamedi wa masepala,
- d) le ntlha e nngwe le e nngwe e malebana.

Ho elwa hloko ha tlaleho ya mookamedi wa masepala

121(1) Ka mroa hore lekgotla la motse le e le hloko tlaleho ya mookamedi wa masepala mme lekgotla la motse le etsa qeto ya hore le theha kantoro ya majoro wa phethahatso, lekgotla la motse le tlameha ho-

- a) etsa qeto ka matla ao le tla a fang majoro wa phethahatso (ebang a le teng),
- b) ho kgetha majoro wa phethahatso ho ya ka moralo wa 3 wa boemo ba molao,
- c) ho hlalosa hore komiti ya majoro e tla kopana ha kae,
- d) ho hlalosa sebopeho, karolelano le boemo ba tlaleho ka tshebetsong ya majoro wa phethahatso le tshebediso ya matla ao a fuweng, le
- e) tlhakisetsa le tshalosetsa ka karolo le boikarabello ba majoro wa phethahatso ka le hlakoreng le leng le mookamedi wa masepala le dihloho tsa mafapha a masepala ka lehlakoreng le leng le mesebetsi ya sehloho le boikarabello ba mookamedi wa masepala.

2) Ebang lekgotla la motse ka mora hore le ele hloko tlaleho ya mookamedi wa masepala, le etsa qeto ya hore le seke la theha kantoro ya majoro wa phethahatso-

- a) ntlha eo e keke ya elwa hloko bakeng sa nako ya dikgwedi tse tharo tse latelang, mme
- b) lekgotla la motse le sebetsa jwaloka masepala ya nang le kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso.

Ho thehwa ha komiti ya majoro

122(1) Majoro wa phethahatso o tlameha ho theha komiti ya majoro a ipapisitse le dintlha tse latelang-

- a) matla le mesebetsi ya masepala,
- b) tlhokeho ya ho fana ka matla le mesebetsi bakeng sa ho phamisa morolo le mafolofolo tshabetsong,
- c) mabaka a hose fane ka matla kapa mesebetsi eo ho komiti e teng (ebang ele teng) kapa ho majoro waphethahatso (ebang ale teng) kapa ho mosebelletsi wa masepala,
- d) ho fumanaha ha tjelele le disebediswa tsa tsamaiso ya masepala bakeng sa ho tshehetsa mosebetsi wa komiti, ho kenyelletswa ho itlhophisetsa dintlha tsa kopano ya komiti,
- e) tlhokeho ya moruo bakeng sa tshebediso ya disebediswa ka morolo le mafolofolo,
- f) morwalo oo komiti eo e kabang le ona dithonng tsa yona,
- g) tlhokeho ya ho etsa qeto boemong ba lekgotla la motse le dibopehong tsa lona,
- h) metjha ya ho fokotsa phapanyetsano ya dintlha mahareng a dikomiti tsa lekgotla la motse, ho kenyelletswa ho fetolwa ha lesedi la komiti e nngwe le e nngwe, le
- i) ho phahamiswa kapa ho diehiswa ha boleng le ho etsa qeto ka pele ebang komiti e thehwa.

2) Ka mora hore majoro wa phethahatso a ele dintlha tse molaong wa (1) hloko majoro wa phethahatso o tlameha ho-

- a) etsa qeto ka boholo ba komiti,
- b) a etse qeto ka matla ao a fang ditho tsa komiti (ebang a le teng), le
- c) ho thonya ditho tsa komiti.

3) Ka mora hore majoro wa phethahatso a thonye ditho tsa komiti ya majoro o tlameha ho romella mabitso a ditho tsa komiti kopanong ya pele e tlwaelehileng ya lekgotla la motse

Tshebetso ya komiti le ho tlatswa ha dikgeo

123(1) Ditho tsa komiti ya majoro tse thontsweng ho ya molao wa (2) diba tshabetsong ho fihlella lekgotla la motse le latelang le kgethwa.

2) Setho sa komiti se tlohella tshebetso nakong ya lekgotla la motse ebang setho seo se-

- a) itkolla jwaloka setho sa komiti,
- b) se tloswa tshebetsong jwaloka setho sa komiti ho ya ka molao wa 93,
- c) hase tlohella hoba molekgotla

3) Majoro wa phethahatso ntle le haeba a etsa qeto ya ho fokotsa boholo ba komiti ya majoro o tlameha hore a tlatse sekgeo se teng ka pele ka moo ho kgonehang ka teng ka ho thonya motho e mong bakeng sa ho sebetsa jwaloka setho sa komiti bakeng sa nako eneng e salletsa motho ya mohlahlamang.

Hoba teng ha lenane le neng le lebelletswe le ho etsa qeto

124(1) Boholo ba ditho tsa komiti ya majoro di tlameha hoba teng pele qeto ka ntlha e nngwe le e nngwe eka etswa.

- 2) Ho etswa qeto ka potso e nngwe le e nngwe eka pela komiti ya majoro ebang bonnyane boholo ba ditho tsa komiti tse teng kopanong di dumellana ka yona
- 3) Ebang potso e nngwe le e nngwe hoba le tekatekano ya sephetho sa dikgetho, majoro wa phethahatso aka etsa kgetho ya hae.

Karolo ya 4: komiti ya tlhatlhobo

Ho thehwa ha komiti ya tlhatlhobo

125(1) Lekgotla la motse le nale komiti ya tlhatlhobo

- 2) Lekgotla la motse le tlameha ho kgetha le ho thonya ditho tsa komiti ya tlhatlhobo e seng ka mora kopano ya bobedi ya lekgotla la motse ka mora dikgetho tsa kakaretso tsa balekgotla.
- 3) Kopanong e hlalositsweng molaong wa (2) ditho tsa komiti ya tlhatlhobo di ya kgethwa le ho thonngwa hang hang ka mora hore majoro ebang masepala a enale kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso kapa moajoro wa phethahatso ebang masepala a enale tsamiso ya phethahatso ya majoro kapa sebuelli sa lekgotla la motse ebang masepala a enale kopano ya tsamaiso ya phethaha tso se ile sa kgethwa.
- 4) Komiti ya tlhatlhobo e tlameha hoba le balekgotla ba ba raro, bonnyane a le mong o tlameha hoba le tsebo le boiphitlrello ba tlhatlhobo ya tjhelete, ntle le sena-
 - a) ebang ha hona motho ya nang le tsebo le boiphitlrello mahareng a balekgotla, lekgotla la motse le tlameha ho thonya motho eo e seng molekgotla kapa mosebelleksi wa masepala ya nang le tsebo le

- boiphitllo jwaloka setho sa komiti ya tlathlho ka moputso le diphelelo tseo lekgotla la motse le tla etsang qeto ka tsona, mme
- b) sebuelli sa lekgotla la motse, setho sa komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso kapa setho sa komiti ya majoro se kase kgethwe jwaloka setho sa komiti ya tlathlho.

- 5) Hang hang ha lekgotla la motse le se le kgethile le ho thonya ditho tsa komiti ya tlathlho, le tlameha ho thonya e mong wa tsona jwaloka modula setulo wa komiti.

Tshebetso ya komiti ya tlathlho le dikgeo

126(1) Ditho tsa komiti ya tlathlho di ya kgethwa le ho thonngwa, ho ikamantswe le molao wa (2) bakeng sa tshebetso e fihlang pheletsong ha lekgotla la motse le latelang le kgethwa.

- 2) Setho sa komiti ya tlathlho se tlohella tshebetso nakong ya lekgotla la motse ebang setho seo se-

- a) itokolla jwaloka setho sa komiti ya tlathlho,
- b) tloswa tshebetsong jwaloka setho sa komiti ya tlathlho ho ya ka molao wa 92,
- c) tlohella hoba molekgotla ebang e ne e le molekgotla

- 3) Lekgotla la motse ho ya ka molao wa 125(4), le tlameha ha sekgeo se hlaha le thonye le ho kgetha motho e mong ho sebetsa jwaloka setho sa komiti ya tlathlho bakeng sa nako e neng e salletse ya mohlahlamang.

Ho tloswa ha setho sa komiti ya tlathlho tshebetsong

127. Diphelelo tsa molao wa 92 dikennngwa tshebetsong, ka diphelelo tse ikamahantseng le maemo a ditaba, bakeng sa ho tlosa setho sa komiti ya tlathlho

Karolo ya komiti ya tlathlho

128. Karolo ya komiti ya tlathlho ke ho

- a) phahamisa phethahatso, ho tshepahala le netefalletso ya tlaleho ya tjelele ho lekgotla la motse le ke lekgotla la motse,
- b) ho netefatsa hore taolo ya ka hare ya tjelele e ya lekolwa e kennngwa tshebetsong, e ya ntlafatswa bakeng sa bolokeho ya ditjeho le tshirelletso ya thepa le disebediswa tsa masepala, le

- c) ho nolofatsa dipuisano pakeng tsa yona le mookamedi wa masepala, tlathlho bo ya ka hare le Mohlahlubi wa Kakaretso.

Tshebetso le mesebetsi ya komiti ya tlathlho bo

129(1) Komiti ya tlathlho bo mabapi le mesebetsi o mong le o mong o entsweng ke kapa bakeng sa Mohlahlubi wa Kakaretso e tlameha ho-

- a) mookamedi wa masepala mmoho le mohlahlubi wa kantle le basebelletsi ba bang ba lekgotla la motse ba hlahloba meralo le ho matlafatsa tlathlho bo,
- b) ba hlahloba diphuputsotsa mohlahlubi wa ka ntle, ha holoholo-
 - i. bohlokwa ba tlaleho e saweleng diketsahalong tse tlwaelehileng tsa masepala
 - ii. ho netefatsa hore taolo ya ka hare haebe le mathata le ho etsa ditshithshinyo bakeng sa ho matlafatsa,
 - iii. ditlaleho tse nang le mabaka le phatlallatso ya lesedi mabapi le tjehelete ya selemong seo,
 - iv. ho ikamahanya le thupello ya tshebediso ya tjehelete e amohetsweng ke masepala,
 - v. ho ikamahanya le molao,
- c) ho hlahloba ditlaleho tsa mohlahlubi wa ka ntle ditlalehong tsa tjehelete,
- d) ho hlahloba mathata a sakang a rarollwa a tjehelete kapa ho hlahloba mathata ao ho ileng ha teanwa le ona nakong ya tlathlho bo,
- e) ho hlahloba keletso eo mohlahlubi wa ka ntle a faneng ka yona kapa ke motho e mong le e mong mabapi le karolo ya komiti ya tlathlho bo, le
- f) ho hlahloba kgokahanyo le tshebedisano mmoho pakeng tsa mohlahlubi wa ka ntle le mohlahlubi wa ka hare, ebang e le teng.

2) Komiti ya tlathlho bo ka ho hlompha tlathlho bo ya ka hare-

- e etse kopano ya ho tlaleha ka ho otloloha ka diphuputso tsa mohlahlubi wa ka hare, ebang di le teng,
- e hlahlobe morolo le mafolofolo tshebetsong ya tlathlho bo ya ka hare, ebang e le teng,le
- e hlahlobe dintlha tsa bohlokwa tse tlalehilweng ke tlathlho bo ya ka hare e bang e le teng.

3) Komiti ya tlathlho bo ka ho hlompha tlaleho ya tjehelete e tlameha ho-

- a) e hlahlobe bohlokwa ba meralo le metjha ya tlaleho ya tjehelete, le
- b) ho ela hloko mekgwa ya ho tshetleha ditlaleho tsa tjehelete ntle ho nka le hlakore.

4) Komiti ya tthatlhobo mabapi le taolo ya ka hare e tlameha ho-

ho lekola botjha bohlokwa ba taolo ya tsamaiso ya tjehelete,
 ho hlahloba mathata a mang le a mang a taolo ya tsamaiso ya ka hare a ileng a
 ba teng ho ya ka seratswana sa (a),
 ho hlahloba mekgwa e ka kenngwang tshebetsong bakeng sa ho rarolla
 mathata ao,le
 ho hlahloba le ho netefatsa meralo le metjha ya ho hlwaya dikarolo tse kabang
 kotsing le mekgwa e kentsweng tshebetsong ho etsa netefalletso ya taolo
 le tshirelletso dikarolong tsa mofuta oo.

5) Ha ho etswa tshebetso ya tthatlhobo, komiti ya tthatlhobo e tlameha ho-

- a) hlahloba mekgwa le metjha e kentsweng tshebetsong ho netefatsa bohlokwa le tlhophiso ya tsamaiso,
- b) ho hlahloba diphuputso tsa tthatlhobo ya mofuta oo, le
- c) ho hlahloba tlaleho ya tjehelete, bohlokwa le ho tlhophiso ya tshebediso ya disebediswa tsa masepala.

6) Komiti ya tthatlhobo e tlameha ho-

ho ela hloko le ho romella tlaleho ka ditlha tsa mookamedi wa masepala kapa
 lekgotla la motse, le
 ho etsa mesebetsi jwaloka ha lekgotla la motse le fana ka yona nako le nako.

Matla a komiti ya tthatlhobo

130. Komiti ya tthatlhobo molemong wa tlhophiso le bohlokwa ba tshebetso ya mesebetsi ya yona le phitlello tsa tshebetso ya yona eka-

- a) hlahloba lenane le leng le le leng, ditkomane le lesedi la masepala kapa mosebelletsi wa masepala,
- b) hlahloba moaho o mong le o mong moo diketsahalo tsa masepala di etsuwang teng,
- c) e ka botsa dipotso ho lekgotla la motse kapa komiti e nngwe le e nngwe le ho laela mosebelletsi e mong le e mong wa masepala ho hlahella ka pele ho yona bakeng sa ho botswa dipotso,
- d) ho fuputsa kapa ho etsa hore ho fuputswe ke mosebelletsi e mong le e mong wa masepala, ka mora ho etsa dipuisano le mookamedi wa masepala ka ntlha e nngwe le e nngwe,

- e) ho etsa bonnete ba hore bohlokwa ba maano a tjehelete, tsamaisole tlaleho dikennngwa tshebetsong mme di ya phethahatswa, le
- f) ho nolofatswa ntlafatso ya boemo ba tlaleho ya tjehelete.

Dikopano, metjha le tlaleho ya komiti ya tthatlhobo

131(1) Komiti ya tthatlhobo bonnyane e tlameha hoba le dikopano tse nne tse tlwaelehileng nakong ya selemo sa ditjhelete ka nako, letsatsi le sebaka seo e entseng qeto ka sona.

- 2) Mookamedi wa masepala o tlameha ho etsa tshebetso ya tsamaiso kapa a etsa hore ho etswe tshebetso ya tsamiso ya komiti.
- 3) Komiti ya tthatlhobo e tlameha ho romella tlaleho ya yona ho mookamedi wa masepala le ditshitshinyo tsa yona.
- 4) Mookamedi wa masepala o tlameha ho romella tlaleho ya komiti ya tthatlhobo mmoho le ditshitshinyo tsa hae ho lekgotla la motse le dikomiti tse amehang le ho dihloho tsa mafapha e bang ho hlokahala.

Lenane le tlamehang hoba teng le ho etswa ha qeto

132(1) Bongata ba ditho tsa komiti ya tthatlhobo di tlameha hoba teng pele ho etswa qeto ka ntlha e nngwe le e nngwe.

- 2) Potso e ka pela komiti ya tthatlhobo ho etswa qeto ka yona ebang bonnyane bongata ba ditho tse teng kopanong bo dumellana ka yona.
- 3) Ebang ho enale ho lekalekana sephethong sa dikgetho, modula setulo o etsa kgetho ya hae.

Ho nolofatswa ha mosebetsi wa komiti ya tthatlhobo

133(1) Mookamedi wa masepala le mosebetsi e mong le e mong wa masepala ba tlameha ho-

thusa komiti ya tthatlhobo ho etsa tshebetso ya yona, ho hlahisa boka e nngwe le e nngwe kapa lesedi le hlokuwang ke komiti ya tthatlhobo, tlhokomelo le taolo eo a e tshepetsweng, le ho hlahella ka pala komiti ya tthatlhobo ha laetswe hore a etse jwalo le ho araba potso e nngwe le e nngwe kapa dipatlisiso tsa komiti ka botshepehi le ho ya ka tsebo ya hae.

- 2) Mookamedi wa masepala ka mora dipuisano le hloho ya lefapha le malebana aka

laela mosebelle tsi e mong le mong hore a thuse kapa a hlahe ka pela komiti ya tlhatlhubo.

Karolo ya 5: komiti ya tjehele kopanelong ya tsamaiso ya phethahatso

Ho thehwa ha komiti ya tjehele

134. Lekgotla la motse la masepala le nang le kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso ka mora hore le kgethe sebuelli sa lekgotla la motse, le kgetha ditho tsa komiti ya tjehele.

Sebopeho sa komiti ya tjehele

135(1) Lekgotla la motse le hlalositse molaong wa 134 le tlameha ho kgetha e seng ho feta diporesente tse 20 tsa balekgotla kapa balekgotla ba 10, e leng bonnyane, jwaloka ditho tsa komiti ya tjehele. Komiti ya tjehele ha ya tlameha hoba le ditho tse ka tlase ho bo raro.

2) Sebopeho sa komiti ya tjehele se tlameha ho kenyelletsa mekgatlo le ditabatabelo tsa yona ka hara lekgotla la motse mme e tlameha hoba le kemedi ka mokgwa oo e leng ka teng ka hara lekgotla la motse.

Karolo ya komiti ya tjehele

136. Karolo ya komiti ya tjehele ke ho netefatsa matlafatso kelohloko le tsamaiso ya disebediswa tsa masepala le phano ya ditshebelletso ho baahi ba tikelohong ya masepala.

Mesebetsi le matla a komiti ya tjehele

137(1) Komiti ya tjehele e tlameha ho-

- a) hlwaya ditlhoko tsa masepala,
- b) ho sheba botjha le ho hlahloba ditlhoko tseo ka tatellano ya bohlokwa ba tsona,
- c) ho sisinya maanong a lekgotla la motse, diprograma le ditshebelletso hore di toboketse ditlhoko tsa mantlha ka mokgwa wa ho ntshetsapele maano a kahisano ho lekanyetsa phaello le tshebediso ya tjehele, le ho ikamahanya le ntshetsapele ya maano a boemong ba matjhaba le profensi.
- d) ho sisinya mekgwa ya mantlha, ho kenyelletswa le dikamano le mekgwa e meng ya ntshetsapele, ho phethahatsa maano, diprograma le ditshebelle molemong wa kuno ya setjhaba,
- e) ho hlwaya le ho ntshetsapele mokgwa oo tswellopele ya ho kenya maano tshebetsong, diprograma le ditshebelletso tse hlalositse seratswaneng sa (c) di ka hlahlojwang ka teng, ho kenyelletswa

tshebetso ya mantlha ya masepala mme hobe le ho tshwana mmusong wa sele hae kakaretso

- f) ho hlaloha tswellopele mabapi le tshebetso ya mantlha,
- g) ho sheba botjha tshebetso ya masepala moleng wa ho ntlafatsa-
 - i. moruo, tlhophiso le morolo wa masepala,
 - ii. tlhophiso ya ho laola mekitlane le phaello le ditshebellotso tsa pokello ya mekitlane, le
 - iii. ho kenya tshebetsong malao ya tsheho ya meedi ya bomasepala.
- h) ho hlokomela tsamaiso ya masepala ho ikamahatswe le maano a lekgotla la motse,
- i) ho bona hore phano ya ditshebellotso ho setjhaba sa masepala eya phethahatswa,
- j) ho e tsa mesebetsi, ho phethahatsa tshebetso le ho kenya tshebetsong matla ao lekgotla la motse le ka fanang ka ona komiting,
- k) tlaleho ya selemo ho kenyeletswa le baahi le mekgatlo ya baahi dintlheng tsa masepala, le
- l) ho netefatsa hore maikutlo a setjhaba a mamelwa le ho tlaleha ka diqeto tsa lekgotla la motse.

2) Komiti ya tjelele e tlameha ho tlalehela lekgotla la motse ka diqeto tsohle tse nkuweng ke komiti.

Nako ya tshebetso ya ditho tsa komiti ya tjelele

138. Ditho tsa komiti ya tjelele dikgethwa hoba tshebetsong ho fihlella tshebetso e molaong wa 137 e phethahaditswe, ha lekgotla la motse le latelang le hlaloswa le kgethilwe.

Dikgeo tsa tshebetso

139(1) Setho sa komiti ya tjelele se tlohella tshebetso ebang setho seo se-

- a) itokolla jwaloka setho sa komiti,
- b) se tloswa tshebetsong jwaloka setho sa komiti ho ya ka molao wa 92, kapa
- c) se tlohella hoba molekgotla

2) Ho tlatswa ha sekgeo komiting ya phethahatso ho etswa ho ya molao wa 133.

Lenane le tlamehang hoba teng le ho etswa ha qeto

140(1) Bongata ba ditho tsa komiti ya tjelele tse etsang lenane le tlamehang hoba teng ditlameha hoba teng kopanong.

- 2) Potso eka pela komiti ho etswa qeto ka yona ha bongata ba ditho tse teng kopanong bo dumellana ka yona.
- 3) Ebang ho enale ho lekana sephethong sa dikgetho, setho se nkang boikarabello ba kopano se etsa kgetho ya sona.

Karolo ya 6: Dikomiti tsa keletso

Ho thehwa le ho qhalwa ha dikomiti tsa keletso

- 141(1) Lekgotla la motse leka theha komiti ya keletso ka batho bao e seng balekgotla kapa basebelletsi ba masepala ho ya ka karolo ena.
- 2) Lekgotla la motse leka qhala komiti ya keletso e theuweng ho ya ka molao wa (1).
 - 3) Lekgotla la motse pele le theha komiti ya keletso le ho thonya ditho tsa yona le tlameha ho ela hloko tlaleho e tswang ho mookamedi wa masepala mabapi le komiti ya mofuta ona

Tlaleho ya mookamedi wa masepala mabapi le komiti ya keletso

- 142(1) Mookamedi wa masepala ha itlhophisetsa tlaleho e molaong wa 139(3) o tlameha ho ela hloko tlhokeho ya komiti ya mofuta ona mme a ele hloko tsena-
- a) matla le tshebetso ya masepala,
 - b) tlhokeho ya hoba le keletso ya mantlha ha ho sebediswa matla le tshebetso bakeng sa ho kgothalletsa bohlokwa le tlhophiso,
 - c) mabaka a hore hobaneng keletso e hlokeha ha tswe ho basebelletsi ba masepala kapa bafani ba ditshebelletso, ho kenyelletswa baeletsi,
 - d) ho fumaneha ha tjehele le tsamaiso ya disebediswa tsa masepala bakeng sa ho tshehetsa mosebetsi wa komiti ya keletso, ho kenyelletswa tlhophiso ya dintlha tsa kopano ya komiti,
 - e) tlhokeho ya moruo, bohlokwa le tlhophiso ya tshebediso ya disebediswa,
 - f) morwalo le boemo boo komiti ena etlabang le bona ho ditho tsa yona,
 - g) tlhokeho ya ho hokahanya ho etswa ha qeto boemong ba lekgotla la motse le dikarolong tsa lona,
 - h) metjha ya ho fokotsa phapanyetsano ya dintlha pakeng tsa dikomiti tsa lekgotla la motse, ho kenyelletswa ho fetolwa ha bopaki ba komiti tse ding, le
 - i) ntlafatso ya boleng le ho etswa ha qeto ka pele ebang komiti e thehwa.
- 2) Tlaleho ya mookamedi wa masepala e tlameha ho kenyelletsa ditshitshinyo mabapi le dintlha tse molaong wa 143 ntle ho tshitshinyo e nngwe le e nngwe eo aka e etsang hore komiti eo e seke ya thehwa.

- 3) Mookamedi wa masepala o tlameha ho romella tlaleho ya hae ho komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso kapa masepaleng ya nang le kopanelo ya tsamiso ya phethahatso, ho komiti ya tjelete.
- 4) Phethahatso kapa komiti ya tjelete kapa majoro wa phethahatso o tlameha ho ela hloko tlaleho le ditshitshinyo tsa mookamedi wa masepala, mme a diromelle mmoho le maikutlo a hae le ditshitshinyo ho lekgotla la motse.

Ho elwa hloko ha tlaleho ya mookamedi wa masepala

143. Kamora hore lekgotla la motse le ele hloko tlaleho ya mookamedi wa masepala le maikutlo le tshitshinyo ya phethahatso kapa komiti ya tjelete kapa majoro wa phethahatso, mme lekgotla lamotse le e tsa qeto ya ho theha komiti, lekgotla le tlameha ho-

- a) ho etsa qeto ka boholo ba komiti,
- b) ho etsa qeto ka tshebetso ya komiti,
- c) ho etsa qeto ka keletso eo le e batlang ho tswa ho komiti,
- d) ho sisinya ditho tsa komiti,
- e) ho thonya mahareng a ditho tseo modula setulo wa komiti,
- f) ho hlalosa hore komiti e tlameha ho kopana neng,
- g) ho hlalosa hore komiti e tlameha ho romella tlaleho ya yona neng ho lekgotla la motse,
- h) ho e tsa qeto ka nako ya tshebetso ya komiti, le
- i) ho etsa qeto ka moputso (ebang o le teng) wa motho e mong le e mong ya sebelletsang komiti le diphelelo tsa moputso oo, ntle ho moo lekgotla la motse le ka etsa qeto ya hore ke ditjeho tsa maeto feela tse tla lefellowang, ka moputso oo lekgotla la motse le entseng qeto ka ona, le tshebediso ya tjelete bakeng sa mabaka a bohlokwa molemong wa botho ba motho eo ba komiti a tla lefellowa.

Nako ya tshebetso bakeng sa ditho tsa komiti

144. Ditho tsa komiti ya keletso dithonngwa bakeng sa nako eo lekgotla la motse le tla etsang qeto ka yona, ho ikamahantswe le molao wa 145.

Dikgeo tsa mosebetsi

145(1) Setho sa komiti ya keletso se tlohella hoba setho ebang se-

- a) itokolla tshebetsong jwaloka setho sa komiti, kapa
 - b) se tloswa tshebetsong jwaloka setho sa komiti.
- 2) Ho tlatswa ha sekgeo sa mosebetsi bakeng sa komiti ya keletso ho ikamahangwa le molao wa 143(a).

Lenane le lebelletsweng hoba teng le ho etswa ha qeto

146(1) Bongata ba ditho tsa komiti ya keletso di tlameha ho etsa lenane lebelletsweng kopanong.

2) Potso e ka pela komiti ho etswa qeto ka yona ebang bongata ba ditho tse teng kopanong bo dumellana ka yona.

Karolo ya 7: Dikomiti tsa Ad hoc

Ho thehwa le ho qhalwa ha dikomiti tsa ad hoc

147(1) Lekgotla la motse kapa komiti ya phethahatso kapa moo masepala a nang le kopanelo ya phethahatso, komiti ya tjhelete nako e nngwe le e nngwe e ka theha komiti ya ad hoc ho sebetsana kapa ho eletsa lekgotla la motse mabapi le ntlha e itseng.

2) Komiti ya ad hoc e tlohella hoba tshebetsong ha-

- a) ha e romella tlaleho ya yona ya moshwelella ho lekgotla la motse kapa ho komiti e e thehileng, kapa
- b) lekgotla la motse kapa komiti e e thehileng, e ye qhala.

Tshebetso ya dikomiti tsa ad hoc

148. Lekgotla la motse kapa komiti e thehang komiti ya ad hoc e tlameha ho etsa qeto ka tshebetso ya komiti ya ad hoc hae e e theha.

Ho tloswa tshebetsong ha ditho tsa komiti ya ad hoc

149. Lekgotla la motse kapa komiti e ye thehileng e ka tlosa setho kapa ditho tsa komiti ya ad hoc nako e nngwe le e nngwe.

Karolo ya 8: dikomiti tsa wate

Ho etsa qeto ya ho theha dikomiti tsa wate

150(1) Lekgotla la motse e seng ho feta dikgwedi tse leshome le metso e mebedi ka mora hore lekgethwe le tlameha ho etsa qeto ya hore le theha komiti ya wate ya tsamaiso.

2) Molemong wa ho etsa qeto mabapi le molao wa (1) mookamedi wa masepala o tlameha ho romella tlaleho ya hae ho lekgotla la motse.

3) Mookamedi wa masepala ha itlhophisetsa tlaleho e molaong wa (1) o tlameha ho ela hloko tlhokeho ya komiti ya wate, a ele hloko tse latelang-

- a) matla le tshebetso ya masepala tikolohong eo,
- b) tlhokeho ya ho matlafatsa baahi le mekgatlo ya baahi ka hara masepala molemong wa ho nka karolo ho etsweng ha diqeto tse ba amang,
- c) tlhokeho ya ho matlafatsa phitlollo ho batho ba senang meyetla tsamaisong ya ho etsa qeto,
- d) mekgwa e meng ya ho kgothalletsa setjhaba ho nkeng karolo dintlheng tse sebediswang ke mmuso wa sele hae le ke masepala,
- e) tlhokeho ya ho matlafatsa dipuisano dipakeng tsa masepala le baahi le mekgatlo ya baahi e tikolohong ya masepala,
- f) tlhokeho ya ho matlafatsa ponalletso le ho ntlafatsa boikarabello ba masepala,
- g) tlhokeho ya masepala ya ho rerisana le baahi le mekgatlo ya baahi ka hara tikoloho ya ona mabapi le boemo, boleng le tthalosetso ya ditshebelletso,
- h) tlhokeho ya ho potlakisa dikarabo ho masepala,
- i) ho fumaneha ha tjelele le disebediswa tsa tsamaiso ya masepala ho tshhehisa mesebetsi ya dikomiti tsa wate, ho kenyelletswa tlhophiso ya dintlha tsa kopano ya komiti,
- j) tshhehiso ya tsamaiso eo masepala a ka kgonang ho fana ka yona le karolo ya ho aha bokgoni eo masepala a ka e bapalang,
- k) tlhokeho ya moruo, tlhophiso le bohlokwa ba tshhebediso ya disebediswa tsa masepala, le
- l) ntlafatso ya boleng potlakiso le matlafatso ya ho etsa qeto ebang dikomiti tsa wate dithehwa

4) Mookamedi wa masepala o tlameha ho romella tlaleho ya hae ho komiti ya phethahatso kapa ho majoro wa phethahatso ebang masepala a enale kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso ho lekgotla la motse.

5) Komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso o tlameha ho ela hloko tlaleho le ditshitshinyo tsa mookamedi wa masepala mme a diromelle mmoho le maikutlo a hae le ditshitshinyo ho lekgotla la motse.

Ho elwa hloko ha tleleho ya mookamedi wa masepala

151(1) Kamora hore lekgotla la motse le ele hloko tlaleho ya mookamedi wa masepala le maikutlo le tshitshinyo ya komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso l lekgotla la motse le etsa qeto. ebang lekgotla la motse le amohela tshebetso le tlameha ho etsa qeto ka boholo ba komiti ya wate e nngwe le e nngwe.

2) Ha lekgotla la motse le amohela tsamaiso ya komiti ya wate, le tlameha ho romella wate e nngwe le e nngwe molekgotla a le mong hoba kgethuweng ka ho lekana ho emela mokgatlo wa dipolotiki ka hara lekgotla la motse, wateng e nngwe.

- 3) Molekgotla ya romelletsweeng ho ya ka molao (2) o tlameha ho thusa molekgotla wa wate eo (ka bodula setulo) le ho tsamaisa komiti ya wate.
- 4) Lekgotla la motse le tlameha ho romella moetapele wa setso wateng e kenyelletsang tikoloho ya matla a borena eo moetapele wa setso a emetseng ka hara lekgotla la motse, ntle le ha tikoloho ya matla a borena e wela tlasa diwate tse fetang bonngwe, moetapele wa setso o tla sebetsa dikomiting tsa diwate tse pedi.
- 5) Molekgotla ya emetseng wate, ebang lekgotla la motse le hana tsamaiso aka theha komiti ya wate bakeng sa wate ya hae.

Karolo le tjhebelopele ya dikomiti tsa wate

152(1) Karolo ya tsamaiso ya komiti ya wate ke ho matlafatsa hoba le karolo tokolohong ya mmuso wa sele hae.

2) Komiti ya wate e tlameha ho leka hore

- a) e hlahise ditlhoko le dingongoreho tsa baahi ba wate e emetseng,
- b) e hlwaye dintho tsa mantlha tse hlokanang ho ntshetswapele wateng ya yona,
- c) e thehe dipuisano le lekgotla la motse, ka molekgotla wa wate, ho netefatsa hore masepala o-
 - i. araba ditlhoko le dingongoreho tsa baahi ba wate ya yona,
 - ii. ho etsa hore baahi ba be le karolo ho hlwaeng le ho qoholla ditlhoko tsa mantlha,
 - iii. ho hlwaya disebediswa tsa wate bakeng sa ditlhokeho tsa kopano,
 - iv. ho ntlafatsa boikarabello ba masepala bakeng sa baahi ba wate eo, le
 - v. ho thusa baahi hore ba fitlhelle ditshebelletso tsa masepala.

d) ho hlahloba diprograma le ditshebelletso wateng ya yona,le

e) ho ntlafatsa dikamano mahareng a baahi ba wate le masepala le mekgatlo ya baahi.

Ho etswa ha qeto ka nako, letsatsi le sebaka sa kopano

153(1) Modula setulo,ka mora ho etsa dipuisano le molekgotla ya hlalositse molaong wa 151(2) le moetapele e mong le e mong wa setso ho ya ka molao wa 151(3) o etsa qeto ka letsatsi,nako le sebaka sa kopano ya komiti ya wate, ntle le mona

- a) Komiti ya wate e tlameha ho kopanela wateng e amehang, mme,
- b) kopano ya komiti ya wate e keke ya tshwarwa ka letsatsi leo kopano ya lekgotla la motse e tshwerweng ka lona.

2) Dipehelo tse molaong wa 2(3) di phethahatswa ha ho etswa qeto ka sebaka sa kopano ya komiti ya wate.

3) Modula setulo, ebang bongata ba ditho tsa komiti ya wate di mokopa ka ho mongolla hore a tshware kopano e kgethileng ya wate o tlameha ho tshwara kopano ka letsatsi le kopong mme ka nako le sebaka seo a tla etsang qeto ka sona.

Karolelano ya dikopano

154. Komiti ya wate e ka kopano ka moo ho hloka halang ka teng empa bonnyane makgetlo a tsheletseng nakong ya selemo se seng le se seng.

Dikpanong tsa komiti ho dumelletse setjhaba le baqulutsi ba ditaba

155. Kopanong ya komiti ya wate ho dumelletse baahi ba wate eo le baqulutsi ba ditaba.

Boitshwaro ba ditho tsa komiti ya wate

156. Dipehelo tsa molao wa boitshwaro le molao wa 29 di ka phethahatswa ho ditho tsa komiti ya wate.

Ditsebiso tsa dikopano tsa dikomiti tsa wate

157(1) Modula setulo wa komiti ya wate o tlameha ho fana ka tsebiso ya kopano e nngwe le e nngwe ya komiti ya wate sethong se seng le se seng sa komiti ya wate, ntle le ha komiti e nale mongodi ho ya ka molao wa 159, mongodi ke yena ya tla fanang ka ditsebiso tsa mofuta oo.

2) Tsebiso e hlalositsweng molaong wa (1) ho tlameha hore ho fanwe ka yona bonnyane dihora tse mashome a mabedi pele ho letsatsi la kopano.

Lenane le tlamehang hoba teng le ho etswa ha qeto

158(1) Bongata ba ditho tsa komiti ya wate bo tlameha hore bo fitlhelle lenane le tlamehang hoba teng kopanong.

2) Potso eka pela komiti ya wate ho etswa qeto ka yona ebang bongata ba ditho tse teng kopanong bo dumellana ka yona.

3) Ebang potsong e nngwe le e nngwe eka pela komiti ya wate hoba le tekano ya

sephetho sa dikgetho, modula setulo o etsa kgetho ya hae.

Dintlha tsa kopano

159(1) Modula setulo wa komiti ya wate o tlameha ho netefatsa hore dintlha tsa kopano di ya bolokwa.

2) Komiti ya wate ka mabaka a molaong wa (1) dika kgetha setho se le seng jwaloka mongodi wa komiti ya wate.

Ho kgethwa ha ditho tsa komiti ya wate

160. Ho thongwa le ho kgethwa ha ditho tsa komiti ya wate ho tla etsa ho latela metjha ya lekgotla la motse bakeng sa nako le nako.

(Molao wa 160 o fetotsweng ke mmuso wa sele hae ka tsebiso ya 41 ya 29 Phupu 2001)

Ditho tsa komiti ya wate di tlameha ho ya dikopanong tsa lebatowa le dikopanong tsa komiti.

161(1) Setho sa komiti ya wate se tlameha ho ya kopanong e nngwe le e nngwe ya lebatowa le dikopanong tsa komiti ya wate, ntle le ha se entse kopo ya hoba siyo pele kopano ya lebatowa e qala ho modula setulo.

2) Komiti ya wate eka tlosa setho sa yona jwaloka setho sa komiti ya wate ebang sene selesiyo kopanong-

- a) ntle le kopo ya hoba siyo dikopanong tse latellanang tse tharo tsa komiti ya wate, kapa
- b) ha entse kopo bakeng sa dikopano tse tsheletseng kapa tse fetang tse latellanang tsa komiti ya wate.

Nako ya tshebetso bakeng sa ditho tsa komiti ya wate

162(1) Ho ipapisa le molao wa (2) setho sa komiti ya wate se kgethwa hoba tshebetsong jwaloka setho bakeng sa nako ya dilemo tse pedi.

2) Setho sa komiti ya wate se tlohella hoba tshebetsong ya komiti ebang se-

- a) se tloswa komiting ho ya ka molao wa (1),
- b) se itokolla tshebetsong,
- c) ha se se sa ngodiswa jwaloka mokgethi wa wate eo
- d) ebang komiti e qhalwa ho ya ka molao wa 164, kapa
- e) ebang se tloswa jwaloka setho nakonn e nngwe le enngwe eo ho etswang kgetho ya lebatowa la wate eo.

- 3) Sekgeo se hlahang ho ya ka molao wa (2)(a) ho fihla ho (c) se tlatswa kopanong ya pele ya lebatowa la wate eo. Sekgeo se hlahellang ho ya ka molao wa (2)(e) se tlatswa kopanong eo setho seo se tlositsweng ho yona.
- 4) Sekgeo sa nakwana se hlahellang komiting ya wate se tlatswa ho ya ka motjha oo lekgotla la motse le entseng qeto ka ona nako le nako.

(Molao wa 162(4) o fetotswe ke mmuso wa sele hae ka tsebiso ya 41 ya 29 Phupu 2001)

- 5) Motho ya kgethuweng ho ya ka molao wa (4) o tlatsa sekgeo seo bakeng sa nako e neng e salletse eo ya mohlahlamang.

Tshebetso le matla a komiti ya wate

163(1) Komiti ya wate eka-

- a) etsa ditshitshinyo ka ntlha e nngwe le e nngwe e amang wate ya yona ho modula setulo kapa, ho lekgotla la motse ka modula setulo kapa ho komiti ya lekgotla la motse,
- b) ho hlophisa mehoo, ditlhodisano le ho keteka ho ntlafatsa serithi le bohlweki ba wate le masepala,
- c) ho fa baahi lesedi ka tshebelletso tsa masepala wateng eo le diketsahalo tsa wate kapa masepala ka kakaretso,
- d) ho ntlafatsa polokeho le ntshetsopele ya setso le tlhaho le nalane ya botjhaba ka hara wate,
- e) ho phethahatsa mesebetsi eo le ho kenya tshebatsong matla jwaloka ha lekgotla la motse le fane ka ona,
- f) ho hlophisa dikopano tsa lebatowa wateng ya yona,
- g) ho theha dikomiti tsa tlatsetso tsa ditho tsa yona le baahi ba bang ba wate ho fuputsa le ho etsa ditshitshinyo ho yona mabapi le ntlha e nngwe le e nngwe e malebana le tjebelopele tsa komiti ya wate,
- h) ho theha dikomiti tsa tlatsetso tsa batho ba e metseng sehlopha sa baahi se hlwauweng ka hara wate, hore sehlophisitswe kapa tjhe, se arolelanang ka ho tshwana moruo kapa ditabatabelo tsa boahi kapa dipehelo,
- i) ho hlophisa wateng ya yona le ho etsa ditletlebo ho tshehetsa kapa ho setshehetse tabatabelo e nngwe le e nngwe e etsuweng kapa e tlo etsuwang ke lekgotla la motse kapa ke mang kapa mang e amang wate ya yona,
- j) ho araba memo e nngwe le e nngwe ya masepala kapa mang kapa mang ho hlahisa maikutlo, ho etsa dipontsho mabapi kapa ho hanytsana le masepala ka tababelo e nngwe le e nngwe kapa le mang kapa mang,
- k) ho ya le ho nkakarolo ho mamelweng ha maikutlo a setjhaba ka kemedi e kgethilweng ke yona,

- l) ho romella setho kapa ditho hoba karolo ya kopano ya lekgotla la motse e nngwe le e nngwe kapa kopanong ya komiti,
- m) ho etsa tletlebo ka ntlha e nngwe le e nngwe ho masepala hole fapha le malebana kapa ho mookamedi wa masepala,
- n) ho etsa kopo ho lekgotla la motse ya hore masepala a fane ka tshebetso kapa matla a masepala ho yona molemong wa wate ya yona,
- o) ho sebetsa mmoho le komiti e nngwe le e nngwe ya wate tikolohong ya masepala,
- p) ho mema mookamedi wa masepala kapa hloho ya lefapha la masepala kapa mosebelleksi e mong le e mong wa masepala ho karolo ya kopano e nngwe le e nngwe ya yona, le
- q) ho kopana le mookamedi wa masepala kapa dihloho tsa mafapha a masepala mabapi le ntlha e nngwe le e nngwe e amanang le wate.

2) Ha komiti ya wate e etsa tshitshinyo mabapi le ntlha e amang wate ya yona ka modula setulo, modula setulo o tlameha ho romella ntlha e tlamehang hore e sekasekwe hobe ho etswe kgetho mabapi le yona mabapi le ntlha e o ho ya ka molao wa 54 ho mookamedi wa masepala.

Ho qhalwa ha komiti ya wate

164(1) Komiti ya wate eka qhalwa ka tabatabelo e etswang ke bongata ba bakgethi ba ingodisitseng wateng eo bateng kopanong ya lebatowa.

2) Komiti ya wate eka qhalwa ka tabatabelo ya bongata ba ditho tsa yona nakong ya kopano ya komiti ya wate.

3) Ha lekgotla la motse le nale maikutlo a hore komiti ya wate hae phethahatse boikarabello ba yona pele e etsa tabatabelo ya ho qhala komiti e tlameha ho fa komiti monyetla wa ho araba menyenyetsi ka ho ngola.

Ho shejwa ha tshebetso ya komiti

165(1) Sebuelli sa lekgotla la motse ha ngata ka moo se kgonang empa bonnyane ha nngwe ka selemo se tlameha ho bitsa kopano ya badula ditulo ba dikomiti tsa diwate.

2) Kopanong e molaong wa (1) ho tlameha hore ho shejwe tshebetso ya komiti ya wate mme ho etswe ditshitshinyo tse malebana ho lekgotla la motse.

Ho nolofatswa ha mosebetsi wa komiti ya wate

166. Lekgotla la motse le tlameha ho fana ka tshehetso ho dikomiti tsa wate.

Karolo ya 9: Komiti ya ho etsa moralo wa ntshetsopele ya kahisano

Ho thehwa ha komiti bakeng sa ho etsa moralo wa ntshetsopele ya kahisano

167(1) Karolo ena e phethahatswa ho masepala ya nang le tsamaiso ya phethahatso.

- 2) Masepala ya nang le kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso, komiti ya phethahatso e tlameha ho hlokomela ho etswa ha moralo wa ntshetsopelo ya kahisano ya masepala. Ho masepala ya nang le tsamaiso ya phethahatso ya majoro, majoro wa phethahatso o tlameha ho hlokomela ho etswa ha moralo wa ntshetsopele ya kahisano.

Ho etsa qeto ya ho theha komiti

168(1) Lekgotla la motse hale theha komiti e hlokomelang ho etswa ha moralo wa ntshetsopele ya kahisano le tlameha ho ela hloko dintlha tse latelang-

- a) ho fumanaha ha tjelele le disebediswa tsa tsamaiso ya masepala ho tshehetsa mosebetsi wa komiti, ho kenyelletswa le tlhophiso ya ditlha tsa kopano ya komiti,
- b) tlhokeho ya moruo, tlhophiso le bohlokwa ba tshebedisos ya disebediswa,
- c) morwalo oo komiti eo e tla o jarisang ditho tsa yona,
- d) tlhokeho ya ho hokahanya ho etswa ha qeto boemong ba lekgotla la motse le dikarolong tsa lona,
- e) metjha ya ho fokotsa phapanyetsano ya dintlha dipakeng tsa dikomiti tsa lekgotla la motse, ho kenyelletswa ho fetolwa ha bopaki ba komiti kapa dikomiti tse ding, le
- f) ho ntlafatswa le ho diehiswa ha boleng le ho etswa ha qeto ka pele ebang komiti e thehwa.

2) Lekgotla la motse le tlameha ho-

- a) etsa qeto ka boholo ba komiti,
- b) ho etsa qeto ka bopaki ba komiti,
- c) ho etsa qeto ka matla ao le a fang komiti (ebang a le teng),
- d) ho kgetha le ho thonya ditho tsa komiti,
- e) ho thonya hara ditho tseo modula setulo wa komiti,
- f) ho hlalosa hore komiti e lokela ho kopana ha kae,
- g) ho ela hloko ho fa komiti matla a ho thonya batho bao e seng balekgotla kapa basebelletsi ba masepala jwaloka ditho tsa komiti, le
- h) ho hlalosa hore komiti e tlameha ho romella tlaleho ya yona ho lekgotla la motse ka makgetlo a makae.

3) Ebang lekgotla la motse nakong e nngwe le e nngwe le etsa qeto ya ho fa komiti matla aho thonya batho bao e seng balekgotla kapa basebelletsi ba masepala

jwaloka ditho tsa komiti, le tlameha ho-

- a) etsa qeto ka mangolo a thuto, boiphitlello, tsebo e ikgethang, bokgoni le katleho eo motho eo ya tlamehang hoba le yona hore aka thonngwa jwaloka setho sa komiti,
- b) ho etsa qeto ka motjha o tla latelwang bakeng sa ho kgetha le ho thonya motho wa mofuta ona, le
- c) ho etsa qeto ka moputso (ebang o le teng) bakeng sa motho ya sebelletsang komiti le dipheho tsa moputso oo, ntle le moo lekgotla la motse leka etsa qeto ya hore ke ditjeho tsa maeto tse tla lefellowang, ka tefo eo lekgotla la motse le tla etsang qeto ka yona, le ditjeho tsa bohlokwa bakeng sa botho ba komiti tse tla lefellowang.

Ho etswa ha qeto ka bohloko ba komiti

169(1) Ho keke ha kgethwa balekgotla ba fetang diporesente tse mashome a mabedi jwaloka ditho tsa komiti bonnyane komiti e tlameha hoba le ditho tse tharo tseo e leng balekgotla.

2) Ebang lekgotla la motse le fa komiti matla aho thonya batho ho ya ka molao wa 168(2)(g) jwaloka ditho tsa komiti, le tlameha ho etsa tekanyetso ya lenane le tla thonngwang, ntle le moo-

- a) lenane la balekgotla baka sebelletsang komiti lefokotswa ka lenane le dumellanang, mme
- b) lenane la balekgotla basebelletsang komiti ka mehla le feta lenane la batho ba bang ba ka hara komiti.

3) Ho keke ha fokotswa lenane la balekgotla ho ya ka molao wa (2) ebang komiti e nale ditho tse tharo tseo e leng balekgotla, ntle le moo lenane la ditho tsa komiti tseo e seng balekgotla kapa basebelletsang ba masepala le keke la feta bobedi.

Tsamaiso ya dikgetho le ho kgethwa ha ditho tsa komiti

170(1) Ho kgethwa ha ditho tseo e leng balekgotla ho tlameha ho etswa ka mokgwa o netefatsang hore mekgatlo le ditabatabelo tsa yona ka hara lekgotla la motse di ya phethahatswa ka hara lekgotla la motse.

(Molao wa 170(2) o hlakotswe ke mmuso wa sele hae ka tsebiso ya 22 ya 16 Hlakubele 2001)

3) Hang ka mora hore lekgotla la motse le etse qeto ka tsamaiso ya dikgetho ho ya ka molao wa (1) lekgotla la motse le tlameha ho kgetha ditho tsa komiti.

Karolo ya 10: Komiti ya ho etsa tshebetso ya botsamaisi

Ho thehwa ha komiti e etsang tshebetso ya botsamaisi

171(1) Karolo ena e phethahatswa feela ho masepala ya nang le tsamaiso ya phethahatso.

- 2) Ho masepala ya nang le kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso, komiti ya phethahatso e tlameha ho hlokomela ho etswa ha tshebetso ya botsamaisi ba masepala. Ho masepala ya nang le tsamaiso ya phethahatso ya majoro, majoro o tlameha ho hlokomela ho etswa ha tshebetso ya botsamaisi.

Ho etsa qeto ya ho theha komiti

172(1) Ha lekgotla la motse le theha komiti e hlokomelang ho etswa ha tshebetso ya botsamaisi le tlameha ho ela dintlha tse latelang hloko-

- a) ho fumaneha ha tjehele le disebediswa tsa masepala bakeng sa ho tshehetsa mosebetsi wa komiti, ho kenyelletswa le tlhophiso ya ditlha tsa kopano ya komiti,
- b) tlhokeho ya moruo tlhophiso le bohlokwa ba tshebediso ya disebediswa tsa masepala,
- c) morwalo oo komiti e sisintsweng eka o jarisang ditho tsa yona,
- d) tlhokeho ya ho hokahanya ho etswa ha qeto boemong ba lekgotla la motse le dikarolo tsa lona,
- e) metjha e kgonehang ya ho fokotsa phapanyetsano pakeng tsa dintlha tsa komiti tsa lekgotla la motse, ho kenyelletswa ho fetolwa ha bopaki ba komiti e le nngwe kapa tse ngata, le
- f) ho potlakiswa ha boleng ba ho etsa qeto ka pele e komiti e thehwa.

2) Lekgotla la motse le tlameha-

- a. ho etsa qeto ka boholo ba komiti,
- b. ho etsa qeto ka bopaki ba komiti,
- c. ho etsa qeto ka matla ao le fanang ka ona (ebang a le teng),
- d. ho kgetha ditho tsa komiti,
- e. ho thonya modula setulo mahareng a ditho tsa komiti,
- f. ho etsa tlhakisetsa hore komiti e tlameha ho kopana ha kae,
- g. ho ela hloko ntlha ya ho fa komiti matla a ho thonya batho bao e seng balekgotla kapa basebelletsi ba masepala jwaloka ditho tsa komiti, le
- h. ho etsa tlhakisetsa hore komiti e tlameha ho romella tlaleho ya yona ha kae ho lekgotla la motse.

3) Ebang lekgotla la motse lefa komiti matla a ho thonya batho bao e seng balekgotla kapa basebelletsi ba masepala jwaloka ka ditho tsa komiti, le tlameha-

- a) ho etsa qeto ka mangolo a thuto, boiphitlello, tsebo e ikgethang, bokgoni bo bontshitsweng le diphitllo tse ding tseo motho eo a lokelang hoba le tsona hore a ka thonngwa jwaloka ka setho sa komiti,

- b) ho etsa qeto ka motjha wa ho kgetha le ho thonya motho wa mofuta ona, le
- c) ho etsa qeto ka moputso (ebang o le teng) bakeng sa motho e mong le e mong ya sebelletsang komiti le diphelelo tsa moputso wa mofuta oo, ntle le moo lekgotla la motse leka etsa qeto ya hore ke ditjeho tsa maeto feela tse ka lefellowang, ka ditjeho tseo lekgotla la motse le entseng qeto ka tsona, le ditefello bakeng sa botho ba hae ba komiti.

Ho etsa qeto ka bohloko ba komiti

173(1) Ho keke ha kgethwa diporesente tse fetang mashome a mabedi tsa balekgotla ba lekgotla la motse kapa balekgotla ba leshome, jwaloka ditho tsa komiti ntle ho moo komiti e tlameha hoba le ditho tse tharo tsa komiti tseo e leng balekgotla.

2) Ebang lekgotla la motse lefa komiti matla a ho thonya batho ba hlahositsweng molaong wa 172(2)(g) jwaloka ditho tsa komiti, le tlameha ho etsa qeto ka lenane la ditho tse tlamehang ho thongwa ntle le moo

- a) palo ya balekgotla ba sebelletsang komiti e fokotswa ka palo e dumellanang le yona, mme
- b) palo ya balekgotla e feta palo ya ditho tsohle tse sebelletsang komiti tseo e seng balekgotla.

3) Ho keke ha fokotswa palo ya balekgotla ho ya ka molao wa (2) e bang komiti e nale balekgotla ba bararo bao e leng ditho tsa komiti, mme palo ya batho ba o e seng balekgotla e keke ya feta bobedi.

Mokgwa wa ho kgetha le ho kgethwa ha ditho tsa komiti

174(1) Ho kgethwa ha ditho tseo e leng balekgotla ho tlameha ho etswa ka netefalletso ya hore ditabatabelo tsa mekgatlo e ka hara lekgotla la motse di ya phethahatswa ka hara komiti.

(Molao wa 174(2) o hlakotswe ke mmuso wa sele hae ka tsebiso ya ka la 16 Hlakubele 2001)

3) Hanghang ka mora hore lekgotla la motse le etse qeto ka mokgwa wa ho kgetha ho ya ka molao wa (1) lekgotla la motse le tlameha ho kgetha ditho tsa komiti.

Karolo ya 11

Ditlaho

Ditlaleho tsa komiti ya phethahatso/majoro wa phethahatso/komiti ya tjhelete

175(1) Komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso kapa komiti ya karolo ya 79

ebang masepala a enale kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso, e tlameha ho romella tlaleho ya diqeto le ditshitshinyo dintlheng tseo e dietseng hloko, kopanong e nngwe le e nngwe ya lekgotla motse e tlwaelehileng.

- 2) Komiti ya karolo ya 79 ha masepala a nale kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso e tlameha ho romella tlaleho ya diqeto le ditshitshinyo dintlheng tseo e dietseng hloko kopanong e nngwe le e nngwe e tlwaelehileng ya komiti ya phethahatso ka mora hore e tshware kopano.
- 3) Komiti ya karolo ya 79 ha masepala a nale tsamaiso ya phethahatso ya majoro, e tlameha ho romella tlaleho ya diqeto le ditshitshinyo dintlheng tseo e dietseng hloko ha ngata ka moo ho kgonehang ha feela e nale kopano le majoro wa phethahatso.
- 4) Ha ntlha e romelletswe ho lekgotla la motse kapa komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso bakeng sa lesedi feela, tlaleho ya komiti ntlheng e nngwe le e nngwe e tlameha ho kenyelletsa tshitshinyo.

Ho tsamaiswa ha ditlaleho tsa dikomiti

176(1) Ntle le ha tlaleho e amohetswe ke sebuelli sa lekgotla la motse kapa modula setulo molemong wa komiti bakeng sa ntlha ya tshohanyetso, tlaleho ya komiti e hlalositsweng molaong wa 175 e iswa ho lekgotla la motse kapa ho komiti ya phethahatso, mmoho le dintlha tsa kopano eo ntlha eo etla elwang hloko ho yona.

- 2) Mookamedi wa masepala o tlameha ho romella tlaleho e hlalositsweng molaong wa 175 ya komiti ya karolo ya 79 tsamaisong ya phethahatso ya majoro ho majoro wa phethahatso hang ka mora hore a e fumane.

Ho romellwa ha ditlaleho tsa komiti

177(1) Tlaleho ya-

- a) komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso kapa komiti ya karolo ya 79 ho masepala ya nang le kopanelo ya tsamaiso e romellwa ho lekgotla la motse, mme
- b) komiti ya karolo ya 79 molemong wa masepala ya nang le kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso e romellwa ho komiti ya phethahatso

Ke modula setulo wa komiti e amehang, kapa ke setho sa komiti se kgethilweng ke modula setulo, kapa majoro wa phethahatso ka ho etsa kopo “Ke kopa tlaleho ya komiti e elwe hloko.”

2) Kopo e hlalositsweng molaong wa (1)

- a) e keke ya sekasekwa, mme
- b) e nkuwa e tsheheditse hang ka mora hore etswe.

Ho elwa hloko ha tlaleho ya komiti

178(1) Ha tlaleho e hlalositse molaong wa 175 e elwa hloko, sebuelli sa lekgotla la motse kapa majoro o tlame ho-

- a) beha dintlha tse ka hara tlaleho mme a sa susumetswe ke komiti kapa majoro wa phethahatso ho ya ka matla ao ho fanweng ka ona, ka tatellano, mme
- b) ka mora moo a ka beha dintlha tse susumeditsweng ke komiti kapa majoro wa phethahatso, ho ya ka matla ao ho fanweng ka ona, ka tatellano.

2) Majoro kapa sebuelli sa lekgotla la motse seka fetola sebopeho sa dintlha tse sekasikilweng tlalehong ya komiti ho ya ka takatso ya hae.

3) Karolo ya tlaleho e hlalositse molaong wa (1)(b) e elwa hloko ho ya ka molaong wa 188.

4) Tlaleho le tshitshinyo ya komiti kapa majoro wa phethahatso ho dima ntlha e nkuwa ho entswe kopo mme e tsheheditse.

5) Ha tshitshinyo e hlalositse molaong wa (4) e amohetswe, eba tabatabelo ya lekgotla la motse.

7) Nakong eo ho elwang hloko ntlha e molaong wa (4)-

- a) Majoro kapa modula setulo wa komiti kapa setho sa komiti sekgethilweng kapa majoro wa phethahatso, a ka bua bakeng sa metsotso e leshome ntlheng e nngwe le e nngwe e tlalehong ntle ho dipehelo tse kgahlano le sena, mme
- b) molekgotla a ka hatella hore kganyetsoya hae tshitshinyong le tabatabelong e hatiswe dintlheng tsa kopano.

8) Modula setulo wa komiti e amehang kapa majoro wa phethahatso nakong e nngwe le e nngwe ya dingangisano ka ntlha a ka-

- a) etsa kopo ya hore ntlha eo e hulwe mme e kgutlisetswe ho komiti kapa ho majoro wa phethahatso, bakeng sa ho elwa hloko ho ya pele, kapa
- b) a fetola tshitshinyo e tlalehong ya mofuta ona

ka tumello ya ditho tse ding tsa komiti tse teng ntlheng ya komiti ya phethahatso kapa komiti ya karolo ya 79 bakeng sa masepala ya nang le kopanelo ya phethahatso ya tsamaiso.

9) Tumello e molaong wa (8) e tlameha hore ho fanwe ka yona kapa ho hananwe le yona ntle le hore e sekasekwe.

- 10) Ntlha e hutsweng ho ya ka molao wa (8)(a) e fitlha pheletsong ntle le hore e sekasekwe ho ya pele.
- 11) Modula setulo wa komiti kapa majoro wa phethahatso a ka etsa hore dingangisano difitlha pheletsong, ntle le moo modula setulo wa komiti a ka kgetha molekgotla e mong eo e leng setho sa komiti hore a fedise dingangisano tsa mofuta oo.

Tlaleho ya komiti ya tlhatlhobo

- 179(1) Komiti ya tlhatlhobo e tlameha ho romella tlaleho ya yona ka mora kopano e nngwe le e nngwe ya yona ho lekgotla la motse.
 - 2) Dipehelo tsa molao wa 175, 176 le 177 di kenngwa tshebetsong, ka diphethoho tse hlokahalang, tlalehong ya komiti ya tlhatlhobo, ntle le moo ebang modula setulo wa komiti ya tlhatlhobo hase molekgotla, setho sa komiti eo seo e leng molekgotla ya kgethilweng ke modula setulo o tlameha ho tlohella tshebetso ya bodula setulo nakong ya kopano moo tlaleho ya komiti e elwang hloko teng.

Tlaleho ka boemo ba ditekanyetso

- 180(1) Mookamedi wa masepala o tlameha hore e seng ka mora kopano ya pele e tlwaelehileng ya lekgotla la motse ka mora-

- a) 30 Lwetse,
- b) 31 Tshitwe,
- c) 31 Hlakubele, kapa
- d) 30 Phupu

selemo se seng le seng a romelle tlaleho kopanong ya mofuta oo mabapi le boemo ba ditekanyetso selemong seo sa ditjhelete.

- 2) Tlaleho e hlalositsweng molang wa (1) e tlameha ho kenyelletsa ditokomane tse hlalositsweng karolong ya 19(4) ya molao wa tsamaiso ya tjhelete mme e tlameha hoba ka mokgwa o hlalositsweng tlasa molao oo. Ntle ho ditlhalosetso tse ding ho ya ka molao oo, tlaleho e tlameha ho kenyelletsa dintlha tse ngotsweng tsa-
 - a) tjhelete yohle e salletseng morao le e fumanweng ke masepala molemong wa ditjeho, rente, ditefello tsa metsi, motlakase, dikgwerekgwere, mafelong a kgwedi e nngwe le e nngwe ho tlameha hobe letlaleho ya mofuta ona tikolohong e nngwe le e nngwe ya masepala jwaloka ha ho entswe qeto ke lekgotla la motse, ho qohollwe mekitlane e leshome e meholo ka ho fitisisa,
 - b) boleng ba dithuso tsohle, diphanyetsano tsa lekgetho le moruo le ditshehetso, ho kenyelletswa le pokello e nngwe le e nngwe ya ad hoc, e fumanweng mmusong wa naha kapa mmusong wa profensi

kapa masepaleng wa lebatowa nakong ya tlaleho le phano hae bapiswa le palo e tlalehilweng,

- c) lekeno le salletseng morao le le fumanweng ke masepala ho tswa ho mohlodi o mong le o mong o siyo serapeng sa (a) le (b),
- d) palo ya dipampitshana tsa mekitlane tse ntshitsweng ke masepala le palo ya tse lefilweng kgwedi e nngwe le e nngwe tse hlahellang tlalehong,
- e) palo ya lekeno bakeng sa ditjeho nakong ya kgwedi e nngwe le e nngwe e hlahellang tlalehong mme tobokeditsweng jwaloka diporesente tse lebelletsweng tsa lekeno la ditjeho bakeng sa kgwedi eo,
- f) tjelete eo masepala a tshwanetseng ho e lefa boramekitlane ba masepala kgwedi e nngwe le e nngwe e hlahellang tlalehong, ho kenyelletswa le tlaleho ya boramokitlane ba leshome ba ba holo ka ho fitisisa, boramokitlane basa lefuwang nakong e fetang matsatsi a mashome a mararole moputso o tlamehang ho lefuwa ramokitlane e mong le e mong le mabaka a phapang pakeng tsa moputso o salletseng morao le moputso o lefilweng,
- g) buka ya tjelete bakeng sa kgwedi e nngwe le nngwe e hlahellang tlalehong le mabaka a sesosa se seng le seng se ka hlahang nakong eo,
- h) tswellopele e entsweng bakeng sa ho kenya tshebetsong projeke e nngwe le e nngwe kapa programa e kenyelletsweng ditekanyetsong le mabaka a entseng hore ho seke ha sebetseha hantle,
- i) tjelete e nngwe le e nngwe eo lekgotla la motse le kgonneng ho e bokella le bopaki ba ditefello tse entsweng ho tswa lekenong leo bakeng sa nako e hlahellang tlalehong,
- j) kadimo e nngwe le e nngwe ya ka hare le ya ka ntle, ho kenyelletswa le ho ntsha tjelete e fetang eo masepala a nang le yona bankeng, e hlahisitsweng ke masepala, le nako e salletseng morao bakeng sa kadimo ya mofuta oo le makemisetso ka seo,
- k) poloko e nngwe le e nngwe e entsweng ke lekgotla la motse kapa boemong ba lona, ho kenyelletswa le ditsha tsa polokelo moo poloko eo e entsweng teng, letsatsi leo poloko eo e entsweng ka lona, nako ya poloko eo le sekgahla sa tswala bakeng sa poloko eo, le
- l) teboho ya basebelletsi lefapheng le leng le le leng ka hara tsamaiso, ho kenyelletswa le palo ya dikgeo tsa mosebetsi wa ka diko tsohle le mesebetsi eo e seng ya ka dinako tsohle, nako eo dibileng dikgeo ka yona, boleng ba sekgeo se seng le se seng le tlhalosetso e felletsweng mabapi le tlhokeho ya sekgeo se seng le seng.

3) Tlaleho e molaong wa (1) e tlameha ho romella ho komiti ya phethahatso kapa ho majoro wa phethahatso kapa komiti e malebana ya karolo ya 79 ebang masepala anale kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso.

4) Komiti kapa majoro wa phethahatso, o tlameha ho ela hloko tlaleho mme a e romelle, mmoho le maikutlo a hae le ditshitsinyo ho lekgotla la motse.

Tlaleho ya tshebediso ya tjhelete e sa dumellwang

181(1) Mookamedi wa masepala o tlameha, hore ha komiti kapa molekgotla wa masepala a nale tabatabelo ya ho sebedisa tjhelete ka mokgwa o sa tshwanelang, a eletse komiti kapa molekgotla hore hobaneng tshebediso ya tjhelete ka mokgwa oo e sa dumellwa.

2) Keletso e nngwe le e nngwe eo mookamedi wa masepala a faneng ka yona nakong ya kopano ya lekgotla la motse kapa ya komiti e hlalositsweng molaong wa (1) e tlameha ho ngolwa dintlheng tsa kopano. Ebang keletso ho fanwa ka yona nakong eo e seng ya kopano ya lekgotla la motse kapa ya komiti, mookamedi wa masepala o tlameha ho netefatsa keletso ya hae ka ho ngolla molekgotla ya amehang.

3) Ha mookamedi wa masepala a hlokomela hore qeto e nkuwe ya tshebediso ya tjhelete ka mokgwa o sa dumellwang, mookamedi wa masepala o tlameha ho romella qeto eo, mmoho le tlaleho ho lekgotla la motse kapa ho komiti kapa ho molekgotla kapa ho hloho ya lefapha e ntseng tabatabelo ya mofuta oo.

4) Hang ha mookamedi wa masepala a hlokomela hore tshebediso ya tjhelete ka mokgwa o sa nepahalang ho etsahets, o tlameha ho tlaleha ntlha ya mofuta ona ho lekgotla la motse ebang masepala a nale kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso kapa komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso.

5) Tlaleho e molaong wa (4) e tlameha-

- a) ho hlalosa hore ke tjhelete e kae e sebedisitsweng ka mokgwa o sa dumellwang,
- b) mehato e nkuweng molemong wa ho hlakola bohlaswa ba tshebediso e sa dumellwang ya tjhelete,
- c) tthalosetso ka tshebediso ya tjhelete ka mokgwa o sa dumellwang,
- d) lebitso la ya unneng molemo le motho ya ikarabellang bakeng sa tshebediso ya tjhelete ka mokgwa o sa dumellwang, le
- e) mehato e nkuweng bakeng sa ho thibela sena hore se seke sa etsahala hape.

6) Mookamedi wa masepala o tlameha ho nka mehato ya kgalemo kgahlano le mosebelleksi ya amehang hosebediseng tjhelete ka mokgwa o sa dumellwang, ntle le moo ha mosebelleksi a fana ka menyenyetsi ya hore tjhelete e sebedisitswe ka taelo ya hloho ya lefapha la hae kapa mohlahlubi wa hae, mehato ya kgalemo e tlameha ho nkuwa kgahlano le hloho ya lefapha kapa mohlahlubi ya amehang.

Lesedi ka mokitlane o tlo etsahalang

182. Ha masepala a ikemiseditse ho etsa mokitlane, mookamedi wa masepala o tlameha ho romella tlaleho ho lekgotla la motse e hlalolang tse latelang-

- a) lebaka le etsang hore hobe le mokitlane,
- b) mokitlane o lebelletsweng nakong eo ho lefuwang,
- c) mekgwa le dipheho tsa bohlokwa bakeng sa ho lefa,
- d) ditokomane tse ding le tse ding tseo ho ka fanwang ka tsona bakeng sa tshirelletso, le
- e) tshusumetso eo mokitlane oo o tlabang le yona bakeng sa meputso e meng nakong eo o tlabeng o lefuwa ka yona.

Tlaleho ya tjehelele ya kgwedi le kgwedi

183. Tlaleho e hlalositsweng karolong ya 30(2) ya molao wa tsamaiso ya tjehelele e tlameha ho kenyelletswa tlalehong ya komiti ya phethahatso, majoro wa phethahatso kapa komiti ya tjehelele e hlalositsweng molaong wa 134.

Tlaleho ka “virement”

184(1) Tlaleho e hlalositsweng karolong ya 31(2) ya molao wa tsamaiso ya tjehelele e tlameha ho kenyelletswa tlalehong ya komiti ya phethahatso, majoro wa phethahatso kapa komiti ya tjehelele e hlalositsweng molaong wa 134.

2) Tlaleho e hlalositsweng molaong wa (1) e tlameha ho hlalosa-

tjehelele e bolokilweng,
 mabaka a entseng hore tjehelele eo e bolokwe setsheng seo se kgethilweng,
 mabaka a entseng hore hobe le tshebiso e fatang tjehelele e kentsweng, le
 mehato e nkuweng bakeng sa ho thibela ho feta le hoba ka tlase ho
 ditekanyetso selemong se hlahlamang sa ditjehelele.

Tlaleho ka tlhokeho ya hose ikamahanya le ditlhoko tsa ho tlaleha kapa mesebetsi e meng

185(1) Mookamedi wa masepala o tlameha ho tlaleha hang hang ho komiti ya phethahatso kapa ho majoro wa phethahatso kapa ho lekgotla la motse, ebang masepala a nale tsamaiso ya phethahatso, ebang mookamedi wa masepala a sa ikamahanye le e nngwe ya ditlhokeho tsa tlaleha kapa mesebetsi o mong le o mong ho ya ka

- a) ketso e nngwe le e nngwe ya molao, ho kenyelletswa melao le ditaello tsena, kapa
- b) kontraka ya hae ya tshebetso.

2) Tlaleho e molaong wa (1) e tlameha ho hlalosa mabaka a tlhokeho ya bokgoni.

3) Ha mabaka a tlhokeho ya bokgoni a hlaliswa ke hose tataiswe hantle, ditaello, thupello kapa ho behwa hantle, tlaleho e tlameha ho hlalosa hore ho tloha neng tataiso, ditaello, thupello kapa ho behwa hantle ho hlokile matla.

- 4) Ha mabaka a thlokeho ya bokgoni a hlaliswa ke hose sebedisani mmoho le hloho e nngwe ya lefapha kapa mosebelleksi e mong wa masepala, mookamedi wa masepala o tlameha ho etsa ditshitshinyo hore o tla thibela sena jwang lekgathe le tlang.

Ho tlaleha ka tshebetso

186(1) Mookamedi wa masepala o tlameha, ho romella tlaleho ya ho kenya tshebetsong le sephetho sa tshebetso ya tsamaiso ya masepala, mmoho le tlaleho e molaong wa 178.

- 2) Tlaleho e molaong wa (1) e tlameha, ho kenyelletswa le ntlha e nngwe le e nngwe e hlalositse molaong wa tsamaiso, mme tlameha ho hlalosa-

- a) ntshetsapele ya ponelo pele ya masepala le ponahalo ya tshebetso le seneng se lebelletswe ho tswa ponong kang,
- b) tswello pele e ne e lebelletswe ha kae le ponahalo e ile ya etswa,
- c) mokgwa oo tshebetso e neng e lebelletswe e ileng ya fitlhellwa ka yona,
- d) mabaka a entseng phapang pakeng tsa tshebetso e neng e lebelletswe le dikatleho tse fitlhelletsweng,
- e) ditshitshinyo bakeng sa ntlafatso ya tshebetso moo ho sa sebetwang hantle,
- f) ditshitshinyo bakeng sa ho eketsa tshebetso moo katleho e fitlhelletsweng teng,
- g) ditshitshinyo bakeng sa ho fetola tshebetso kapa ho ntshetsapele ponelo pele,
- h) sephetho le ditshitshinyo ka tshebetso ya mookamedi wa masepala le hloho e nngwe le e nngwe ya lefapha ho tloha mohlang tlaleho ya ho qetela e neng e romellwa, le
- i) le ntlha e nngwe le e nngwe e malebana.

Karolo ya 12

Matla ao ho fanweng ka ona

Ho tlaleha ka tshebediso ya matla ao ho fanweng ka ona

187(1) Komiti, molekgotla kapa mosebelleksi ya fuweng matla o tlameha ho fana ka tlaleho ya matla ho mofani wa matla mabapi le diqeto tseo a dinkileng ho ya ka matla ao a fuweng.

- 2) Tlaleho e molaong wa (1) e tlameha ho romellwa-

- a) ke komiti ya phethahatso kapa majoro wa phethahatso kapa komiti ya karolo ya 79ha masepala a nale kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso,

- ho lekgotla la motse mmoho le tlaleho ya yona ho ya ka molao wa 175,
- b) ke mookamedi wa masepala ho komiti ya phethahatso kapa ho majoro wa phethahatso kapa ho komiti ya karolo ya 79 ebang masepala a nale kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso, nakong ya matsatsi a leshome le metso e mene mafelong a kgwedi le kgwedi, le
 - c) ke hloho ya lefapha ho mookamedi wa masepala nakong ya matsatsi a leshome le metso e mene mafelong a kgwedi le kgwedi.

3) Tlaleho ho ya ka-

- a) molao wa (2)(b) e tlameha ho kenyelletswa tlalehong ya komiti e malebana kapa tlalehong ya majoro wa phethahatso, ho ya ho lekgotla la motse, le
- b) molao wa (2)(c) e tlameha ho kenyelletswa tlalehong ya mookamedi wa masepala ho ya ka molao wa (2)(b).

Ho sekasekwa ha diqeto tlasa matla ao ho fanweng ka ona

188(1) Sebuelli sa lekgotla la motse, se tlameha ka mora hore tlaleho e hlalositsweng molaong wa 175(1)(a) e hlophisitswe, a behe dintlha tse hlophisitsweng ke komiti kapa ke majoro wa phethahatso, ho ya ka matla ao ho fanweng ka ona, ka tatellano ya tsona.

2) Sebuelli sa lekgotla la motse seka fetola sebopeho sa dintlha tse tlalehong e molaong wa (1) ho ya ka maikutlo a hae.

3) Nakong eo ho elwang hloko dintlha tse molaong wa (1)-

- a) modula setulo wa komiti kapa setho sa komiti se kgethilweng ke yena kapa majoro wa phethahatso, aka bua bakeng sa metsotso e leshome mabapi le ntlha e tlalehong ntle le diphelelo tse kgahlano le melao le ditaello tsena,
- b) ha hona kopo e tla etsuwang ya hore ntlha e kgutlisetswe morao bakeng sa ho elwa hloko ke komiti e malebana, le
- c) molekgotla aka qobella hore kganyetso ya hae mabapi le tabatabelo ka tlaleho e ngolwe dintlheng tsa kopano.

4) Modula setulo wa komiti e malebana kapa majoro wa phethahatso, nakong e nngwe le e nngwe ya dingangisano ka ntlha aka

- a) kopa hore ntlha e hulwe mme e kgutlisetswe ho komiti kapa ho majoro wa phethahatso bakeng sa ho elwa hloko ho ya pele, kapa
- b) afetola tabatabelo e tlalehong

ka tumello ya ditho tse ding tsa komiti tse teng ha ho sekasekwa sena.

- 5) Tumello e molaong wa (4) ho tlameha hore ho fanwe ka yona kapa ho hananwe le yona ntle le hore e sekasekwe.
- 6) Ntlha e hutsweng ho ya ka molao wa (4)(a) e fitlha pheletsong ntle le hore e sekasekwe.
- 7) Modula setulo wa komiti kapa majoro wa phethahatso aka kwala dingangisano mabapi le ntlha, ntle le moo ntlheng ya komiti, modula setulo aka romella molekgotla e mong eo e leng setho sa komiti ho lo kwala dingangisano.

Ho sekasekwa ha matla ao ho fanweng ka ona

- 189(1) Mookamedi wa masepala o tlameha hore e seng ho feta kopano ya boraro e tlwaelehileng ya lekgotla la motse ka mora dikgetho tsa kakaretso tsa balekgotla, mme ka mora moo ka makgetlo ao lekgotla la motse le tla mokopang ka teng, o tlameha ho romella tlaleho ka matla ao ho fanweng ka ona ho masepala ho ya ho lekgotla la motse.
- 2) Tlaleho e molaong wa (1) e tlameha ho romellwa ho komiti ya phethahatso kapa ho majoro wa phethahatso kapa ho komiti ya karolo ya 79 ebang masepala a nale tsamaiso ya phethahatso.
 - 3) Komiti kapa majoro wa phethahatso o tlameha ho ela hloko tlaleho le ditshitshinyo tsa mookamedi wa masepala. Komiti kapa majoro wa phethahatso, o tlameha ho romella tlaleho, mmoho le maikutlo a hae le ditshitshinyo ho lekgotla la motse kopanong ya pele ya e tlwaelehileng ya lekgotla la motse.

Karolo ya 13

MOTLATSİ WA MAJORO LE MOTLATSİ WA MAJORO WA PHETHAHATSO

Tlaleho ka mookamedi wa masepala

190(1) Ha lekgotla la motse le etsa kopo ho setho sa komiti ya phethahatso bakeng sa tumello ya-

- a) ho kgetha motlatsi wa majoro ho ya ka karolo ya 48(1) ya molao wa boemo ebang masepala a nale kopanelo ya tsamaiso ya phethahatso kapa
- b) ho kgetha motlatsi wa majoro wa phethahatso hoyu ka karolo ya 55(1) ya molao wa boemo ebang masepala a nale tsamaiso ya phethahatso ya majoro

e tlameha ho fumana le ho ela hloko tlaleho ya mookamedi wa masepala.

2) Mookamedi wa masepala ha hlophisa tlaleho e molaong wa (1) o tlameha ho ela hloko tlhokeho ya motlatsi wa majoro le kapa motlatsi wa majoro wa phethahatso o tlameha ho ela tse latelang hloko-

- a) keketseho ya matla le tshebetso ya masepala,
- b) tlhokeho ya ho fana ka matla ao le tshebetso ya ho ntlafatsa tlhophiso le bohlokwa ba tshebetso ya motlatsi wa majoro kapa motlatsi wa majoro wa phethahatso,
- c) mabaka a entseng hore ho seke ha fanwa ka matla ao kapa tshebetso eo ho komiti ya phethahatso kapa ho majoro kapa ho majoro wa phethahatso kapa ho mosebelleltsi wa masepala,
- d) ho fumanahala ha tjelete le disebediswa tsa tsamiso tsa masepala ho tshehetsa mosebetsi wa motlatsi wa majoro kapa motlatsi wa majoro wa phethahatso, ho kenyelletswa diphelelo le tokiso ya disebediswa tsa kantoro, thepa ya kantoro le tshehetso ya bongodi,
- e) tlhokeho ya moruo, tlhophiso le bohlokwa ba tshebediso ya disebediswa,
- f) mosebetsi wa motlatsi wa majoro kapa motlatsi wa majoro wa phethahatso,
- g) tlhokeho ya kgokahanyo ya ho etsa qeto,
- h) tshusumetsi eo matla ao ho fanweng ka ona aka bang le yona morolong le tabatabelong ya balekgotla ba sa kgwethwang phethahatsong kapa kimiting ya majoro, le
- i) ntlafatso ya boleng le potlakiso ya ho etsa qeto ebang motlatsi wa majoro kapa motlatsi wa majoro wa phethahatso a kgethwa.

3) Tlaleho e tlameha ho kenyelletsa ditshitshinyo mabapi le-

- a) sebopeho, phatlalatso, tatellano ya ditlaleho tsa tshebetso ya motlatsi wa majoro kapa motlatsi wa majoro wa phethahatso le tshebediso ya matla a fuweng,
- b) tlhalosetso le tlhakisetso ya karolo le boikarabello ba majoro le motlatsi wa majoro kapa majoro wa phethahatso le motlatsi wa majoro wa phethahatso, ka lehlakoreng le leng le mookamedi wa masepala le dihloho tsa mafapha a masepala, ho ipapisitswe le mesebetsi le boikarabello ba mookamedi wa masepala, le
- c) le ntlha enngwe le e nngwe e malebana.

4) Lekgotla la motse le keke la e la hloko kapa la etsa kopo ya tumello ya ho kgetha motlatsi wa majoro kapa motlatsi wa majoro wa phethahatso ebang lekgotla la motse-

- a) ha le so kgethe majoro kapa majoro wa phethahatso jwaloka molekgotla wa ka dinako tsohle, kapa

- b) lekgotla la motse lekgethile majoro kapa majoro wa phethahatso jwaloka molekgotla wa ka dinako tsohle, mme le mofile tumello ya ho etsa mosebetsi o mong o ka thoko o lefellang.

191 Dipebofalletso tse latelang di tloswa semolao:

- 1) Ditaello tse ikemetseng tsa lekgotla la motse la mehleng la Bloemfontein jwaloka ha diphatlaladitswe ke motsamaisi ka tsebiso ya 91 tokomaneng ya semmuso ya Mmesa 29, 1977, le
- 2) Ditaello tse ikemetseng jwaloka ha diphatlaladitswe tokomaneng ya Profensi ya pudungwane 24, 1995 jwaloka ha di amana le makgotla a masepala a mehleng a Botshabelo le Thaba “Nchu.”

(Molao 191 o etsweng ke Mmuso wa sele hae ka tsebiso ya 22 ya ka la 16 Hlakubele 2001)